

U ZNAKU KRIŽA

LIST MILOSRDNIH SESTARA SV. KRIŽA - God. XLVI., br. 168./1, 2025.

Na večernjoj svetoj misi, koja je župska misa, u samostanskoj crkvi, u oglasima svećenik je najavio hodočašće u Rim. Mnoge župske zajednice ove Jubilejske godine organiziraju hodočašća u Rim kako bi vjernici zadobili potpuni oprost. Istina, oprost se može dobiti i u katedralama ili u, od Svetoga Oca, posebno određenim crkvama. Ne mogu si svi priuštiti hodočašće u Rim. Karta je dosta skupa. A oni koji su bolesni, čak i ako imaju novca za kartu, ne mogu zbog zdravstvenih problema, zbog omeđenja tijela koje im bolest prouzrokuje, ići na put.

No, svi možemo biti hodočasnici nade, na što nas moto ove Jubilejske godine poziva. Trebamo se uputiti za Isusom, Nebeskim Hodočasnikom Nade, slijedeći njegove stope. Njegovo je hodočašće započelo silaskom iz Očeva krila na ovo naše zemno tlo. Ponizio je sama sebe, uzeo je lik sluge i došao među nas. Prošao je zemljom čineći dobro svima, i to iz čiste ljubavi. Trpio je za nas i umjesto nas, umro je u najgroznijim mukama na križu, bio pokopan i, nakon uskrsnuća, vratio se Ocu u nebo. Na to smo svi

pozvani: da se iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu zauzimamo za istinu, za opće dobro, za pravednost i mir, kako nam to poručuje papa Franjo.

Isus je za nas postao put. Put do Oca. Put za nebo. „Nebo, nebo“ bile su posljednje riječi blažene majke M. Terezije. Jubilejski hod Crkve i ovaj naše Družbe, povodom dvjestote obljetnice rođenja blažene majke M. Terezije, idu u istom smjeru. Hodočašće prema Ocu, prema nebu. Samo ako se potpuno na Isusa oslonimo, ako se čvrsto uz njega privijemo, ako mu potpuno vjerujemo, ako se prepustimo njegovu vodstvu, njegovoj ljubavi, on će nas sam voditi pravim putem. Istina ne lakim, ne ugodnim, ne širokim nego trnovitim, uskim, ali sigurnim putem. Takvim je putem hodala i blažena majka M. Terezija te je stigla na cilj, stigla je u nebo, u Očevo krilo i do Očeva srca.

Ako želimo stići u nebo, ne preostaje nam drugo nego uzeti svaki dan svoj križ i, kao hodočasnici nade, krenuti za Isusom, Nebeskim Hodočasnikom Nade.

U ZNAKU KRIŽA God. XLVI., 168./1.

Izdavač

Hrvatska provincija
Milosrdnih sestara svetoga Križa
Kralja Tomislava 22
HR-31400 Đakovo

Tel. 00385 031/801-200

Tel/Faks 00385 031/811-141

El. pošta: info@sestre-sv-kriza.hr

www.sestre-sv-kriza.hr

Uređuje

Uredničko vijeće

Autorica naslovnice

s. Mariangela Markotić

Glavna i odgovorna urednica

s. Nada Martinković
uznakukriza@gmail.com

Lektura

s. Marija Stela Filipović

Korektura

s. Augustina Dominković

Glasilo izlazi tri puta godišnje
dopuštanjem Provincijalata
Milosrdnih sestara svetoga Križa

Grafička priprema

Marinko Hardi, Đakovo

Tisak

„Tiskara“ Budrovci

s. Margita Gašparovsky: Hodočašće	2
s. Nada Martinković: Jubilejski Uskrs	4
s. Zorka Kojaković: Ne bojte se	4
s. Marija Brizar: Riječ Prov. poglavarice	5

POGLEDOM VJERE

o. Stjepan Vidak, OCD: Ljubav prema bližnjemu	6
---	---

MISIJSKE PORUKE

s. Danila Antunović: Moje misije, pismo s Lampeduse	9
---	---

NASTOJIMO BITI TU

fra Tomislav Glavnik, OFMConv.: Kamen od stijene Kalvarije	11
Marija Belošević: Relikvije i kamen temeljac za Prihvatilište „Križ“	11
s. Finka Tomas: Radovi na Prihvatilištu – siječanj 2025. godine	13
s. Marija Klara Klarić: Duhovna obnova za roditelje „Terapijske radionice sv. Josipa“	13
s. Samuela Župarić: Koncerti u Bizovcu	14
Tiskovni ured: Koncert s. Josipe Pavle Jakić u đakovačkoj katedrali	15
s. Josipa Pavla Jakić: Završetak Diplomskog studija crkvene glazbe	15
Lucija Horvacki: Duhovna obnova za srednjoškolce	16
s. Nada Martinković: Božićni susret i čestitka djelatnicima samostana	17
s. Meri Gotovac: Susret za udovice	17
s. Samuela Župarić: Susret u Novakima Bizovačkim	18
s. Rafaela Jozić: Posjet Župi Krista Kralja u Brodskom Varošu	18
s. Rafaela Jozić, s. Antonia Barišić-Jaman i s. Gita Klobučar: Duhovna obnova i potpuni oprost u đakovačkoj prvostolnici	19
s. Marijela Nikolić: Duhovna obnova za mlade na Sušaku (Rijeka)	19
Marija Belošević: Glazbeno-poetska večer „u slici“	20
s. Gita Klobučar: O krjeposti nade	21
s. Nada Martinković: Kreativnost, druženje i korisni predmeti	21

NASLJEDOVANJEM OBOGAĆENI

s. Rastislava Ralbovsky: Dijamantni zavjeti u Zagrebu	22
s. Nada Martinković: Konferencije kućnih poglavarica	23
s. Nada Martinković: Nove kandidatice	24
s. Franciska Ulrika Sajdl: Juniorski seminar	25
Tiskovni ured Đakovo: Predbožićni posjet nadbiskupu Hraniću	25
s. Rastislava Ralbovsky: Božićna radost osoba s invaliditetom	26
s. Viktorija Šimić: Susret redovnica u Tovarniku	27
Larisa Mandić: Duhovna obnova Frame Otok	28
Mira Bošnjaković: Obećanja Frame Otok	28
Lucija Privara: Na što me zoveš, Gospodine?	30
s. Marija Šuća: S juniorskog susreta u Zagrebu	30
s. Nada Martinković: Oproštaj u Privlaci	31

POVEZANOST U DRUŽBI

s. Hildburg Baumgartner: Bit ćete mi svjedoci. (Dj 1, 8)	32
--	----

s. Immaculate Birwanya: 25 godina postojanja Vikarijata Ugande	38
--	----

PORUKA

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM (1930.-1985.)	41
---	----

POVIJESNO BLAGO

msgr. Luka Marijanović: Svećenici u službi samostana	44
--	----

POPOT MAJKE M. AMADEJE

s. Nada Martinković: Proslavljena 130. obljetnica rođenja majke M. Amadeje Pavlović	49
s. M. Estera Radičević: Koncert HKPD „Jelačić“ iz Petrovaradina	50
s. Doroteja Krešić: Devetodnevna priprava za Stepinčevo, 1. – 9. veljače 2023.	51

JUBILEJ MAJKE TEREZIJE

s. M. Estera Radičević: Blažena majka M. Terezija i sestre Hrvatske provincije	53
s. M. Clarissa Rutishauser: Čudo o Božiću za života blažene majke M. Terezije	54
Josipa Hrehorović: Prvi hodočasnički dan blaženoj majci M. Tereziji Scherer u 2025. godini	55
s. Branimira Bedeničić: Križni put s mislima bl. majke M. Terezije Scherer	56
s. Deodata Kočonda, priredila: Upoznajmo bl. majku M. Tereziju	59

VRIJEME SLAVLJA

Tiskovni ured DJOS-a: Otvorena Jubilejska godina u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji	61
s. Nada Martinković: Došašće u Jubilejskoj godini nade (Jubilej 2025.)	63
s. Rastislava Ralbovsky: Duhovne vježbe za žene	65
s. Mariangela Žigrić: Sv. Franjo – pjesnik stvorova	66

RECEPTI S. ULRIKE

o. Benedikt Baur (1877.-1963.), OSB: Molitvene milosti sestre Ulrike	69
--	----

PRESELJENI U VJEČNOST

s. M. Blaženka Perković: Sestra ANTONIJANA (Marija Anica) PERIĆ	73
s. Nada Martinković: Sestra AVELINA (Marija) BANFIĆ	74
s. Nada Martinković: Sestra ALOJZINA (Vida) TOMAŠEVIĆ	76
Zahvala o. Franje Tomaševića, OFM, brata s. Alojzine	78
Izraz sućuti fra Lovre Gavrana, OFM	78
s. Zoja Komani, priredila: Izrazi sućuti s Kosova	78
s. M. Blaženka Perković/s. Nada Martinković: Sestra PETRINA (Marija) JANČIGA	79
s. Nada Martinković: Sestra BONIMIRA (Viktorija) KOVAČ	81
s. Nada Martinković: Sestra MAGDALENA (Terezija) THALER	82
U vječnost su se preselili	84
Nedjeljka Andrić-Novinc: Amadejo, pravednice	85

Jubilejski Uskrs

Usmjerimo svoj pogled prema Kristu, Raspetom i Uskrsnom, kojemu su usmjerena sva slavlja, susreti, hodočašća i brojna događanja u ovoj godini. On je u središtu. Želimo toj svijesti, molitvi i produbljenu pomoći i ovim brojem našega Glasila. Krist je u središtu.

Od početka smo pozvani Stvoritelju, koji nam svoju ljubav daruje u punini, odgovoriti na ljubav. U kontemplaciji želimo zašutjeti, sjedinjeni s njim, kako bi nas našao spremnima i mogao nam reći i izreći svoju volju za nas.

U tom duhu zahvaljujem svima koji su ustupili, poslali, napisali i darovali svoje priloge, kao i svima vama koji ih čitate i podržavate, osobito u vremenu u kojem polako zamire zapisana, osobito tiskana riječ, a virtualni svijet slika i pokreta uzima svoj danak.

Povjerimo Kristu svoje strepnje, želje i nade, dok koracamo s Njim na ovom hodočašću, osobito u korizmi, kada smo svjesniji kako je naše hodočašće križni put, hod s osuđenim, mučenim i ubijenim za nas.

I Uskrs je dio puta, dio hodočašća, u radosti vrhunca, sretne završnice, opet s Njim. U tom duhu molim vam i želim da nam svima korizma i Uskrs budu hodočašće tišine, kontemplacije, radosne akcije i sjedinjenja s Uskrsnim.

s. Nada

s. Zorka Kojaković

Ne bojte se

*Kakvom je milosnom težinom
težio*

*Tvoj zadnji dan,
Tvoj izdisaj
na drvu sramote,
Očekivani!
Od vjekova dozivani!*

*Kakvom je mržnjom
mrzila
sljepoća Tvoju svjetlost
na Golgoti mračnoj,
Mudrosti Očeva!*

*I grob Ti zapečatila
pečatom čvrstim.
Za sva vremena!*

*A Ti
probi sve naslage mraka
i – uskrsnu.*

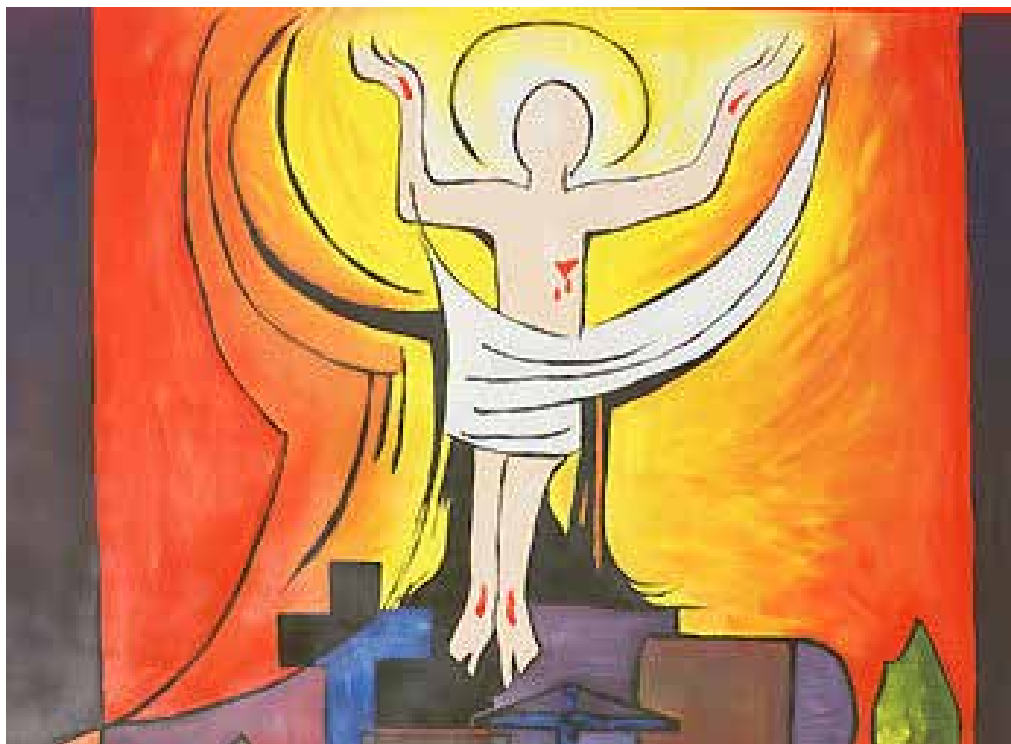
*Uskrsnu
dajući poljubac mira
svima!*

*I reče glasom
koji samo ti imaš,
Harmoniju svemira,
i reče:*

*Ne bojte se!
Ja sam s vama.
U sve dane!*

Ne bojte se!

U znaku Križa, 1991./1., str. 6.

Drage sestre,

naše nam Konstitucije, u čl. 2., dozivaju u pamet i u srce bitnu dimenziju našega života: „Otajstvo Križa i Uskrsnuća prožima način života nas, Milosrdnih sestara svetoga Križa. Snagom toga Otajstva nastojimo slijediti Krista.“

Vjerujem da je svaka od nas tijekom korizmenoga vremena molitvom i razmatranjem nastojala intenzivnije ulaziti u Otajstvo Isusova Križa i Uskrsnuća, kako bi razumjela barem nešto od te duboke tajne te tako crpila snagu za svoj svakodnevni život i za svoje poslanje kao Milosrdna sestra sv. Križa, upravo na onom mjestu na kojem se nalazi.

Pisac Poslanice Hebrejima (12, 2-3a) poziva nas: „Uprimo pogled u Početnika i Dovršitelja vjere, Isusa, koji umjesto radosti što je stajala pred njim podnese križ, prezrevši sramotu te sjedi zdesna prijestolja Božjega. Doista pomno promotrite njega...“ Da bi nas spasio i otkupio, Isus se nije sustezao prihvatiti križ, iznijeti ga na Kalvariju i na njemu umrijeti. Nosila ga je duboka vjera i pouzdanje u Oca, kao i velika otkupiteljska ljubav prema nama, ljudima, kojom nas privlači u krilo Očevo.

Pomno promatrajmo Isusa. On će nas naučiti kako nositi križ – osobni, zajednički, križ svijeta u kojem živimo. Isus je naša Nada. Po njemu i s njim koračamo prema punini života i vječnoga Uskrsa. I naša majka Marija Terezija potiče nas da gledamo „u Onoga od kojega dolazi sva snaga“.

Srdačno vas pozdravljam i želim sretan i blagoslovljen Uskrs.

Vaša

s. Marija Brizar

o. Stjepan Vidak, OCD

Ovo je već deveto razmatranje koje objavljujemo u našem Glasilu, a koje je o. Stjepan Vidak održao sestrama u duhovnim vježbama u Zagrebu, na Vrhovcu, od 5. do 11. ožujka 2022. godine, u kojoj smo obilježili 35. godišnjicu od proglašenja s. Ulrike Nisch blaženom. Zahvaljujemo o. Stjepanu za darovana razmatranja.

Ljubav prema bližnjemu

Kontemplacija vodi prema drugom

„A jedan od njih, zakonoznanac, da ga iskuša, upita: ‘Učitelju, koja ja zapovijed najveća u Zakonu?’ A on mu reče: ‘Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci.’“ (Mt 22, 36-40)

Ljubav prema bližnjemu jest sama božanska zapovijed. Ona ide do davanja života za bližnjega jer Isus je nadopunio ovu zapovijed riječima: „Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio. Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.“ (Iv 15, 12-13) Bližnji je svaka osoba u potrebi.

Konstitucije, Čl. 62.: „Svaki čovjek koji trpi nevolju naš je bližnji. Bila njegova nevolja mala ili velika, ona je poziv milosrdnoj sestri. Odgovor pojedine sestre različit je već prema mogućnostima. Neka poglavari kod raspoređivanja dužnosti uzmu u obzir - koliko mogu - sposobnosti i sklonosti sestara u skladu sa zahtjevima naše zajednice.“

Želim naglasiti da meni, kao redovniku ili redovnici, moj prvi bližnji moja je sestra ili brat koji živi sa mnom u zajednici.

Mala Terezija, razmišljajući o Isusovoj zapovijedi ljubavi, piše iskreno: *Razmišljajući o tim riječima Isusovim, shvatila sam koliko je moja ljubav prema mojim susestrama nesavršena, vidjela sam da ih ne ljubim kako ih ljubi dragi Bog. Ah! Sada shvaćam da se savršena ljubav sastoji u tome da podnosimo*

pogrješke drugih, da se ne čudimo njihovim slabostima, da se uzdižemo najmanjim djelima krjeposti koje u njima vidimo, ali nadasve sam shvatila da ljubav ne smije ostati zatvorena u dnu srca. ‘Nitko’, kazao je Isus, ‘ne užije svjetlo da ga stavi pod posudu, nego ga stavlja na svijećnjak da svijetli svima koji su u kući.’ Čini mi se da ovo svjetlo znači ljubav koja treba osujetljivati i razveseljavati ne samo one koji su mi najmiliji, nego sve one koji su u kući, ne izuzimajući nikoga.

Da bi ovu zapovijed izvršila, ona je svjesna da svojim silama to ne može, da to može samo Isus. Ali, budući da je Isus u njoj, u nama, ona zna da je to onda moguće, jer Isus ne zapovijeda nešto što je nemoguće izvršiti, tj. on u nama vrši ono što zapovijeda.

Promotrimo konkretne primjere Male Terezije, s obzirom na ljubav prema bližnjemu. Nemojmo misliti da je to bilo bez borbi i samo tako lako. Koliko ju je koštalo da bi ostvarila Isusovu zapovijed ljubavi, poznato je samo Bogu.

Prvi je primjer sa sestrom koja je u koru za vrijeme razmatranja provodila nekakvu neobičnu laganu buku koja je bila nalik na buku kad se taru dvije školjke jedna o drugu. Imala je vrlo osjetljivo uho i čini se da je samo ona to čula. To ju je silno umaralo i imala je vruću želju da se okrene prema toj sestri, pogleda je i dade joj do znanja kako ju to iritira, da ju opomene i podsvijesti joj tu njenu neugodnu naviku. No, u dnu srca osjećala sam da više vrijedi podnositi to za ljubav dragom Bogu i zato da ne zadajem boli toj sestri. Ostajala sam dakle mirna, nastojala

sam se ujediniti s dragim Bogom i zaboravljati na tu malu buku. ... Sve je bilo uzalud. Osjećala sam znoj koji me oblijevao, i ja sam jednostavno morala izmoliti molitvu patnje, ali usprkos patnji tražila sam sredstvo da ne molim s razdražljivošću, nego s radošću i mirom, bar u dubini duše. Tada sam nastojala da mi ta mala buka, tako neugodna, bude mila: mjesto da pokušam da je ne čujem (jer je to bilo nemoguće), nastojala sam ju pažljivo slušati, kao da je to bio kakav divan koncert, i sva moja molitva (koja nije bila molitva mira) prolazila je u tom da sam taj koncert prikazivala Isusu.

Drugom opet prilikom bila sam u praonici kraj sestre koja mi je štrcala prljavu vodu u lice kad god bi digla rupčice na svoju klupu. Najprije sam se htjela odmaknuti i obrisati lice, da pokažem sestri koja me je prskala da će mi učiniti uslugu ako mirnije radi svoj posao, ali odmah sam pomislila kako sam vrlo glupa što odbijam blago koje mi se pruža tako obilato, te sam dobro pazila da ne pokažem svog svladavanja. Uložila sam sve svoje napore kako bih željela dobiti mnogo prljave vode, tako da sam na kraju zaista dobila volju za tom novom vrstom škropljenja i odlučila da ću drugi put opet doći na to sretno mjesto gdje se stječe toliko blago.

Svakodnevno imamo priliku činiti mala djela ljubavi i u tome je sva mudrost. To je put potpunoga umiranja sebi. To je život pšeničnoga zrna koje mora umrijeti da bi donijelo rod. Terezija je umrla sebi da bi se generacije ljudi nadahnjivale na njezinu primjeru, da bi mnoštvo redovnika i redovnica prihvatilo Božji poziv i njemu jedinomu služilo.

Budućnost redovničkih zajednica ovisi upravo o našoj međusobnoj ljubavi. Bog je ljubav i život. Ako nema ljubavi, znači nema Boga, pa nema ni života. Jer biti kršćanin znači ljubiti. ... To nipošto ne znači da je kršćanin čovjek koji ne čini ništa krivo i koji ne griješi. Naprotiv, kršćanin je onaj koji zna da čini pogriješke i koji je velikodušan prema Bogu i ljudima jer zna da on sam živi od velikodušnosti Boga i bližnjega.“ (Joseph Ratzinger, *O smislu kršćanskoga života*, 55.)

Tko ljubi, taj je kršćanin. ... Ljubav, koja se ovdje opisuje kao sadržaj kršćanskoga života, traži, doista, da pokušamo ljubiti onako kako Bog ljubi. A on nas

ne ljubi zato što smo osobito dobri, osobito krjeposni i osobito zaslužni, a niti zato jer smo mu možda na neki način korisni ili jednostavno potrebni – on nas ne ljubi ni zato jer smo mi dobri, nego zato što je on dobar. On nas ljubi iako mu ništa ne možemo ponuditi; ljubi nas čak i u odrpanoj odjeći izgubljena sina, koji na sebi više nema ništa što zaslužuje da bude ljubljen. Kršćanski ljubiti znači pokušati ići ovim putem: ljubiti ne samo onoga koji nam je simpatičan, koji nam se sviđa, koji nam odgovara, niti samo onoga koji nam nešto može ponuditi ili od kojega očekujemo neku korist. Kršćanski ljubiti, to jest ljubiti u Kristovu duhu, znači da smo dobri prema onom koji treba našu dobrotu, pa i onda kada nam nije simpatičan. (O smislu..., 49.) Drugim riječima, trebamo prestati misliti da smo mi središte svijeta oko kojega se sve vrti.

„Poziv s. Ulrike na život uronjenosti u Boga samoga oblikovan je tako da se u njezinu životu kontemplacija potvrđuje i usavršava u akciji, u služenju drugima, u predanju za druge. Nedjeljivost i neodvojnost ljubavi prema Bogu od ljubavi prema bližnjemu omogućuju kontemplativnom i aktivnom pozivu – pozivu na nasljedovanje Krista u osluškujućoj molitvi i gledanju, i na nasljedovanje Krista u djelatnom služenju – da se međusobno prožimlju i okružuju. Ne mogu ljubiti bližnjega, a da ne ljubim Boga, niti ljubiti Boga, a da ne ljubim bližnjega. Ali, eto, ima različitih oblika kako se živi to međusobno prožimanje ljubavi prema Bogu i ljubavi prema bližnjemu, to uzajamno nošenje okomite i poprječne grede križa. Tko se sav istroši u služenju siromasima radi Krista, može to samo zato što se ugledao u Krista, što svoj pogled izoštrava na Kristovu pogledu, da bi ga prepoznao u siromasima. I tko kao Marija sjedi do Spasiteljevih nogu i ne čini ništa drugo nego se otvara njegovoj Riječi, taj se otvara Riječi koja mu u srce ulijeva strastvenu ljubav prema svima. Taj otkriva i Gospodinovo srce koje je iskrvarilo za druge, osobito za one najotuđenije. Njegov život nije bijeg od svijeta i njegove stvarnosti, nego zauzimanje za svijet, zajedno s Gospodinom i kod Gospodina. Kršćanska kontemplacija neodvojiva je je od aktivnoga zastupništva, zagovora, supatnje zajedno s Gospodinom koji se predaje za mnoge.“ (Tihi glas, str. 50. i 51.)

„Spasitelju za ljubav! Za Spasitelja se sve može!“ - kontemplativni pogled samo za Boga otvara joj sve više pogled za bližnjega, osobito za one na rubu, za najpotrebnije.

BITI LJUBAV ZA DRUGE – to je osnovna težnja s. Ulrike. Ljubav stvara ljubav, uvlači u svoje nutarnje gibanje. Ona želi sve koje susretne zapaliti ljubavlju prema Kristu: „O moja ljubavi, kad bih te barem mogla tako ljubiti da se zapali svaki onaj koji sa mnom jednu riječ progovori; daj da budem peč koja sve grije.“ (str. 60.)

Onaj tko ljubi Boga, vodi za sobom čitavu vojsku duša. Osobito su s. Ulriki na srcu odbačeni i grješnici: „O, kad bih svoj život mogla dati svakoga časa umirući za one koji umiru u grijehu.“ (str. 61sl.). „Daj mi srce slično tvojemu srcu, koje se predaje za druge i koje razdire najčišća ljubav.“ (str. 66.) Kaže biskup Hemmerle da je unutarne predanje života za druge, upravo za grješnike, bilo kod s. Ulrike povezano s vizionarskom slutnjom blizine 1. svjetskog rata (*primjeri Male Terezije i Pranzinija, te Terezije Avilske s obzirom na raskol*).

Tu je svjedočanstvo one radnice koja je bila osuđena zbog ubojstva svojega djeteta i koja kaže kako s. Ulrika nije u njoj gledala grješnicu, već ju je svojim pristupom podigla, po njoj je dobila novu dušu, radosnu nadu i na taj je način doživjela preporođenje. Nadalje, s. Ulrika empatična je prema bližnjima, može se poistovjetiti, uživjeti u situaciju bližnjega. Ne izmiče teškim naravima susestara ili poglavarića; susreće ih opušteno, pročišćava ozračje i pokušava promijeniti atmosferu.

Konstitucije, 5. poglavlje. „Djela kršćanskoga milosrđa spadaju na bit aktivne redovničke zajednice. Naše je utemeljitelje prožimao izraziti socijalni osjećaj. Oni su znali i druge oduševiti za svoje planove. Iz njihove karizme proizašlo je naše djelovanje. Otvorene nevoljama ljudi i povezane s Bogom, nastaviti ćemo to djelovanje u njihovu duhu. S obzirom na zemlje, društvene prilike i zadatke mjesne Crkve ono je različito. Kako se mijenjaju uvjeti, i naši se zadatci mijenjaju i potrebno ih je uvijek preispitivati. Kao milosrdne sestre ne ćemo sustati tražeći nove putove k ljudima. Ipak, moramo biti i odvažne te uvidjeti granice svojih mogućnosti i donositi potrebne

odluke.“ (Čl. 61.) „Crkva je u svojoj biti misionarska. Krist joj je odredio svrhu: čovjeku i svijetu donositi sveopće spasenje. U to njezino poslanje uključena je i naša zajednica kao cjelina i spremna je, prema mogućnostima, staviti na raspolaganje sestre tamo gdje ih mjesna Crkva treba. U dušobrižničkom radu, u oblikovanju službe Božje i u raznim djelima apostolata sestre se pridržavaju uputa nadležnog mjesnog biskupa.“ (Čl. 63.)

LJUBAV PREMA BOGU I BLIŽNJEMU – sv. Terezija od Isusa

„Ovdje su samo dvije stvari koje od nas traži Gospodin: ljubav prema njegovu Veličanstvu i prema bližnjima; to je ono na čemu treba raditi. Obdržavamo li ih, vršimo njegovu volju i tako ćemo biti sjedinjeni s njim. No, kako smo daleko, koliko dugujemo tako velikomu Bogu, od toga da vršimo ove dvije stvari, kako sam rekla! Neka se njegovo Veličanstvo udostoji dati nam milost da zaslužimo doći do ovoga stanja jer je u našim rukama, ako hoćemo. Najsigurniji znak koji pokazuje, po mojem mišljenju, obdržavamo li ove dvije stvari jest obdržavamo li ljubav prema bližnjemu. Ljubimo li Boga, ne može se znati, premda ima velikih pokazatelja da se razazna da ga ljubimo, ali ljubav prema bližnjemu, da. I budite sigurne, što više budete vidjele da ste uznapredovale u ovoj ljubavi, to više ste uznapredovale u ljubavi prema Bogu; jer tako je velika ona koju njegovo Veličanstvo ima prema nama da ćemo kao nagradu za onu koju gajimo prema bližnjemu učiniti da poraste ona kojom ljubimo njegovo Veličanstvo, na tisuću načina.“ (*Pete odaje Zamka duše, 3, 7*)

s. Danila Antunović

Moje misije, pismo s Lampeduse

Drage sestre!

Evo da se i ja napokon javim s Lampeduse!

Ovdje dani jure tako da sam se iznenadila kada sam shvatila da sam ovdje već godinu i pol! Dani su ispunjeni dolascima imigranata, obilascima bolesnika i nošenjem Svete pričesti, radom u karitasu, pomaganjem nevoljnima. Kada je zatišje, pletem vestu i izrađujem narukvice i krunice koje tijekom ljeta prodajemo za karitas. Jer, ovdje karitas ovisi o doprinosima samoga stanovništva i o onom što sami uspijemo izraditi i prodati.

Tijekom ljeta jako je živo i prometno. Dode puno turista, jer su ovdje plaže i uvale jako lijepe. Goto-vo svi žive od turizma preostalih 5 mjeseci, kada ne rade. Ima puno osoba sa psihičkim poremećajima i takvima najviše pomažemo. Puno novaca i visoki troškovi odlazi ovdje za liječenja zato što za najmanju pruženu pomoć (primjerice, stavljanje gipsa, razne pretrage) mora se ići na Siciliju, u Palermo. Plaćanje aviona, smještaja, hrane, visoke cijene školovanja, fakulteta. Sve se mora platiti.

Lampeduzani su jako gostoljubivi i velikodušni pa stoga i privlače turiste kojih je svake godine sve više.

Najteži i najbolniji dio moga rada vezani su uz dolaske imigranata. Svaki dolazak, svaka barka koja stiže priča je za sebe. Uglavnom su iscrpljeni, mokri, promrzli, bolesni, premlaćeni u Libiji, s teškim ope-

kotinama (jer se jako okrutno i nehumano ponašaju prema imigrantima). Svaki puta treba biti fleksibilan i spreman reagirati na danu situaciju. Topli napitak, topla suha odjeća, utješna riječ, pružanje prve pomoći i pomaganje onima koji su iznemogli. U zadnje vrijeme pristižu cijele obitelji iz Sirije i Egipta, s malom djecom. Gledamo sve obaviti smireno, ali i brzo, jer ih se autobusima vozi u prihvatni centar gdje dobiju sve što im je potrebno i gdje napokon mogu odahnuti, čuti se sa svojimima. Opisat ću vam samo jedan slučaj koji mi se jako usjekao u pamćenje i srce. Nazvali su nas i rekli da hitno dodemo na pristanište jer je teška situacija i ima smrtnih slučajeva. Bila je već noć. Kada smo došli, u zraku smo osjetili da se nešto jako teško dogodilo, bila je mrtva tišina. Samo se čula buka motora policije-obalne straže. Počeli su nam donositi osobe bez svijesti, polumrtve, nisu mogli ni hodati, bili su iscrpljeni. Na kraju su donijeli i mrtve, njih 13 (jednoga su mladića pokušali reanimirati, ali nam je izdahnuo pred očima). A preživjelih je bilo 31. Kada smo ih uspjeli sve smjestiti i osigurati pomoć (tri sata samo smo trčali i pomagali na sve strane), policija nam je ispričala što se stvarno dogodilo. Bili su na moru 4 dana u maloj barki koja je imala u donjem dijelu nešto kao spremište, u koje se smjestilo njih 15 (jer na palubi, gore, nije bilo mjesta). Tijekom vožnje došlo je

do kvara motora i curenja goriva u unutrašnjost. Doslovce, njih 15 ugušilo se i otrovalo, a da oni gore za to nisu ni znali sve dok ih nije dočekala obalna straža i vidjela strašnu situaciju. Morali su odrezati dio gornjega dijela barke da bi ih izvukli. Od šoka, ni oni nisu odmah mogli govoriti.

Drugi dan smo išli u prostoriju gdje su ležala mrtva tijela (škrinje) i molili se. Dečko, koji je izdahnuo pred nama, imao je samo 17 godina. Počela sam pisati nešto kao dnevnik jer se toliko toga događalo, a situacije s kojima smo se susrele nijedan roman ne bi mogao izreći.

Hvala Bogu koji nam daje snage i pomoć, jer bez njegove prisutnosti, i bez vaših molitava, ne znam što bi bilo.

Ostala mi je kao moto jedna rečenica našega biskupa koji nas rado obilazi: "Drage sestre, vaša prisutnost na pristaništu nije ništa drugo nego pokazivanje Božjega lica ispaćenomu bratu i sestri, koji su tu pred vama." Iako su većina muslimani, ali osjetimo baš veliko poštovanje i zahvalnost od njih. Najčešće nas oslovljavaju s "MAMI", to je kao mama, majko.

Evo, uz ove riječi svima vam želim čestitati SRETAN USKRS. Snaga i ljubav uskrsnuloga Krista neka nas vode i čuvaju na putu prema našem uskrsu!

Veliki sestrinski pozdrav i preporučam se i dalje u vaše molitve!

Vaša s. Danila.

Sr. Danila Marta Antonović (55) trat 106a mit 19 Jahren in den Orden der Kreuzschwestern ein. Die Motivation kam aus ihrem Inneren heraus, das ihr keinen Frieden ließ, bis sie erkannte, dass ihr Weg ein klösterliches Leben und eine intensive Freundschaft mit Gott waren. Auf Einladung eines Beraters aus dem Mutterhaus fuhr sie vergangenen September nach Lampedusa und ist seither an der Basis tätig. „Wenn Gott mich dort haben will, wer bin ich, ihm Grenzen zu setzen?“

SISTERS ACT

Mission in Lampedusa

Sr. Danila Antonović arbeitet in Lampedusa in der Flüchtlingshilfe. Das fordert auch von ihr und ihren Mitschwestern enorme Kräfte. Ein Bericht aus erster Hand.

Gestern war wieder einer dieser Tage. Sr. Danila war bis 4 Uhr in der Früh am Pier im Einsatz. Dort erwartet sie gemeinsam mit ihrem Mitschwester und Flüchtlingshelferinnen anderer Institutionen die Neuankünfte aus Marokko, Libyen, Eritrea, Nigeria, von der Eisenbahnstation, aus dem Sudan, Senegal u. v. m. Alles läuft dann streng nach Protokoll ab: „Wenn sie das Schiff verlassen, das sie gebracht oder auf See gefunden hat, werden die Menschen zunächst medizinisch untersucht, anschließend bekommen sie vom Roten Kreuz Armbänder, um später identifiziert werden zu können. Wir versorgen sie anschließend mit Essen und Trinken und allem, was sie brauchen.“ Solche nächsten Arbeitsstunden sind bei Sr. Danila, die ursprünglich aus Kroatien stammt, an der Tagesordnung. Seit Herbst 2013 ist sie auf der malerischen Mittelmeerinsel stationiert, die mittlerweile als Synonym für humanitäre Katastrophen steht. „Das Ziel der Schwestern vor Ort ist, eine Brücke zwischen den Einwanderinnen und den Einheimischen auf Lampedusa leben vom Tourismus und der Fischerei, jeder Schwester in Lampedusa arbeitet bei der Polizei, der Küstenwache oder im Security-Bereich. „Die einheimische Bevölkerung tut sich sehr schwer, mit der großen Zahl an Flüchtlingen umzugehen, die am Hafen von Lampedusa ankommen. Sie müssen für sie sorgen, sie beherbergen und medizinisch versorgen.“ Tausende Bootsmigranten erreichen pro Woche den Hafen von Lampedusa und eröffnen sich einen Platz im Erstaufnahmestützpunkt der Insel. Die Lage spitzt sich seit Jahren zu. Ankommende, Einheimische und Helfende kommen daher tagtäglich an ihre Grenzen. Das nächste Festland ist nur per Flugzeug oder Schiff – bei ruhiger See in neun Stunden, bei rauher See in vier Tagen – erreichbar. Neben der Betreuung der Geflüchteten engagieren sich die Schwestern intensiv in der Gemeindeförderung, übernehmen das Kommunitätsmanagement, Krankenbesuche, helfen bei der Caritas oder sind in der Jugendarbeit aktiv – ein willkommenes Ausgleich zum sonst so harten Alltag in der Flüch-

„Das Ziel der Schwestern vor Ort ist, eine Brücke zwischen den Einwanderinnen und den Einheimischen zu sein.“

weil die Leute oft in arg schlechtem gesundheitlichem Zustand ankommen. Viele von ihnen sind Jahre unterwegs und haben unansehnliche Strapazen und Martern hinter sich“, beschreibt Sr. Danila. Am schlimmsten sei es, wenn Menschen, oft Kinder und Jugendliche, auf den Schiffen sterben. „Und das ist in letzter Zeit oft passiert“, fügt sie hinzu. *

Spendenkontoinformationen:

Name/Kontoinhaber/in: Stiftung Maria Theresia Scherer Ingenbühl, Klosterstraße 10, 6440 Brunnau

Bank: Schweizer Kantonalbank, Postfach 203, 6401 Schwyz
IBAN: CH93 0077 2008 250 1584 4
SWIFT: BKSCCH33XXX
Bankkonto in EU: 82070 3044

Kammerort: Lampedusa
Verwaltungskosten: Es werden keine Verwaltungskosten abgezogen bzw. verrechnet. Die Stiftung ist selbstlos tätig und steuerbefreit.

fra Tomislav Glavnik, OFMConv.

Kamen od stijene Kalvarije

U subotu, 14. prosinca 2024. godine, nakon jutarnje mise zornice, fra Tomislav Glavnik predao je kamen od stijene s Kalvarije, iz Bazilike groba Kristova, iz Jeruzalema, sestri Finki Tomas, poglavarici samostana Milosrdnih sestara sv. Križa na zagrebačkom Vrhovcu. Kamen je, na pobudu fra Tomislava Glavnika, OFMConv., darovao fra Francesco Patton, OFM, kustos Svete zemlje. U obrazloženju zamolbe izrečeno je „da bolesnici, noseći vlastiti križ suobličuju svoj život Kristu patnika, a Milosrdne sestre – kojima je sveti Križ nadahnuće – u žrtvi ljubavi žele biti blizu i davati oslonac onima koji boluju i preporučujući se Gospodinu mole za ozdravljenje“.

Uz kamen s Kalvarije predana je i pergamena sa zapisom kojim se potvrđuje autentičnost *Svetoga kamena uzeta od stijene Svetoga brda Kalvarije*.

Milosrdne sestre sv. Križa započinju gradnju zgrade Prihvatilišta za bolesnike, za one koji će se liječiti u zagrebačkim bolnicama. Potreba za privremenim smještajem bolesnika i članova njihovih obitelji velika je, potreba onih koji zbog manjka

novčanih sredstava nisu u mogućnosti priuštiti si smještaj za vrijeme liječenja.

Karizma Milosrdnih sestara sv. Križa očituje se u brizi za bolesnike, dok će ostvarenjem Prihvatilišta za bolesnike dati kršćansko svjedočanstvo milosrdne ljubavi služenja bolesnoj braći i sestrama, što su sestre činile radeći u zagrebačkim bolnicama, a još uvijek to čine pri KBC-u Rebro.

Marija Belošević

Polaganje relikvija i kamena temeljca za Prihvatilište „Križ“

U subotu, 14. prosinca 2024. godine, uoči Treće nedjelje došašća koja se u Crkvi u Hrvata slavi i kao Nedjelja *Caritasa*, u krugu samostana Milosrdnih sestara svetoga Križa na Vrhovcu, u Zagrebu, položene su relikvije i kamen temeljac za Prihvatilište „Križ“. Sestrama, predvođenima provincijalnom poglavaricom s. Marijom Brizar, u ovom svečanom činu pridružili su se podupiratelji i prijatelji Družbe, a napose samostana na Vrhovcu.

Pozdravljajući okupljene, voditeljica projekta, s. Finka Tomas, rekla je: „Današnji je dan za sve nas

znakovit i pun zahvalnosti jer smo, Božjom pomoći i dobrotom naših dobročinitelja, nakon dvije godine priprema, došli do polaganja kamena temeljca. Blagoslivljamo temelje zgrade Prihvatilišta za bolesnike 'Križ' u kojem će biti prihvaćeni bolesnici koji se liječe od tumora, te im je tijekom vremena primarna kemoterapije ili zračenja potreban smještaj. To se odnosi kako na odrasle, tako i na bolesnu djecu. U temelje postavljamo relikvije blaženica Družbe Milosrdnih sestara svetoga Križa: utemeljiteljice Družbe i Hrvatske provincije, bl. majke M. Terezije

Scherer, s kojom je Utemeljitelj započeo službu njege bolesnika, te moći bl. s. Zdenke Schelingove koja je, kao bolničarka, darovala svoj život kao mučenica za bolesnike. Tu su i moći iz Svete zemlje, kamen uzet sa stijene Kalvarije, na kojoj je bio raspet Isus. Moći je kasno sinoć donio fra Tomislav Glavnik, OFMConv., na čiji ih je poticaj kustos Svete zemlje, fra Francesco Patton, OFM, darovao s nakanom 'da bolesnici, noseći svoj vlastiti križ suobličuju svoj život Kristu patniku, a Milosrdne sestre - kojima je sveti Križ nadahnuće - u žrtvi ljubavi žele biti blizu i davati oslonac onima koji boluju i, preporučujući se Gospodinu, mole za ozdravljenje' „.

Sestra Finka naglasila je kako će Prihvatište moći primiti oko 30 bolesnika, po potrebi i s njihovom pratnjom. U objektu će biti i restoran, i kapelica. „Mi, sestre, odlučile smo ovim pothvatom biti bliže onima koji najviše trpe zbog svoje bolesti koja ih često dovodi na rub društva, ili se oni tako osjećaju. Imamo hrabrosti za ovaj pothvat jer se pouzdajemo u pomoć i podršku dobrih ljudi, donatora, sponzora i mnogih znanih i neznanih koji nas hrabre i podupiru.

U prigodnom nagovoru župnik Župe i rektor Bazilike sv. Antuna Padovanskoga, fra Ivan Marija Lotar, OFMConv., posvijestio je kako „nikada ništa dobro u životu nije lako napraviti, jer sve dobro iziskuje trud, rad, muku, napor, znoj, ali i sumnje, neizvjesnost, te naposljetku i brojna pitanja“.

No, ukoliko je nešto Božje „nijedna sila ne može se ispriječiti na putu ostvarenja Božjega plana. Boga ljubiti, Boga slaviti i u ime Božje pomagati najpotrebitijima među nama: to je poziv svih nas, to je Božja volja! I to Gospodin uistinu blagoslivlja.“ Osvrćući se na pročitani ulomak iz Evanđelja po Mateju (Mt 7, 24-28), fra Lotar naglasio je kako nas to „potiče da budemo hrabri i odvažni i kada se na nas obruše oluje života, *Scile i Haribde* vremena u kojem živimo. Kada smo mi, naši životi i naši planovi utemeljeni na Kristu, tada se nemamo čega bojati. Hrabro i ustrajno idemo naprijed s pouzdanjem u Božju Providnost koja se očituje po ljudskim rukama dobrote.“

Na kraju je izrazio želju da Gospodin blagoslovi „idejne začetnike ovoga projekta, svakoga radnika i poslužitelja na terenu, ovu zemlju, radne strojeve,

sve molitelje i dobročinitelje. Svima onima koji su prepoznali brata u potrebi, neka stotruko uzvрати. Neka Gospodin blagoslovi sve bolesnike i njihove obitelji, sve one koji će, zahvaljujući ovom Prihvatištu, pronaći oazu mira, duhovno i tjelesno zdravlje te mir i spokoj.“

U glazbenom dijelu sudjelovali su Slavko i Ružica Nedić, te Paula Jadrušić (klavir) i Lea Rajković (flauta), a program je vodila poznata TV-voditeljica i urednica Lejdi Oreb.

Milosrdne sestre svetoga Križa, slijedeći Pravilo svoje Družbe u kojem, između ostaloga, stoji: „Svaki čovjek koji trpi nevolju naš je bližnji“ - ovim projektom žele pokazati svoje suosjećanje s onima u nevolji.

Planira se da bi do Božića 2025. godine prihvatilište bilo dovršeno. Zgrada na dva kata imat će deset dvokrevetnih i sedam jednokrevetnih soba.

U svrhu prikupljanja financijskih sredstava za gradnju i opremu prihvatilišta sestre su dosad, u suradnji sa studenticama koje kod njih stanuju, organizirali razne radionice. Također su, u suradnji s podupirateljima i prijateljima, organizirale koncerte, donatorske susrete i razne druge akcije.

U božićno vrijeme održat će se koncert, 29. prosinca, u Župnoj crkvi sv. Ivana XXIII., Zagreb-Dubrava.

Svi koji žele dati potporu projektu, uplate mogu izvršiti na račun: Milosrdne sestre sv. Križa, Samostan Zagreb, IBAN: HR742360000110159626.

s. Finka Tomas

Radovi na Prihvatalištu – siječanj 2025. godine

Nakon blagoslova kamena temeljca, gradnja Prihvatališta dobro napreduje. Zahvaljujemo Bogu na dobrom vremenu tako da se radovi mogu po planu odvijati. Postavljena je prva ploča i sad se ide dalje.

Ovom prilikom toplo zahvaljujemo svim dobročiniteljima, kojih je lijep broj, ali im ne možemo zahvaliti osobno jer od svih ne znamo adrese. Preporučujemo se i nadalje vašoj velikodušnoj pomoći i molimo za Božji blagoslov svakomu pojedincu i vašim obiteljima.

U emisiji „Argumenti“, koju je na HKR-u četvrtak, 16. siječnja 2025. godine, vodila Tanja Maleš, s. Finka Tomas, uz ostale sudionice, istaknula je da gradnja Prihvatališta vidno napreduje i da je ohrabrujuće što će ove godine biti gradnja završena možda baš u mjesecu kada Družba obilježava Jubilej 200. obljet-

nice rođenja suutemeljiteljice bl. majke Marije Terezije Scherer. Istaknula je također potrebu daljnje pomoći i potpore, da bi se radovi mogli dovršiti.

s. Marija Klara Klarić

Duhovna obnova za roditelje „Terapijske radionice sv. Josipa“

U okviru „Terapijske radionice sv. Josipa“, koja radi s djecom s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima, pri samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, 27. studenoga 2024. godine održana

je duhovna obnova za roditelje i prijatelje istoimene radionice. Duhovnu obnovu vodila je s. Doroteja Krešić, a odazvalo se dvadeset sudionika.

Tema duhovne obnove bila je „Pripravite put Gospodinu“. U prvom djelu predavanja s. Doroteja govorila je o vremenu došašća, u kojem se kršćani intenzivnije pripremaju na svetkovine Božića i Bogojavljenja. To vrijeme darovano je svakomu od nas na osobnu izgradnju i intenzivniji rad na sebi, na izgradnju odnosa prema Bogu i bližnjima. U drugom dijelu predavanja istaknula je kako je mjera (ispravne) ljubavi prema sebi zapravo mjera te ljubavi prema drugom čovjeku, bližnjemu. Za duševno zdravlje vrlo je važno da čovjek prihvati samoga sebe, svoje pozitivne i negativne karakteristike, svoje slabosti,

ograničenosti i mane da bi se mogao ispravno postaviti i prema Bogu, i prema bližnjemu.

Nakon predavanja slijedila je zajednička diskusija i izmjena iskustava iz vlastitoga života. Zajedničkim razgovorom istaknuto je koliko su odricanje i žrtva koju roditelji svaki dan, uz svoju bolesnu djecu, podnose, vrijedni i koliko im je potrebna podrška u svakodnevnim usponima i padovima na tom putu. Završetak duhovne obnove bio je u kapeli Doma bl. majke M. Terezije Scherer, u klanjanju pred Presve-

tim Oltarskim Sakramentom. Kao uvod u klanjanje i molitvu s. Doroteja pročitala je priču „Svijeća koja nije htjela gorjeti“. Svijeća je na kraju ipak odlučila svijetliti jer samo onaj tko se daje, mijenja svijet i u tome što mijenja svijet, promijenit će i samoga sebe. Na kraju klanjanja svaka je osoba svoju svijeću donijela na oltar i u njoj prinijela Bogu sebe, svoje dijete i svoju obitelj. Susret je završio uz zajednički agape koji su pripremila djeca, zajedno sa sestrama u „Terapijskoj radionici sv. Josipa“.

s. *Samuela Župarić*

Koncerti u Bizovcu

Na poziv gosp. Srečka Vukovića, općinskoga načelnika u Bizovcu, 15. prosinca 2024. godine održan je Adventski koncert zbora Milosrdnih sestara sv. Križa iz Đakova, a 22. prosinca 2024. godine nakon večernje sv. mise, s. Josipa Pavla Jakić održala je koncert na orguljama.

Sestre su najprije pjevale tijekom slavlja večernje svete mise u Župnoj crkvi sv. Mateja, nakon čega su pred vjernicima otpjevale nekoliko adventskih pjesama, koje su najavljivane stihovima s. Mariangele Žigrić (1931.-1997.). U svojem koncertu s. Josipa Pavla

Jakić izvela je djela Georga Muffata i Johanna Sebastian Bacha.

Među vjernicima moglo se primijetiti veliko oduševljenje i radost, što su i jasno pokazali dugotrajnim pljeskom. Nakon Koncerta, gosp. Srečko Vuković i vlč. Mato Matasović, bizovački župnik, izrazili su srdačnu zahvalu sestrama i omogućili su prigodno druženje s vjernicima u Pastoralnom centru u Bizovcu

Tiskovni ured

Koncert s. Josipe Pavle Jakić u đakovačkoj katedrali

Sestra Josipa Pavla Jakić u ponedjeljak, 30. prosinca 2024. godine, nakon večernje sv. mise, održala je svoj prvi koncert na orguljama đakovačke katedrale. Na programu su bila djela J. S. Bacha i F. Liszta.

U program Koncerta prisutne je uveo maestro Ivan Andrić, *regens cori* đakovačke katedrale i profesor crkvene glazbe na KBF-u u Đakovu. Predstavio je s. Josipu Pavlu rekavši kako je završila preddiplomski studij na Sveučilištu za glazbu i primijenjenu umjetnost u Beču 2022. godine te kako nastavlja specijalizaciju na području gregorijanske glazbe, dirigiranja, orgulja i improvizacije. Svestrana je glazbenica koja se ističe u različitim područjima.

Sestra Josipa Pavla Jakić đakovačkoj je publici priredila koncert raskošne glazbe J. S. Bacha: *Fantazija u g-molu, BWV 542*; *Allein Gott in Hoh sei Ehr, BWV 663* i *Fuga u g-molu, BWV 542*. Također je svirala i varijacije na Lisztove *„Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen (Pláč, jadikovke, brige, oklijevanje)“*.

s. Josipa Pavla Jakić

Završetak Diplomskoga studija crkvene glazbe

Sestra Josipa Pavla Jakić završila je studij Crkvene glazbe na Sveučilištu za glazbu i primijenjenu umjetnost u Beču. Tijekom studija, specijalizirala se u sljedećim područjima: Vođenje zbora i ansambla (u klasi Thomasa Kiefera), Orgulje i improvizacija (u klasi Jeremyja Josepha i Piera Damiana Perettija), te Gregorijanika (u klasi Antanine Kalechyts). Na kraju svojega obrazovanja stekla je titulu *Master of Arts* (MA).

Diplomski koncert iz Gregorijanike i Vođenja zbora i ansambla održani su u svibnju i lipnju 2024. godine, u crkvi sv. Ursule u Beču. Kruna akademskoga obrazovanja bila je diplomski koncert iz orguljske literature i improvizacije, koji je održan u siječnju 2025. godine. Na tom značajnom događaju sudjelovale su sestre Provincijalnoga vodstva Srednje Europe, s. Rahela, vrhovna savjetnica, s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica iz Đakova, zajedno sa s. Lucijom Kopic i s. Svjetlanom Paljušević u pratnji. Sestre su svojim dolaskom dale s. Josipi Pavli podršku cijele Hrvatske provincije u njezinu studiju i radu, ne samo na zadnjem diplomskom koncertu, nego i na drugim diplomskim koncertima, kao i na raznim koncertima tijekom studija.

Sestra Josipa Pavla zahvalna je Bogu, svojoj obitelji, svim sestrama, profesorima, prijateljima i poznanicima koji su joj pružali podršku na ovom putu.

Lucija Horvacki

Duhovna obnova za srednjoškolce

Skupina od 20 mladih vjernika Subotičke biskupije, uzrasta od prvoga do četvrtoga razreda srednje škole, imala je priliku od 7. do 9. veljače 2025. godine sudjelovati na trodnevnoj duhovnoj obnovi koja se održala u Totovu Selu. Tema duhovne obnove bila je „Duhovna zrelost“. Voditelji su bili vlč. Dušan Balažević, povjerenik za mlade Subotičke biskupije, zajedno s dvije časne sestre, pripadnice Družbe Milosrdnih sestara svetoga Križa iz Đakova, s. Matea Čelik i s. Amadea Birovljević.

Prvoga dana navečer, nakon dolaska u Totovo Selo i sudjelovanja na svetoj misi, mladi su imali priliku upoznati časne sestre i velečasnog te su slušajući predavanje i sudjelujući u razgovoru mogli saznati više o tome što ih očekuje narednih dana. U subotu im je dan bio ispunjen molitvom, predavanjima, igrom, kao i osobnim razgovorima sa sestrama i velečasnim te prilikama za povlačenje u mir. Predavanja su ponekad bila zajednička za sve, a ponekad su se momci i djevojke dijelili, tako da su djevojke ostale sa sestrama, a momci s velečasnim Dušanom, gdje su imali priliku za drugačiji tip predavanja i radionica, što se mladima naročito svidjelo. Tijekom slobodnoga vremena mladi su mogli u jednu kutijicu stavljati pitanja koja su imali za sestre i za velečasnog, a oni su u nedjelju, nakon jutarnje molitve Časoslova, odgovarali na njih.

U nedjelju je, nakon svete mise i zajedničkoga objeda, uslijedilo još nekoliko kratkih predavanja, sabiranje utisaka i kratko zajedničko klanjanje. Tijekom dijeljenja utisaka i razgovora, mnogi od njih istaknuli su kako im je u posebnom sjećanju ostalo animirano klanjanje, koje je animirala zajednica „Proroci“ iz Subotice, u subotu, kao i zagovorna molitva i slavljenje, koje su također oni vodili. Osim toga, izrazili su zahvalnost i radost što su bili dio ovakve duhovne obnove i rekli su kako im je bila značajna te da se nadaju sličnim obnovama ubuduće.

Mislite uvijek da je samo put križa najsigurniji put u nebo.
Svakako će nas svaki dan stići križ, inače ne bi bilo dobro s nama!

bl. majka M. Terezija Scherer

s. Nada Martinković | Božićni susret i čestitka djelatnicima samostana

ski pogled, iskreno slušanje, ne-sebično služenje, znajući da to, u Isusovu Duhu, može postati sjeme nade za primatelje.“

Zatim je potaknula da jedni drugima zažele jedan takav konkretan znak nade, koji bi mogli ostvarivati za Božić i u nadolazećoj godini. U glazbenom dijelu programa, uz pratnju gitare, pjevala je s. Rebeka Umiljanović, novakinja.

U radosnoj atmosferi susreta s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica, u samostanskom blagovolištu, uputila je svoju riječ zahvale i čestitke djelatnicima. Uz nju bile su prisutne sestre iz provincijalnoga vodstva, te s. Lovorka Jukić, prov. ekonoma, s. M. Helena Šajbl, kućna poglavarica zajednice provincijalne kuće, s. Lucija Kopic, kućna poglavarica Doma sv. Josipa. Nakon okrjepe i druženja, s. Marija svakomu je osobno darovala čestitku i prigodan poklon.

U petak, 20. prosinca 2024. godine, u samostanskoj crkvi Pre-sv. Srca Isusova održan je susret čestitanja Božića djelatnicima samostana. Nagovor je održala s. Meri Gotovac o temi „Jubilej 2025. – hodočasnici nade“. Ona je u glavnom dijelu predavanja izložila bitne naglaske Jubileja 2025. godine te povezala s Jubilejom 200. obljetnice rođenja bl. majke M. Terezije Scherer. Potaknula je djelatnike samostana da se odazovu svim poticajima Crkve u nadolazećoj jubilejskoj godini, te odgovore pozivu na život u nadi i oprost.

Na tom tragu povezala je naglaske Jubileja sa značenjem Božića: „Isusovo rođenje blagdan je povjerenja i nade koja pobjeđuje nesigurnost i pesimizam. A razlog naše nade jest ovaj: Bog je s nama i Bog nam još vjeruje! Bog odabire Zemlju kao svoje prebivalište i dolazi boraviti s čovječanstvom, naći se u životima ljudi.“ Sestra Meri zatim je zaželjela svima: „Budi znak nade, nade za mnogu braću i sestre koji žive u teškim uvjetima. Djela milosrđa ujedno su i djela nade, kako bi svatko mogao dati makar i samo osmijeh, gestu prijateljstva, brat-

s. Meri Gotovac | Susret za udovice

U želji da budu na pomoći jedna drugoj u tuzi, osamljenosti i boli zbog gubitka supruga, zajednica udovica „Miljenice Božje“ imala je svoj redoviti susret 9. veljače 2024. godine, od 15 do 17 sati, u Centru „Amadea“ u Đakovu. Susret je vodila sestra Meri Gotovac u suradnji s jednom od gospođa iz zajednice i uz pomoć s. Natalije Fadiga, voditeljice Centra. Tema susreta bila je „Učimo živjeti od uzora i jedni od drugih“.

Lijepo je osjetiti blagotvornost zajednice u kojoj udovice mogu biti sigurne u razumijevanju, prijat-

teljstvu, inspiraciji i ohrabrenju, dok uče živjeti nov život bez one koja se zvala supruga i živjela uz podršku muža, već s onom koja je pozvana graditi nov život, oslanjajući se puno više na Boga i na zajednicu koja ih u tome podržava.

s. Samuela Župarić

Susret u Novakima Bizovačkim

U večernjim satima, 4. veljače 2025. godine, u našoj kući u Novakima Bizovačkim održan je susret s potencijalnim volonterima. Susret se odvijao u ugodnoj i pozitivnoj atmosferi, s ciljem predstavljanja zajednice Milosrdnih sestara sv. Križa. Održano je i predavanje kao poticaj na volontiranje sa starijim osobama.

Događaj je započeo pozdravnom riječju s. Valerije Široki, kućne poglavarice, nakon čega su prisutni pogledali dokumentarni film *150 godina Milosrdnih*

sestra sv. Križa u Đakovu, gdje je na dojmljiv način prikazan povijesni presjek Hrvatske provincije.

Nakon filma s. Samuela Župarić, bacc. med. techn., održala je predavanje o volontiranju među starijim osobama. Predavanje je pružilo detaljan uvid u izazove i ljepotu rada sa starijim osobama te istaknulo važnost empatije, strpljenja i zajedništva u ovom obliku volontiranja.

Na kraju susreta organizirano je popisivanje ideja i mogućih aktivnosti zainteresiranih volontera. Tijekom razgovora s prisutnima, definirane su aktivnosti koje bi volonteri mogli provoditi u Dnevnom boravku za starije osobe u Bizovačkim Novakima (Podružnica đakovačkoga Centra *Amadea*), poput organizacije kreativnih radionica, rada u vrtu, društvenih igara, čitanja, duhovnih programa ili, jednostavno, druženja.

Ovaj susret bio je prvi korak prema stvaranju timova volontera koji će svojim vremenom i trudom doprinijeti kvaliteti života starijih osoba u zajednici – u Općini Bizovac. Zahvaljujemo svima koji su se odazvali i pokazali interes za volontiranje!

s. Rafaela Jozić | Posjet Župi Krista Kralja u Brodskom Varošu

U Župi Krista Kralja u Brodskom Varošu, na inicijativu i poziv vlč. Božidara Nađa i vjeroučiteljice Marije Šaf, 7. prosinca 2024. godine s. Rita Ljevar, s. Matea Čelik i s. Rafaela Jozić održale su katehetski susret za djecu Župe o temi „U susret Božiću“. Djeca i mladi imali su priliku sudjelovati u nizu zanimljivih aktivnosti. Uz kreativne radionice, pjesmu, vesele igre, predavanje, zajedničku molitvu i klanjanje, sestre su djeci približile vjeru na jedinstven i zabavan način. Posebno se istaknulo klanjanje kada su najmanji svoje molitve zahvalnosti Isusu

počeli izgovarati naglas. Djeca su bila oduševljena, a njihov smijeh i radost ispunili su prostor crkve.

Sestre zahvaljuju župniku i vjeroučiteljici na otvorenosti, pozivu i gostoljubivosti.

s. Rafaela Jozić, s. Antonia Barišić-Jaman i s. Gita Klobučar

Duhovna obnova i potpuni oprost u đakovačkoj prvostolnici

U našoj kući „Betanija“ u Đakovu, 25. i 26. siječnja 2025. godine, održana je duhovna obnova za djevojke osmoga razreda. Molitvom, predavanjem o nadi, radom u samoći i u skupinama, sudjelovanjem na sve-toj misi, prilikom za sv. ispovijed i klanjanjem djevojke su produbljivale svoj odnos s Bogom. Osim druženja, igara i međusobnoga upoznavanja, djevojke su imale priliku obići samostan i upoznati se s načinom života i djelovanja sestara. Nakon nedjeljne svete mise u đakovačkoj katedrali, izmole su, zajedno s voditeljicama, molitve propisane za dobivanje potpunoga oprosta. Ispunjene dojmovima i novim prijateljstvima, djevojke su se vratile svojim kućama: u Đakovačke Selce, Andrijaševce, Rokovce, Donje Andrijevece, Strizivojnu, Osijek, Zagreb i Novigrad.

s. Marijela Nikolić

Duhovna obnova za mlade na Sušaku (Rijeka)

U subotu, 22. veljače 2025. g., u prostoru samostana Milosrdnih sestara sv. Križa na riječkom Sušaku održana je duhovna obnova za mlade pod temom *Ljubav ili ludilo?* Program je započeo u 14 sati kratkim upoznavanjem i uvodom u temu. Program je vodila s. Klara Adžijević. Na životnim primjerima objasnila je kako razlikovati istinsku, Božju ljubav od one koju nudi ovaj svijet, napose služeći se medijima.

Potom je mladi bračni par posvjedočio svoj postupni put do prave ljubavi, od „hodanja“ do braka.

Svjedočeći ljepote i teškoće zajedničkoga života, istaknuli su Pavlove riječi: „Koji su Kristovi, razapeše tijelo sa strastima i požudama“ (Gal 5, 24). Tek tako ljubav je darivanje. U osami mladi su promišljali o Isusovoj ljubavi prema njima, nadahnjujući se slikom zaručnika iz Pjesme nad pjesmama.

Nakon zajedničke krunice, uslijedilo je misno slavlje koje je predvodio fra Mario Berišić, OFMCap. Uzimajući za uzor svetoga Petra, prikazao je kako Krist zove na ljubav; tako da pokaže čovjeku kakav je zapravo, njegove slabosti, ali i darove, a zatim ga šalje da „pase ovce“ njegove. Kako bismo mogli ljubiti, moramo biti svjesni samih sebe i neizmjerne Božje ljubavi koja nas šalje u svijet i osposobljava za ljubav. Susret je završio euharistijskim klanjanjem i slavljenjem Gospodina.

Marija Belošević

Glazbeno-poetska večer „u slici“

U organizaciji Milosrdnih sestara sv. Križa, u srijedu 26. veljače 2025. godine, u Dvorani don Petra Šimića na Jarunu, u Zagrebu, održana je *Glazbeno-poetska večer „u slici“*. Prilozi ove večeri namijenjeni su izgradnji Prihvatilišta „Križ“.

Riječ dobrodošlice u ime župne i salezijanske zajednice na Jarunu, u crkvi Svete Mati Slobode, izrekao je don Pejo Orkić. Izrazio je radost što se ova večer održava u njihovu prostoru, te na taj način i župna zajednica pokazuje senzibilitet za bližnjega u potrebi. Večer je bila više od glazbeno-poetskih trenutaka. Sudionici: Davor Radolfi, Slavko Nedić, Nika Pastuović, sopranistica, Tea Anić, violinistica, don Anton Šuljić, Anđelko Antić Blažević i Jozo Krajinović, doprinijeli su ne samo pjesmom i stihom, već i osobnim svjedočanstvom.

Riječ zahvale uputila je voditeljica projekta izgradnje Prihvatilišta „Križ“ s. Finka Tomas, dirnuta odazivom i spremnošću tolikih koji i na ovaj način žele doprinijeti završetku gradnje Prihvatilišta „Križ“. Dodatno obilježje cijeloj večeri dala je Lejdi Oreb koja je, na radost svih, vrlo uspješno animirala i publiku. Prihvatilište „Križ“, čija je gradnja započela potkraj 2024. godine, sa željom da se dovrši do Božića 2025. godine, ima za cilj biti utočište bolesnicima koji se liječe od tumora, te im je tijekom vremena primanja kemoterapije ili zračenja potreban smještaj. To se odnosi, kako na odrasle, tako i na bolesnu djecu. Predviđeno je da objekt primi tridesetak bolesnika, a po potrebi i njihovu pratnju. Zgrada Prihvatilišta „Križ“ imat će dva kata s deset dvokrevetnih i sedam jednokrevetnih soba, restoran i kapeлицu. U svrhu prikupljanja financijskih sredstava za gradnju i opremu Prihvatilišta, sestre su dosad, u suradnji sa studenticama koje kod njih stanuju,

organizirale razne radionice, te u suradnji s poduzimateljima i prijateljima koncerte, donatorske susrete, kao i Božićni koncert koji je 29. prosinca 2024. održan u Župi svetog Ivana XXIII.

Svi, koji žele dati potporu projektu, uplate mogu izvršiti na račun: Milosrdne sestre sv. Križa, Samostan Zagreb, IBAN: HR32 2360 0001 5026 9294 8

Uvijek će biti velikih i malih križeva, ali radujte se, oni nas vode u nebo!

bl. majka M. Terezija Scherer

s. Gita Klobučar | O krjeposti nade

U našoj kući u „Betaniji“, od 7. do 9. veljače održana je duhovna obnova za mlade. Sudjelovali su mladi iz čak triju biskupija: Srijemske, Požeške i Đakovačko-osječke. Mladi iz Šida (Šid i Sot), Slatine, Bošnjaka, Županje, Borova Naselja i Osijeka zajedno su, tijekom tri dana, razmišljali o krjeposti nade. Klanjanjem, slavljenjem svete mise u katedrali, sakramentom svete ispovijed, predavanjem, radovi-

ma u samoći i u skupinama, igrom i razgovorom produblivali su svoj odnos s Bogom i radili na upoznavanju samih sebe. Ispunjeni novim iskustvima i obogaćeni novim prijateljstvima, puni pozitivnih dojmova, vratili su se svojim kućama.

s. Nada Martinković

Kreativnost, druženje i korisni predmeti

U Knjižnici Vladimira Nazora u Zagrebu, 5. ožujka 2025. godine, održana je kreativna radionica izrade heklanih torbica. Radionicu je vodila s. Patricija Pavić.

Tijekom radionice sudionici su imali priliku naučiti kako izraditi 3 u 1 heklanu torbicu – višenamjenski dodatak koji može služiti za mobitel, naočale, olovke ili kao označivač stranica u knjizi. Torbica nije klasična, ali je vrlo korisna i vizualno je atraktivna.

Radionica je privukla 10 sudionika različitih generacija, a dojmovi su izuzetno pozitivni. Okupljeni su, u veseloj i opuštenoj atmosferi, uz puno smijeha i zabave, naučili korisno iskoristiti končanu vunu te stvoriti unikatne predmete.

Ovakve radionice ne samo da potiču kreativnost već i spajaju ljude, okupljene zajedničkim stvaralaštvom i druženjem.

s. Rastislava Ralbovsky

Dijamantni zavjeti u Zagrebu

Nakon duhovnih vježbi, koje je sestrama održao o. Siniša Štambuk, SJ, u Zagrebu, na Vrhovcu 1. veljače 2025. godine, u kapeli Marijina doma, proslavile su svoj dijamantni jubilej s. Bogumila Zajec i s. Štefica Turković. Na taj svečani i zahvalni čin pozvao ih je svećenik riječima: „Danas ćete u prisutnosti svoje redovničke zajednice opet svečano potvrditi svoju vjernost Gospodinu obnovom svojih svetih zavjeta. Neka to bude u radosti duha i zahvalnosti prema Bogu, koji vas je izabrao i u svojoj ljubavi očuvao.“ Cijela zajednica priključila se tomu radosnomu zahvaljivanju Bogu za ove sestre, koje su tijekom 60 godina s ljubavlju služile Bogu i bližnjemu, i ostale vjerne u svim kušnjama života.

Sestra Štefica rođena je 21. listopada 1939. godine u Be-

loslavcu kod Zagreba. Uvijek se molila Majci Božjoj da joj pomogne u kušnjama. Kad je došla u samostan, 1961. godine, svidjela joj je osobito samostanska tišina. Tako je i živjela, služeći

tiho i nastojeći živjeti evanđelje u svim mjestima gdje je živjela i djelovala, kao sakristanka ili u službi bolesnih i starijih svećenika, a više puta u dvorbi gostiju: Pakrac, Osijek V., Đakovo, Svećenički dom, Zagreb, Vrhovec i Rijeka, Trsat.

Sestra Bogumila rođena je u Turkovčini, župa Bedenica, 4. listopada 1936. godine. Bila je sretna kada je došla u Đakovo, u kuću Isusa i Marije, 1960. godine. Njezin život bio je ispunjen molitvom i radom u kuhinji, a djelovala je u Krapini, Novoj Bukovici i Privlaci. Budući da je godinama bila u Krapini, poznavala je mnoge ljude i imala je puno osjećaja za siromahe koji su dolazili u sestarsku kuću.

s. Nada Martinković

Konferencije kućnih poglavarica

U samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, 22. i 23. veljače 2025. godine, održane su Konferencije kućnih poglavarica. U uvodnom dijelu s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica, najavila je temu „Očekivanja i nada u redovničkoj zajednici“, te je u svojem govoru naglasila: „Rad na ovoj temi želi biti od pomoći svakoj poglavarici zajednice. U svagdašnjici ponekad imamo očekivanja od sestara i sestre imaju očekivanja od nas. Kako što bolje i kvalitetnije izražavati svoja očekivanja i kako se susresti s očekivanjima drugih?“

Rad Konferencija započeo je predavanjem vlč. Đuliana Trdića na naznačenu temu. Nakon predavanja sestre su u skupinama razgovarale o onom što ih je osobito dotaknulo te su oblikovale konkretna pitanja koja su vezana uz praksu svagdanjega života, a vlč. Đuliano u plenumu je odgovarao na njih.

U popodnevnom radu i sljedećega dana sestre iz Provincijalnoga vodstva informirale su kućne poglavarice o aktualnostima u Provinciji, kao i o događanjima na razini Hrvatske redovničke konferencije i opće Crkve. Slijedila je tema „Ekonomsko stanje Provincije“, o čemu je izvijestila s. Lovorka Jukić, provincijalna ekonomica.

Konferencijama su prethodile duhovne vježbe koje je također vodio vlč. Đuliano Trdić.

Osim kućnih poglavarica iz zajednica u Hrvatskoj, bile su prisutne kućne poglavarice iz Regije Kosovo, kao i regionalna poglavarica s. M. Lindita Dedaj.

s. Nada Martinković

Nove kandidatice

Na svetkovinu Krista Kralja, 24. studenoga 2024. godine, aspirantice Anamarija Miličić iz Bošnjaka i Anamaria Reba iz Osijeka, uz molitvu Srednjega časa, u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Đakovu, ušle su u kandidaturu. Svoju želju za primanjem u kandidaturu izrekle su pred s. Marijom Brizar, prov. poglavaricom, i pred sestrama iz samostanskih zajednica. One su došle u samostan 17. rujna 2024. godine.

Sestra Marija odgovorila je na njihovu molbu ovim riječima: „U ime naše zajednice s radošću odgovaram na vašu molbu i primam vas u kandidaturu. Kandidatura će biti vaš prvi korak upoznavanja naše zajednice, ali isto tako i daljnji korak u upoznavanju samih sebe, kao i korak dalje u produbljivanju i preispitivanju svojega zvanja. Upravo danas, na svetkovinu Krista Kralja, započinjete ovaj put na kojem ćete njega, svojega Kralja i Gospodina, sve više upoznavati i nastojati slijediti u duhu naše karizme. Mi, sestre, podupirat ćemo vas molitvom i svojim primjerom. Na vašem novom odsjeku životnoga puta pratio vas i vašu odgojiteljicu, s. Dorotheju Krešić, blagoslov Trojedinoga Boga i zagovor Blažene Djevice Marije, Majke dobroga savjeta.“ Tada su, u znak početka kandidature, primile znak Tau.

s. Franciska Ulrika Sajdl

Juniorski seminar

Od 4. do 6. siječnja 2025. godine naše su sestre juniorke imale svoj seminar u Đakovu. Susret je započeo u popodnevnom satima, na malo drugačiji način. S obzirom da je od ove godine voditeljicom juniorata imenovana s. Gabrijela Tea Damjanović, na samom početku juniorke je pozdravila provincijalna poglavarica, s. Marija Brizar, poželjevši im blagoslovljene i Duhom Svetim ispunjene dane koji su pred njima. Zahvalila je s. Gabrijeli Tei na spremnosti za preuzimanje ove dužnosti. Nakon toga sestre juniorke imale su predavanje o važnosti formacije tijekom juniorata te su upoznate s novim planom i programom za ovu godinu. Tijekom sljedeća dva dana sestre su juniorke, zajedno sa svojom voditeljicom, koja je ujedno bila i predavač, promišljale o krjepostima te o njihovoj

važnosti u redovničkom životu, slušajući kratka predavanja, sudjelujući u radionicama i zajedničkim razgovorima. Svaki radni dio završavale su klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Zahvalne Bogu za sve primljene milosti, sestre su se juniorke vratile svojim zajednicama, obnovljene i radosne zbog susreta koji je bio vrlo plodonosan za sve. Ovakvi susreti sestrama juniorkama puno znače, jer to je prilika za druženje, ali i za osnaživanje u daljnjem hodu za Kristom.

Tiskovni ured Đakovo

Predbožićni posjet nadbiskupu Hraniću

Đakovačko-osječki nadbiskup metropolit Đuro Hranić, u zajedništvu s u pomoćnim biskupom Ivanom Ćurićem, u utorak, 17. prosinca 2024. godine, u Nadbiskupskom domu u Đakovu primio je u predbožićni posjet Provincijalno vodstvo Milosrdnih sestara sv. Križa.

Provincijalna poglavarica s. Marija Brizar i savjetnice: s. Nikolina Nikolić, s. Dragica Ivkić i s. Doroteja Krešić čestitale su nadbiskupu Đuri, u ime Provincije i u svoje osobno ime, predstojeću svetkovinu Rođenja Gospodinova i novu 2025. godinu. Nadbiskup Đuro i biskup Ivan uzvratili su sestrama srdačne čestitke.

U ugodnom razgovoru sestre su, između ostalog, upoznale Nadbiskupa i Biskupa s projektom prihvatilišta za onkološke bolesnike i njihovu pratnju „Križ“, za vrijeme njihova liječenja u zagrebačkim bolnicama, čija je izgradnja započela nedavnim blagoslovom kamena temeljca uz njihov samostan na Vrhovcu, u Zagrebu. Upoznale su ih također i s postupnim širenjem utjecanja i zagovorne molitve njihovoj nekadašnjoj provincijalnoj poglavarici u teškim vremenima 2. svjetskoga rata i poraća s M. Amadeji Pavlović, koja je, među

ostalim, zbog spašavanja jedne židovske djevojčice, proglašena i Pravednicom među narodima.

Nadbiskup Đuro i biskup Ivan zahvalili su Provincijalnomu vodstvu za redovničku prisutnost i djelovanje sestara u središnjim nadbiskupijskim ustanovama i u odgojnom, socijalnom i karitativ-

nom području u gradu Đakovu te su im preporučili potrebe za daljnju prisutnost i svjedočanstvo sestara u navedenim pastoralnim područjima i nadbiskupijskim ustanovama, a osobito za daljnju prisutnost u Srijemskoj biskupiji.

s. Rastislava Ralbovsky

Božićna radost osoba s invaliditetom

Na predbožićnom susretu osobe s poteškoćama u razvoju slavile su i ove godine Isusovo rođenje u pravoj štalici, na euharistijskom slavlju koje je u subotu, 21. prosinca 2024. godine, u Dvorani *Florentini* u Đakovu, predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Koncelebrirali su: đakovački župnik preč. Ivan Lenić i vlč. Dominik Ralbovsky, svećenik Subotičke biskupije, uz asistenciju bogoslova Hermana i Gutenberga iz afričke države Benin. Uz oltar bili su i „anđeli“, a u dvorani „pastiri“ i „kraljevi“, zajedno sa svojim roditeljima i prijateljima. Sviranje i pjevanje na sv. misi vodila je s. Natanaela Palić, s dječjim zborom Župe sv. Klare iz St. Mikanovaca.

Nakon sv. mise članovi Terapijske radionice sv. Josipa, pod vodstvom s. Marije Klare Klarić, prevodili su na hrvatski znakovni jezik pjesmu „Betlehemska sveta noć“, a onda je uslijedilo oživljavanje evanđelja o Isusovu rođenju. To je za djecu uvijek poseban doživljaj, jer svi sudjeluju obučeni u likove evanđeoskoga događaja, što je za njih od posebne važnosti. Njihova su lica

sjala radošću i srećom jer su bili aktivni sudionici oživljavanja scene iz evanđelja. A roditelji su bili ponosni na njihov uspjeh. Ta se radost prelila i na daljnje slavlje. Slijedio je domjenak na kojem je poslužena *pizza*, koju svake godine daruje nadbiskup Đuro, te kolači koje su najvećim dijelom ove godine donijeli članovi zajednice *Vjera i Suetlo* iz Osijeka, zatim Udruga *Duga* iz Semeljaca i drugi dobročinitelji.

Božićnomu veselju doprinijeli su i članovi KUD-a „Sloga“ iz Satnice Đakovačke koji uvijek rado daruju svoje vrijeme i talente djeci s poteškoćama, jer znaju da jako vole pjesmu i tamburice. Na kraju susreta podijeljeni su slatki paketići koje već treću godinu zaredom šalje Zajednica hrvatskih žena iz

Münchena, na čelu sa Zdenkom Pravdić.

Na susretu je ove godine sudjelovalo više od 200 sudionika, što je veći broj nego ikad dosad. Uz sudionike iz Đakova, došli su iz Osijeka, Semeljaca, Ivankova, Vinkovaca, Sl. Broda, pa čak i preko granice, iz Župe Uznesenja BDM, Bikovo kod Subotice, sa svojim župnikom vlč. Dominikom. Ovaj duhovno snažan događaj organizira Dom duhovne pomoći Milosrdnih sestara sv. Križa i Župa Svih svetih u Đakovu već punih 26 godina, uz veliko zalaganje Terapijske radionice sv. Josipa pod vodstvom s. Marije Klare Klarić. Budući da susret odiše evanđeoskim duhom, usmjerenim na Isusovo rođenje, on iz godine u godinu privlači sve više sudionika.

s. Viktorija Šimić

Susret redovnica u Tovarniku

Dan uoči obilježavanja Dana posvećenoga života, u subotu 1. veljače 2025. godine, redovnice vinkovačke i vukovarske regije okupile su se u prostorijama Župe sv. Mateja, apostola, u Tovarniku.

Susret je započeo nagovorom fra Silvija Šćepanovića, OFM, koji je progovorio o temi „posvećenosti“, potičući prisutne redovnice na autentičnu predanost Bogu. Istaknuo je da posvetiti se znači izdvojiti se iz običnoga te, nastavljajući živjeti običnim životom, sve više srcem prijanjati uz Gospodina, koji se nama posve posvećuje. Vratio je misao na početak svijeta, kada je zemlja bila pusta i prazna, a Bog se posvetio zemlji dajući joj svoj blagoslov, stvarajući raznolika stvorenja. Bog je svojom ljubavlju stvarao i posvetio zemlju. Izuzeo ju je iz tame i praznine te svojim blagoslovom učinio zemlju drugačijom. Nakon određenoga vremena, po utjelovljenju, Bog se ponovno ponizno, spustio na zemlju kako bi posvetio svoje stvarateljsko djelo.

Predavač je osobito naglasio Abrahamovu vjeru: činio je sve što mu je Bog rekao, makar nije razumio. Vjerovao je u obećanje koje je nadilazilo ljudsko iskustvo i zdrav razum. Gradio je dubok odnos s Bogom. Potaknuo je, nadalje, prisutne redovnice na potpuno povjerenje Bogu, na

potpuno predanje jer iskrena, duboka pripadnost osobe Bogu i danas čini posvećenu osobu autentičnom. Dok je redovnik odijelo znak posvete Bogu, tek posvećenost srca Gospodinu ima pravu vrijednost. Mnogi „posvećeni“ u Isusovo vrijeme nisu prepoznali Boga među ljudima i osudili su ga upravo „posvećeni“ onoga vremena. Posvećenost Bogu potiče nas na obraćenje srca, na usklađivanje s Isusovim primjerom, s duhom evanđelja.

Nakon duhovne hrane i druženja uz okrepju, redovnice su imale priliku pristupiti sakramentu ispovijedi, a na raspolažanju su, uz fra Silvija, bili i vlč. Vedran Bilić, župni upravitelj Župe sv. Jakova apostola, Ilača, i župni upravitelj Župe sv. Mateja, ap. i ev., Tovarnik, kao i vlč. Ivan Begović, župni upravitelj Župe Preslavnoga Imena Marijina, Retkovci, koji je ujedno i kape-

lan Policijske kapelanije „Sveti Euzebij i Polion“ Vinkovci.

Srca čista, obnovljenim predanjem Bogu, sestre su pristupile slavlju sv. mise koju je predvodio fra Silvio Šćepanović, uz služenje trajnoga đakona vlč. Ivana Tutiša.

U ovoj duhovnoj obnovi sudjelovale su Služavke Maloga Isusa iz Vinkovaca, Klanjateljice Krvi Kristove iz Borova Naselja, Kraljice svijeta iz Tovarnika, te Milosrdne sestre sv. Križa iz Vinkovaca, Privlake, Vukovara i Bošnjaka.

Obogaćene međusobnim susretima, druženjem i slavljenjem sakramenata ispovijedi i euharistije, sestre su pošle svojim zajednicama. Osobita je radost bila prilika navratiti u Svetište Gospe Ilačke na Vodici, što su neke sestre i učinile, te zajedno izmolile potpuni oprost, jer je to Marijansko Svetište također jedno od oprosnih svetišta u Jubilejskoj godini 2025. Vjerujemo da će posijano sjeme donositi nove plodove obnovljene radosti i predanja u životu Bogu posvećenih osoba i onih kojima su poslone.

Larisa Mandić

Duhovna obnova Frame Otok

Članovi Frame Otok, zajedno sa svojom duhovnom asistenticom, s. Rafaelom Jozić, sudjelovali su na duhovnoj obnovi u subotu 18. siječnja 2025. godine, u Otoku, kao pripremi za svečana obećanja koja ih očekuju 1. veljače 2025. godine. Duhovnu obnovu vodila je s. Gita Klobučar, koja je svojim predavanjem i vodstvom mladima pomogla da uđu dublje u tekst obrasca obećanja te da se tako bolje pripreme za ovaj važan korak u njihovu duhovnom rastu.

Nakon uvodnoga predavanja, mladi su imali vremena za osobnu molitvu i razmišljanje, a zatim su se okupili u manjim skupinama kako bi zajednički razmišljali o značenju obećanja. Dan je završio svečanim klanjanjem.

„Duhovna obnova bila je predivno iskustvo. Seestra Gita nam je na jednostavan i lijep način približila tekst obećanja i pomogla nam da shvatimo koliko

je važno živjeti ono što obećavamo“, izjavila je jedna od sudionica. I ostali mladi izrazili su veliko zadovoljstvo programom, istaknuvši kako su se osjećali obogaćenima i motiviranim za daljnji rast u vjeri.

Obećanja Frame Otok tradicionalno su važan događaj u župnom životu, a ovogodišnja priprema pokazala je da se mladi ozbiljno pripremaju za ovaj korak i da su spremni živjeti svoju vjeru u svakodnevnom životu.

Mira Bošnjaković

I Obećanja Frame Otok

Framaši Župe sv. Antuna Padovanskoga u Otoku, pod geslom „Gospod dao, Gospod oduzeo! Blagoslovljeno ime Gospodnje!“, u subotu, 1. veljače 2025. godine, dali su i obnovili obećanja da će narednu godinu živjeti po Pravilima sv. Franje Asiškoga. Obećanjima je pristupilo dvadeset obećanika: prvi put obećanja je dalo osam framaša, a obnovilo dvanaest obećanika. Svečanosti su nazočile framaške skupine iz Našica, Borova Naselja, Sikirevaca, Đakova, Slavenskoga Broda, Vukovara te Belišća, predvođeni svojim duhovnim asistentima.

Prije početka misnoga slavlja domaći župnik, Antun Knežević, pozdravio je nazočne goste i domaće župljane i zaželio im dobrodošlicu u Otok.

Svečano koncelebrirano euharistijsko slavlje predvodio je fra Ivan Crnković, duhovni asistent Frame Slavonski Brod i ravnatelj Klasične gimnazije fra Marijana Lanosovića u Slavenskom Brodu, a suslavili su fra Vinko Brković iz Našica, fra Marijan Ligenza iz Vukovara, đakon fra Tomislav Sabadija iz Belišća i otočki župnik Antun Knežević.

Budući da je to bila misa kojom je započelo slavlje blagdana Svijećnice, fra Ivan se u homiliji nadovezao na pročitani odlomak evanđelja. U tom smislu govorio je o čovjeku kao dijelu zajednice, Božjem stvorenju kojemu je Bog dao život i slobodu: „Život je uvijek Božji dar. Iz te se svijesti rađa i zahvalnost, potreba za prikazanjem i uzdanjem u Boga zbog

onoga što nam je tako velikodušno darovao. Iz toga je rođen običaj da se Bogu prinose prvine plodova i u hramu prikaže prvorodenac.“

O darovanoj slobodi je rekao: „Čovjek nije autonomno biće, ali jest slobodno. Međutim, mnogi ne razlikuju ta dva pojma. Sloboda koju nam je Bog dao nije sloboda da odlučujemo što je dobro, a što zlo, nego sposobnost da odaberemo dobro. Odabrati dobro znači slijediti Božje zapovijedi. Život po Božjim zapovijedima pun je neizvjesnosti jer podrazumijeva da se Bog, kojega ne vidim i ne čujem, brine za mene. Ja nemam nikakva jamstva zaštite ako Bog odluči učiniti nešto što se meni ne sviđa. Bojim se da će me Bog iznevjeriti, da ću ostati ranjen. Bojimo se boli. A upravo nju u današnjem evanđelju Šimun najavljuje Mariji riječima: 'I tebi će samoj mač probosti dušu!' Kršćanski život zapravo nije tako neizvjestan: ako je Krist išao na križ, tko smo mi da ga izbjegnemo. Nismo na zemlji zato da se odmaramo, nego da budemo dio Božje vojske koja pobjeđuje zlo!“

Osvrnuo se fra Ivan i na poruku blagdana Svijećnice: „Tražimo li poruku ovoga blagdana i ovoga

događaja, moramo poći od čina prikazanja u hramu, ali i promatrati dvoje starih ljudi: Šimuna i Anu. Starac Šimun, čovjek pravedan i bogobožan iščekivao je Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. Ali u svojem iščekivanju nije se umorio od života provedena u molitvi. Poput Šimuna, trebamo i mi veličati Božju slavu, a poput Ane jednostavno promatrati Isusa i hvaliti Boga. U njima vidimo uzor za naš vjerski život.“

Na kraju homilije fra Ivan sve je pozvao: „Otvorimo danas oči srca i pameti, poput starca Šimuna, da spoznamo i ugledamo pravo svjetlo, svjetlo spase-nja koje nam se daruje u Isusu Kristu. Samo u tome svjetlu moći ćemo mirno živjeti i sretno umrijeti. Samo nam to svjetlo može svijetliti u vječnoj svjetlosti!“

Slavlje je završilo scenskim prikazom Knjige o Jobu, koji su pripravili članovi Frame Otok pod vodstvom svoje duhovne asistentice s. Rafaele Jozić. Misno slavlje pratio je župni Zbor mladih „Gracije“, a ravnala je voditeljica Valentina Matić.

Lucija Privara | Na što me zoveš, Gospodine?

U ponedjeljak, 24. veljače 2025. godine, framaši iz Đakova i Požege započeli su svoju duhovnu obnovu u Đakovu, u kući „Betanija“. Tema je bila „Na što me zoveš, Gospodine?“ Duhovna obnova bila je ispunjena različitim aktivnostima. Dan su započinjali jutarnjom molitvom Časoslova. Velečasni Ivan Dragičević animirao je mlade u utorak, pripremio je dva predavanja, rad u skupinama i sl. Našim framašima najviše je ostavilo traga njegovo svjedočanstvo, puno životnih priča i iskustava. Taj dan su i volontirali. Budući da je bilo šest skupina, svi su otišli na različita mjesta. Volontirali su u Dječjem vrtiću „Sunčev sjaj-Nazaret“, u Udruzi Amadea, u socijalnoj samoposluzi, u Dvorani Florentini i u Betaniji. Svi su se osjećali ispunjenima i bilo im je drago što su mogli pomoći i nekomu uljepšati dan. Imali su priliku i za ispovijed, kojoj su se svi obradovali.

Sva tri dana imali su svetu misu u samostanskoj crkvi u Đakovu koju je predvodio fra Antonio Kirin, duhovni asistent Frame Požega. U utorak navečer probudili su svoj natjecateljski duh igrama, a prije toga odigrali su igru autobusa, pomoću koje su se još bolje upoznali. Imali su i dva klanjanja, od kojih je jedno bilo u šutnji. Dobili su pitanja koja su ih

mogla potaknuti na razmišljanje i molitvu. Betanija je tada bila puna emocija, svi su se otvorili Bogu na poseban način i zbog toga će im to klanjanje svima ostati u najljepšem sjećanju.

Framaši su se u ta tri dana upoznali, obnovili prijateljstva, zbližili i jedva čekaju da se opet vide i nastave gdje su stali. Slobodno vrijeme provodili su svirajući, pjevajući, svi bi ušli u jednu sobu i razgovarali, igrali igre, dijelili različita iskustva... Osjećali su zajedništvo jer ih je povezao zajednički motiv, iako se većina tada tek prvi put sreća. U srijedu, 26. veljače, vratili su se svojim kućama, osjećajući se ispunjenima, zadovoljnima i obnovljenima.

s. Marijana Šuća | S juniorskoga susreta u Zagrebu

Dvanaest sestara juniorki, zajedno s voditeljicom s. Gabrijelom Teom Damjanović, sudjelovalo je od 7. do 9. ožujka na juniorskom susretu u Zagrebu. Tema susreta bila je „Zajednica – dar i mjesto moga rasta“.

Tijekom petka i subote obrađivale su Konstitucije, istraživale karakteristike franjevačkoga bratstva, te produbljivale razumijevanje dinamike odnosa i osobnoga rasta. Radom u skupinama, predavanjima, klanjanjem i razmjenom iskustava, promišljale su o važnosti zajednice i o osobnom doprinosu.

U nedjeljno prijepodne provele su vrijeme na Sljemenu, gdje su druženjem i razgovorima dodatno učvrstile svoje zajedništvo. Nakon završnoga osvrta, vratile su se u svoje zajednice, obogaćene novim spoznajama i poticajima za daljnji rast u franjevačkom pozivu.

s. Nada Martinković | Oproštaj u Privlaci

U nedjelju, 2. ožujka 2025. godine, nakon 70 godina djelovanja u Župi sv. Martina, biskupa, u Privlaci kod Vinkovaca, Milosrdne sestre sv. Križa oprostile su se od Župnika i od župljana.

Na svečanoj nedjeljnoj sv. misi sudjelovale su: s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica, i njezine savjetnice, s. Dragica Ivkić i s. Doroteja Krešić, te nekoliko sestara koje su djelovale u Privlaci.

Nakon sv. mise vlč. Mirko Rendulić, župnik, zahvalio je sestrama na dugogodišnjoj suradnji: „Danas su ovdje s nama časne sestre koje, nažalost, zatvaraju kuću u Privlaci i odlaze. Mi im zahvaljujemo za svih 70 i više godina rada u našoj Župi. Ja ni ne znam koje su sve sestre prošle. Morao bih vidjeti u arhivu. Vi, stariji, sjećate ih se. Evo, iskreno, hvala za sve sestre koje su bile tu. I za rad koji su one uložile. Mi znamo da je situacija u Crkvi takva kakva jest, u našoj Nadbiskupiji i u cijeloj Hrvatskoj. Vama, dragie sestre, hvala! A sada, molimo sestru Mariju, koja se brine za zajednicu, da nam svima uputi nekoliko riječi. Lijepo ćemo je saslušati, a u znak zahvalnosti darujemo mali cvijet, znak zahvale svim sestrama koje su ovdje bile.“

Nakon zahvale i govora Župnika, s. Marija Brizar progovorila je o sestrama i o njihovu djelovanju: „Poštovani gospodine Župniče i dragi župljani! Kao što smo netom čuli od Župnika, naše su sestre u Privlaci bile prisutne više od 70 godina. Najstariji među vama možda se još sjećaju kada su prve sestre došle, dok mlađe generacije vjerojatno pamte neke od njih. Neke ste dobro poznavali, a druge manje. S njima ste se susretali u crkvi, izvan nje, na ulici ili ste ih posjećivali u njihovu domu, kada ste imali određene potrebe. Sestre su bile dio ove župne zajednice. Kao što znate, sestre su djelovale ovdje kao orguljašice i voditeljice zborova vaše Župe, poučavale su vjeronauk u Župi i u školi, vodile Framu i obavljale mnoge druge dužnosti. Posljednjih godina njihovo je djelovanje postajalo skromnije i uglavnom se usredotočilo na vođenje zbora i sviranje.“

Zadnje vrijeme u Župi su bile prisutne dvije sestre: s. Jelena Damjanović, sviračica i voditeljica

zbora, te s. Karolina Pitinac, koja je bila prisutna u našoj kući. Obje su i sada ovdje među nama. Već neko vrijeme nazire se i sluti da će doći do promjene. Danas je radno sposobnih sestara sve manje, to je činjenica. A potrebe za njihovim djelovanjem i dalje su velike. Nažalost, sada smo u situaciji u kojoj moramo smanjivati svoj djelokrug. Moramo birati između više jednako važnih mjesta i odlučiti gdje ostati, a odakle se povući. Tako je, nažalost, došao red i na Privlaku.

Želimo vam zahvaliti na razumijevanju. Uvjerene smo da ćete, korak po korak, pronaći dobro rješenje za zamjenu sestara, osobito u pogledu sviranja i vođenja zbora. Vidimo da to već sada jako dobro funkcionira, hvala Bogu. Također, vjerujemo da ćete sa župnikom pronaći najbolja rješenja za sve ono što su sestre dosad činile.

Hvala vam na svemu dobrom što ste pružili našim sestrama tijekom proteklih desetljeća. Obecavamo vam da ćemo ostati povezani s vama, moleći Božji blagoslov za vašu Župu i za vaše obitelji. A vi se molite za nas.“

Po završetku sv. mise, sestre su se srdačno oprostile od brojnih vjernika i ostale su u razgovoru s njima

s. Hildburg Baumgartner, Gemünden, Provincija Srednja Europa

Bit ćete mi svjedoci. (Dj 1, 8)

Svjedok našega vremena - sestra Illuminata Hart (1912.-2008.), Gemünden na Majni

Niz „Svjedoci našega vremena“ proširujemo posvetom s. Illuminati Hart. Sestre iz Bavarske, štoviše, iz cijele Kongregacije, veliki su joj dužnici. Mnoge stvari ne bi postojale ili bi bile drugačije. Kao „oruđe u Božjoj ruci“ postala je pravi majstor u izgradnji Provincije Bavarske. Generacije žena dive se njezinu djelu i zahvaljuju joj i nakon njezine smrti.

Provincijalna kuća i obrazovni centar

Svatko tko prilazi gradu Gemündenu u Donjoj Frankoniji sa zapada, vidjet će iz daleka velik, moderan kompleks zgrada koji se uzdiže nad posljednjim kućama, na strmim obalama Majne, na kraju grada. Onaj tko ga vidi po prvi put, vjerojatno ne će ni pomisliti na samostanski kompleks.

Samostan i obrazovni centar za djevojke u Gemündenu

Mještanima je to poznat prizor još od vremena kad su Milosrdne sestre sv. Križa, koje su nakon Drugoga svjetskog rata protjerane iz Češke, u Gemündenu, između 1956. i 1961. godine, izgradile novi redovnički centar i obrazovni centar za djevojke. Tomu da je odabrana ova lokacija i da se uz samostan nalazi škola s raznolikim programom za djevojke ponajviše je zaslužna s. Illuminata Hart.

Povijesna pozadina:

Osnivanje Bavarske provincije

Osnovana 1860. godine, najstarija Provincija u Češkoj, razvijala se vrlo pozitivno, unatoč mnogim poteškoćama. Godine 1938. imala je 955 sestara, 31 novakinju i 120 kandidatica. Sestre su radile u 60 ustanova u duhu njihova utemeljitelja, oca Teodozi-

ja Florentinija – uglavnom na karitativnom području i u obrazovanju. Samostanska škola u Geschierstrašse u Egeru, sa svojim raznovrsnim programom, bila je rangirana kao jedna od najvažnijih škola u Sudetima.

Hitlerova invazija 1. listopada 1938. g. pokrenula je novi, zloslutni razvoj događaja. Već 2. ožujka 1939. godine svim je pučkim školama oduzet status javnih škola. Time je zapečaćena i sudbina škola koje su vodile Milosrdne sestre sv. Križa u Češkoj. Ono što se 70 godina gradilo, uz mnogo truda i brige, na polju obrazovanja, srušeno je jednim potezom pera.

Nakon završetka Drugoga svjetskog rata, Sude ti su ponovno postali dio Republike Čehoslovačke. Mržnja koju su nacionalsocijalisti posijali među Česima imala je neviđen učinak na 3,5 milijuna

sudetskih Nijemaca u sljedećim godinama. Češki predsjednik Eduard Beneš izdao je 19. svibnja 1945. godine dekret o izvlaštenju, čime su svi Nijemci izgubili svoju imovinu. U to je vrijeme Češka provincija posjedovala dvanaest kuća, od kojih su neke bile vrlo velike. Kako bi ih zaštitila od izvlaštenja, a time i okupacije od strane Čeha, Moravska je provincija, sa sjedištem u Kromerižu, preuzela njihovu upravu.

Zbog nepovoljna razvoja događaja, odgovorni u Češkoj provinciji osjećali su se prisiljenima stupiti u kontakt s Regensburškim ordinarijatom u Bavarskoj. Nakon početnih poteškoća, prve Milosrdne sestre sv. Križa iz Češke uspjele su dobiti uporište u nekim župama na istočnoj granici Bavarske. U godinama koje su slijedile sve je više i više župa u pograničnoj bavarskoj regiji u Egeru tražilo Milosrdne sestre sv. Križa za vrtiće, za izvanbolničku njegu bolesnika i za škole. Do kraja 1946. godine u Bavarskoj je djelovalo 129 sestara, a 11 se kandidatice pripremalo za redovnički život. Došlo je vrijeme za razmišljanje o osnivanju Provincije u Bavarskoj. Vrhovno je vodstvo podnijelo odgovarajuću molbu papi Piju XII., koji ju je odobrio dekretom od 29. siječnja 1947. godine.

Administrativni je ured isprva bio smješten u dvorcu Tunzenberg u Donjoj Bavarskoj (1945. – 1946.), zatim u Samostanu sv. Klare u Regensburgu (1946. – 1949.) i u dvorcu Spindlhof u blizini Regensburga (1949. – 1952).

Sestre bi se bile rado nastanile u Regensburškoj biskupiji i tamo izgradile vlastitu provincijalnu kuću, no to nije uspjelo zbog protivljenja biskupa, koji je bio zabrinut da bi time mogle prouzročiti štetu postojećim redovničkim zajednicama. U siječnju 1952. godine vlada Donje Franačke obratila se provincijalnomu vodstvu i zatražila medicinske sestre za dvorac Werneck. Dotad su se ovdje zbrinjavali ranjenici, a sada je ustanova trebala nastaviti s radom kao ortopedska bolnica. Istodobno, Vlada je osigurala prostorije za provincijalno vodstvo. Provincijalno se vodstvo odmah obratilo biskupu Juliusu Döpfneru u Würzburgu, koji je, uz odobrenje katedralnoga kaptola, rado primio sestre u svoju Biskupiju. Preselile su se u Werneck u ožujku 1952. godine.

Četiri tjedna kasnije općina se obratila Provincijalnomu vijeću sa zahtjevom za osnivanjem srednje ženske škole. Provincijalno je vodstvo prihvatilo zahtjev, javilo se Državnomu ministarstvu prosvjete i kulture, i dobilo suglasnost. Provincijalno je vodstvo tada pozvalo sestre koje su radile kao učiteljice u Bavarskoj, Austriji i Švicarskoj, nakon što su napustile Sudet, kako bi poučavale u Wernecku. Sestra je Illuminata dobila zadatak da preuzme upravljanje školom.

Tko je bila s. Illuminata Hart?

s. Illuminata Hart

Sestra Illuminata rođena je 22. veljače 1912. godine u Neukinsbergu, blizu Egera, kao treće od petero djece (četiri djevojčice i jedan dječak). Bila je kći proizvođača keramike Antona Harta i njegove supruge Eve, koja se prezivala Sommer. U svojim memoarima piše: „Naši su nas roditelji odgajali i oblikovali od malena u odgovor-

ne osobe i kršćane. Osjećali smo zajedništvo između roditelja i djece, između braće i sestara, te da smo prihvaćeni i voljeni. To nam je dalo hrabrosti i samopouzdanja da se uhvatimo u koštac s onim kroz što smo prolazili i da prebrodimo teške situacije u životu. Samu sebe ovako opisuje: „Bila sam živahno, temperamentno, društveno i pustolovno dijete. U tome sam nadmašivala ostale svoje u obitelji: brata i sestre.“

U ranoj je dobi sestra Illuminata došla u kontakt s Milosrdnim sestrama sv. Križa, koje su bile udaljene od njih šest kilometara. Tamo je pohađala vrtić, a zatim završila pet razreda osnovne škole i tri godine srednje škole. Godine 1926. trebala je odlučiti o daljnjem školovanju. Kako je pokazivala poduzetničke sposobnosti, otac je želio da se pridruži obiteljskom

poslu i pripremi se za to pohađanjem komercijalne škole. Ali ona je rekla da želi postati učiteljica i pridružiti se časnim sestrama. Otac joj je teška srca dopustio da se školuje za učiteljicu. Međutim, nije joj dopustio da uđe u samostan jer je to bilo prerano.

Sestra Illuminata stoga je završila svoje obrazovanje za učiteljicu u Egeru, kod Milosrdnih sestara sv. Križa. U lipnju 1930. godine, s 18 godina, završila je višu školu s odličnim uspjehom. U studenom 1930. godine slijedila je svoj unutarnji poziv i pridružila se Milosrdnim sestrama sv. Križa u Egeru. Godine 1932. započela je novicijat u Kući matici u Ingenbohl u i položila Prve zavjete 6. travnja 1933. godine. Kada se vratila u Eger, prvo je predavala nastavu u srednjoj školi Milosrdnih sestara sv. Križa. Od veljače 1934. g. pripremala se za dodatnu školsku svjedodžbu u Humanističkoj gimnaziji. Sestra Illuminata položila je ispit s najboljim ocjenama. Sada joj je bio otvoren put za studij latinskoga jezika i povijesti, i umjetničkoga obrazovanja kao dodatnoga predmeta na Sveučilištu u Pragu. Zbog političke situacije uspjela je pisati akademski ispit tek 1942. godine. Budući da je svim državnim školama 1939. godine oduzet javni status, sestra Illuminata više nije imala priliku poučavati u školi Milosrdnih sestara sv. Križa u Egeru. Stoga je od 1942. do 1946. godine radila kao tajnica u bolnici u Brüxu. Tamo ju je država nekoliko puta pokušala zaposliti u državnoj službi, ali se s. Illuminata nije dala na to nagovoriti.

Provincijalno vodstvo ju je pozvalo u Eger da je pošalje u Wuesau, u sjevernom Gornjem Palatinatu, gdje su tražili učiteljicu za osnovnu školu. Trebala je predavati učenicima 7. i 8. razreda. Nije to bio ni malo lak zadatak nakon što mladi nisu išli u školu godinu i pol dana. Sestra Illuminata znala je probuditi zanimanje mladih i uspješno ih voditi do mature. Vrijeme je iskoristila i za polaganje pedagoškoga ispita za učiteljsko zvanje u osnovnim školama. Godine 1948./49. završila je praksu na državnom seminaru za više srednje škole u Regensburgu, što ju je osposobilo za poučavanje u gimnazijama. Od 1950. do 1951. godine predavala je na Salezijanskoj ženskoj srednjoj školi u Pielenhofenu. Početkom školske godine 1951. premještena je u Ingenbohl kako bi pou-

čavala njemački jezik na jezičnom tečaju za djevojke koje su govorile talijanski, u *Theresianumu*, i latinski u Gimnaziji. Zatim je prebačena u Werneck.

Sestra Illuminata – ravnateljica i osnivateljica dodatnih školskih odjela

Svojim imenovanjem u Wernecku s. Illuminata započela je novu, odgovornu zadaću u životu: osnivanje škola pod okriljem Milosrdnih sestara sv. Križa u Bavorskoj. Samostanska škola u Egeru bila joj je uzor. Bilo joj je važno preuzeti staru školsku tradiciju iz Egera i nastaviti raditi prema njoj u promjenjivom razdoblju.

Otvaranje Srednje škole (kasnije je to bila Moderna škola) u Wernecku počelo je usred velike bijede i nezamislive oskudice prostora. Nedostajalo je svih nastavnih materijala. Unatoč tomu, s. Illuminata uspjela je osigurati organizirano poučavanje.

Tijekom prve školske godine pokazalo se da nisu svi učenici početnih razreda talentirani za ovu vrstu škole. To je potaknulo s. Illuminatu da 1953. godine uvede osnovni tečaj domaćinstva, kako bi spriječila djevojke da se vrate u osnovnu školu.

Godine 1956. osnovala je novu Gimnaziju u Wernecku. Biskup Julius Döpfner iz Würzburga i odgovorni u Ministarstvu kulture poticali su je na to s obrazloženjem da ljudi katoličkih krugova nisu prepoznali potrebu za visokim obrazovanjem za djevojke i, u skladu s tim, nisu ga promovirali, a kao rezultat toga došlo je do nedostatka obrazovanih žena katolika u raznim strukama i područjima.

U školskoj godini 1957./58. s. Illuminata proširila je školski program uvođenjem temeljnoga tečaja za socijalna zvanja. Bio je to očigledan izbor jer su relevantni centri za radno iskustvo bili dostupni u Wernecku.

Godine 1958. Gimnazija i srednja škola preseljene su u Gemünden na Majni, gdje su u roku od dvije godine izgrađeni novi samostan i crkva Milosrdnih sestara sv. Križa. U to vrijeme nije bilo ni škole, ni zgrade internata. Sad su školu i internat integrirali u zgradu samostana. To je značilo ponovno zbli-

žavanje. Unatoč malomu prostoru, nastava je tekla prema planu. Dva osnovna tečaja nastavljena su u Wernecku.

Godine 1958. s. Illuminata započela je s postavljanjem programa obuke za rad s djecom u vrtićima i za čuvare nakon škole u Gemündenu na Majni. U početku je nedostajalo prostora za osposobljavanje za propisano praćenje pripravničkoga staža. Studenti su stoga u početku svaki tjedan morali putovati u Aschaffenburg autobusom kako bi imali praksu u raznim društveno-obrazovnim područjima rada, dok im to nije bilo dostupno u vlastitom domu.

Godine 1961. s. Illuminata ostvaruje zamisao na kojoj je dugo radila: integriranje obrtničke nastave u gimnaziju i u srednju školu. Industrijska i trgovačka komora u Würzburgu pokazala je interes za planirani program strukovnog osposobljavanja. Realizirana je obuka za krojače. Nakon odgovarajuće pripreme redovne nastave 8. razreda dotične škole i nakon dobivene svjedodžbe, uslijedila je godina intenzivne teorijske i praktične nastave. Ispit se polagao u industrijskoj i trgovačkoj komori u Würzburgu.

Sestru je Illuminatu 1976./77. godinu čekalo drugo teško razdoblje, kad je došlo do uvođenja više razine u gimnazije u Bavarskoj. Prije toga, Provincijalno se vodstvo suočilo s pitanjem je li uputno prihvatiti se ovoga novog izazova ili u budućnosti više ne voditi više razrede. Kao ravnateljica, s. Illuminata snažno se zalagala za zadržavanje viših razreda u gimnaziji. Na kraju se Provincijalno vodstvo složilo s tim. Pod vodstvom s. Illuminate prijelaz na višu razinu, odnosno na fakultetsku razinu, dobro je prošao, kao i bliža suradnja s državnom gimnazijom u Gemündenu, što je postalo nužno kao rezultat reformirane gimnazije.

Sestra Illuminata i traženje mjesta za izgradnju provincijalne kuće i škole

Od 1946. godine nadalje, Provincijalno je vodstvo tražilo prikladno mjesto za središte Milosrdnim sestrama sv. Križa u Bavarskoj, osobito u Gornjem Palatinatu. Budući da regensburški biskup nije bio za

dodatnu provincijalnu kuću u svojoj Biskupiji, Provincijalno je vodstvo od 1954. godine intenzivno nastojalo pronaći prikladno mjesto za gradnju u gradu Schweinfurtu u Donjoj Franačkoj. Nažalost, uzalud. U takvim okolnostima, odlučili su izgraditi provincijalnu kuću i školu u Wernecku. Pokazala se prilika, vezana za zemljište od četiri hektara, u blizini dvorca. Gospodin Beckers, arhitekt iz Regensburga, dobio je zadatak dizajnirati odgovarajući građevinski plan. U okružnom pismu Provincijalne poglavarice, u prosincu 1995. godine, sestre su dobile obavijest da će se „99,9% građevinskih radova odvijati u Wernecku“.

Sestra Illuminata nije se mogla pomiriti s tom idejom. Osnivanje gimnazije doživljavala je kao hitnu potrebu vremena kako bi se talentiranim djevojkama omogućilo školovanje za viša stručna zanimanja. S ove točke gledišta Werneck se nije činio prikladnim kao mjesto škole zbog loše prometne povezanosti. S dopuštanjem Provincijalne poglavarice obratila se 8. siječnja 1956. g. povjereniku ministra za gimnazije u Donjoj Franačkoj kako bi iznijela svoju zabrinutost. On je bio oduševljen njezinom idejom o otvaranju dodatne gimnazije u Donjoj Franačkoj. I on je smatrao da lokacija Werneck nije prikladna. Umjesto toga, predložio je Gemünden, koji je u to vrijeme bio prvoklasno željezničko čvorište. Odmah je zadužio dr. Büchnera, učitelja koji je poučavao u njegovoj školi, i ujedno bio gradonačelnik Gemündena, da pronađe odgovarajuće mjesto za gradnju. Kada se četiri dana kasnije s. Illuminata raspitala o situaciji, dobila je odgovor: „Nažalost, g. Büchner nije pronašao mjesto veličine koje su željeli.“ Osjećala se kao da u zemlju propada. Molila je gradonačelnika da ponovno pokuša. Ako ne bi mogao pronaći gradilište u roku od 24 sata, moralo bi se graditi u Wernecku. Ono što nitko – osim s. Illuminate – nije smatrao mogućim, postalo je stvarnost. Zahvaljujući dojavi svoje supruge, g. Büchner je u tom roku mogao ponuditi odgovarajuće mjesto na periferiji grada, što je odobrilo i Provincijalno vodstvo. Kocka je bačena. U zadnji čas, takoreći, dobiveno je odobrenje Vrhovnoga vodstva za podizanje planirane zgrade u Gemündenu. Odobrenje je stiglo telegramom 17. siječnja.

U Gemündenu su zgrada samostana i crkva, u prvoj fazi izgradnje, bile gotove u roku od dvije godine. Sestre su se 1958. godine mogle useliti u novu zgradu. Školska godina 1958./59. počela je i za gimnaziju i za srednju školu u Gemündenu, iako još nije bilo školske zgrade. Prostorije takozvanoga istočnog krila samostana bile su privremeno stavljene na raspolaganje za školu i internat.

Sestra Illuminata i financiranje novih zgrada za školu i internat

Već je 1957. godine postalo jasno da će izgradnjom samostanske zgrade biti iscrpljena ušteđevina sestara, kao i ostali prihodi, i mogućnost kredita. Dovedena je u pitanje izgradnja škole i internata. Provincijalno je vodstvo izvijestilo o tome ravnatelja škole. Sestra Illuminata tražila je financijska sredstva. Dugo se vremena ništa nije našlo. U studenom 1957. godine još je kasno navečer radila u kancelariji Ravnatelja, kao i svaki dan. S hrpe dosjea na pod je pao presavijen komad papira. Nije znala kako je pao. Na papiru je pisalo o obećanjima vezanim uz štovanje Bezgrješnoga Srca Marijina. Između ostalog, pisalo je: „Tkogod devet uzastopnih prvih subota u mjesecu moli u Marijinu duhu i prikaže sv. Pričest, bit će uslišan, ako je to u Božjem planu.“ Sestra Illuminata to je shvatila kao poziv na održavanje devetnice od siječnja do rujna 1958. godine, za financiranje školske zgrade. Molitvi su se pridružile i sestre koje su radile u školi. U tjednima i mjesecima koji su slijedili nastavila je revno raditi na prikupljanju sredstava. Malo pomalo, pronalazila je osobe koje su je podržavale u toj stvari i ukazivale su joj na mjesta gdje bi mogla dobiti financijsku pomoć. Do kraja devetnice financiranje školske zgrade bilo je osigurano. Lokalitet je ucertan 9. rujna 1958. godine, a kopanje temelja započelo je devet dana kasnije. Izgradnja je dovršena u listopadu 1959. godine, dok je još iznutra trebalo sve doraditi, tako da je nova zgrada otvorena tjedan dana nakon početka 1960./61. školske godine.

Izgradnja internata započela je 1960. godine. Trebao je imati kapacitet za oko 200 učenika. Sestra Illuminata ponovno je tražila izvore financiranja i

bila je uspješna. Zgrada je dovršena u roku od godine dana. Konačno je došao kraj manjku prostora i improvizaciji. Učenici i nastavno osoblje imali su na raspolaganju modernu i funkcionalnu školsku zgradu, dok su učenici u internatu bili smješteni u prostranom dijelu, gdje su našli dom u sedam samostalnih „obitelji.“

Na sastanku u Ministarstvu prosvjete i kulture odlučeno je sažeti cjelokupni obrazovni program u Školi Milosrdnih sestara sv. Križa pod nazivom „Djevojački obrazovni centar“, u vidu riječi sv. Pavla: „Svi smo Božji radnici.“ Kako su godine prolazile, odgojna je ustanova Milosrdnih sestara sv. Križa dobila na važnosti daleko izvan Gemündena. Primanje djevojaka nije bilo ograničeno samo na neposredno susjedstvo. Budući da je internat bio dostupan, učenice iz cijele Bavorske, iz drugih njemačkih pokrajina, a ponekad čak iz inozemstva, su se prijavljivale.

Sestra Illuminata – oruđe u Božjim rukama

Sestra Illuminata od prvoga se dana svim silama posvetila svojoj zadaći voditeljice triju škola. Nije se štedjela, neuspjesi ju nisu obeshrabrili, nego je isprobavala nove načine za postizanje zadanih ciljeva, nakon što bi se uvjerila da je put koji je odabrala volja Božja. Svojom vizijom, stručnim i liderskim kvalitetama zaslužila je priznanje i često odobravanje odgovornih u Ministarstvu kulture i šire.

Uz upravljanje školom i održavanje nastave, osnivanje i širenje raznih vrsta škola iziskivalo je svu njezinu energiju. Radila je na izradi programa prostora škole kako bi se stvorili uvjeti za praktičnu, eksperimentalnu, životnu nastavu. Za internat je razvila koncept koji se temelji na suvremenim načelima, a to je podjela na samostalne stambene skupine, poput obitelji. Kako su joj bile vrlo važne funkcionalne, estetski dopadljive školske i internatske prostorije, interijer je uglavnom sama dizajnirala, često do najsitnijih detalja. Kad je riječ o financiranju zgrada, nikad se nije umorila od pronalaženja načina za prikupljanje potrebnih sredstava, predstavljajući rad raznim autoritetima i koristeći vlastitu moć uvjeravanja kako bi osigurala odobrenje darovnica. Čak ju

je više brinuo unutarnji razvoj i širenje obrazovnoga rada djevojaka, negoli njegova vanjska struktura. Cilj je bio stvoriti školu kršćanskoga karaktera koja će promicati cjelovito oblikovanje ljudske osobnosti u njenim intelektualnim, emocionalnim i kreativnim sposobnostima, te pomoći mladima da žive životom vjere.

Bilo joj je važno da svi uključeni u život škole čine školsku obitelj, u kojoj bi mogao cvjetati odgojno-obrazovni rad. Stoga je veliku važnost pridavala dobroj suradnji s učenicima, nastavnicima i roditeljima. Iako je više izgledala kao osoba koja izaziva poštovanje, ispred koje bi najradije mirno stajali, u srži svojega bića bila je vrlo bliska ljudima, otvorena za njihove probleme i – ako je to situacija zahtijevala – potpuno bi im se posvetila.

Javnost je također prepoznala njezina postignuća. Grad Gemünden dodijelio joj je medalju časti, a Biskupija Würzburg medalju Bruno. Gospodin Maier, tadašnji ministar kulture, odlikovao ju je „Saveznim Križem za zasluge na lenti“, a ministar-predsjednik Strauß odlikovao ju je bavarskim Ordenom za zasluge.

Gdje je s. Illuminata nalazila snagu za svoje višestrano zalaganje?

Uvijek je sebe doživljavala kao oruđe u Božjim rukama. Bezrezervno mu se predala po zavjetima. Tijekom svojega života nikada se nije odrekla toga predanja. Iz dubokoga uvjerenja da će Bog hoditi s njom u svim životnim situacijama, voditi ju pravim putem i sve učiniti dobrim, crpila je snagu kako bi vlastite interese ostavila po strani. Ne štedeći se svladavala je mnoge zadatke i nije posustajala pred otporom, već je bila uvjerenjena u dobar ishod.

Sestra Illuminata i njezino djelovanje u „umirovini“

Godine 1990. sestra Illuminata predala je odgovornost upravljanja školom u mlađe ruke. Međutim, njezina predanost školi nije naglo prestala. Trebalo je raditi dogradnju na školskoj zgradi. Zbog odgovarajućega iskustva, Provincijalno je vodstvo njoj povjerilo nadzor nad gradnjom. Pod njezinim vod-

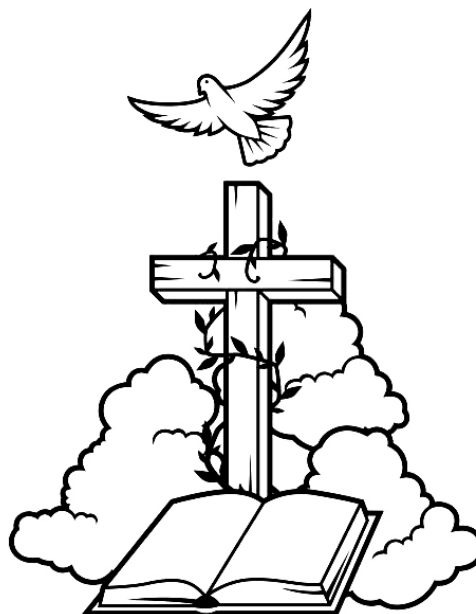
stvom izgrađeno je novo krilo za specijaliziranu akademiju i za informatičku i prirodoslovnu nastavu, koje je zadovoljilo aktualne zahtjeve i skladno se uklopilo u cijeli kompleks.

Predanost s. Illuminate u njezinu takozvanom „umirovljenju“ nije bila ograničena na samostan u Gemündenu. Riječima i djelima podržavala je svojega brata koji je osnovao organizaciju potpore za obnovu hodočasničkoga mjesta „Maria Loreto“ u rodnoj im župi Altkinsberg, koje su komunisti potpuno uništili 1949. godine. Bila im je čast što su smjeli izraditi nacрте za svetište crkve Duha Svetoga. Zahvaljujući zajedničkom angažmanu obitelji Hart i Udruge prijatelja, cijelo hodočasničko mjesto sada blista u novom sjaju.

Nakon ispunjena života i kratke teške bolesti, s. Illuminata prešla je u nebesko prebivalište k Bogu 9. lipnja 2008. godine u 96. godini života. Mi, sestre, duboko smo joj zahvalne.

Theodosia, 2./2024., str. 15.

Prevela s engleskoga jezika: s. Viktorija Šimić

s. Immaculate Birwanya, Vikarijat Uganda

25 godina postojanja Vikarijata Uganda

Kako bismo obilježili 100 godina naše prisutnosti u Indiji (1994.), četiri su sestre poslane u Ugandu kako bi i tamo učinile vidljivom Kristovu ljubav. Ljudi su sestre srdačno primili. Godine 1999. dvije zajednice uzdignute su na status vikarijata. Formacija i obuka prva je i najvažnija zadaća, povezana s apostolatom u župi, u školi, u radu s bolesnicima i u socijalnom radu.

Poruka

U svojoj poruci sestrama u Vikarijatu Uganda, kako je zabilježeno u časopisu o srebrnom jubileju, njegova uzoritost kardinal Emmanuel Wamala, koji je dočeka Milosrdne sestre sv. Križa u Ugandi, kaže: „Potreba vremena volja je Božja“ – kao što nalaže vaš moto koji proizlazi iz uvjerenja vašega Utemeljitelja i Utemeljiteljice ... isti je Duh koji vas je potaknuo da dođete u Ugandu kao odgovor na Božji poziv da obogatite Crkvu na ovom prostoru svojom jedinstvenom karizmom. Zahvaljujem vam što i dalje ovdje vršite svoje misijsko poslanje, ne samo ostajući

u Kiziba Župi, gdje ste osnovale svoju prvu zajednicu, nego što ste se proširile i na druga mjesta, kao što je Kiyinda Mityana biskupija, Kasana Luweero Biskupija, Tororo Nadbiskupija i Kakamega Biskupija – Kenija! Vi ste poput velikoga stabla s mnogo grana (Lk 13, 18-19), poput velikoga stabla čije su grane pune dobrih i slatkih plodova.

S proslave jubileja

Vikarijat Uganda bio je 15. veljače 2024. godine ispunjen odjecima radosti jer smo slavili Božju dobrotu i milosrđe zbog našega postojanja kao Milo-

Jubilarke: Sestre s 25 godina zavjeta i sestre s doživotnim zavjetima, zajedno sa s. Pratimom i sa s. Genevieve D'Silva

srdnih sestara sv. Križa u Vikarijatu Ugandi, otkako je naša misijska postaja u Ugandi uzdignuta na status Vikarijata. Bila je to kulminacija radosti koja je započela prije 25 godina, 14. veljače 1999. godine, kad je s. Louise Henri, tadašnja vrhovna poglavarica, proglasila našu misijsku postaju u Ugandi Vikarijatom, vrijeme koje je doživjelo da naš Vikarijat cvate od tadašnjih dviju zajednica u Kizibi i Busunju do sedam zajednica, a još jedna ubrzo će se otvoriti. Da, bila je to prilika klicanja u zahvalnosti Božjoj dobroti.

Čestitarski ples kandidatice

Tom prilikom, 1999. godine, tadašnja poglavarica misijske postaje, s. Amala Kunnath, postala je prva poglavarica Vikarijata, a kao krunu svega toga, dan nakon toga, 15. veljače 1999. g., primile smo prve četiri domaće sestre Afrikanke: s. Mariu Sarah Nabagalla, s. Gertrude Nampeera, s. Mary Margaret Nnassuuna i s. Marieditu Kabajungu, koje su danas prve srebrne jubilarke u Vikarijatu. Hvala i slava Bogu za put kojim su one prošle!

Dan je započeo kišom, koja je bez prestanka padala, počevši od ranih jutarnjih sati, ali nije omela početak euharistijskoga slavlja. U Ugandi se takva slavlja uvijek organiziraju vani, pod šatorima, koji mogu primiti velik broj ljudi. Kiša je prestala padati pred kraj sv. mise.

Euharistijskim slavljem predsjedao je preuzvišeni gospodin nadbiskup Paul Ssemogerere iz nadbiskupije Kampala, koji je koncelebrirao s biskupom

Lawrence Mukasa iz Kasane Luweero biskupije, zajedno s nekoliko svećenika. Za vrijeme svečanosti nismo samo slavili srebrni jubilej naše prisutnosti u Ugandi i naših prvih četiriju sestara, nego su tada također tri novakinje položile svoje Prve zavjete: s. Eunice Abbo, s. Olivia Abomwe i s. Suzan Ngabire, te doživotne zavjete s. Florence Nyakach.

Tako, to nije bilo samo vrijeme zahvaljivanja, nego također i vrijeme radosti jer smo svjedočili predanju posvećenom životu naših sestara.

Na taj naš dan bili smo blagoslovljeni prisutnošću vrhovne savjetnice s. Pratime Minj, koja je primila zavjete naših sestara i također nam donijela poseban dar – kip naše Gospe iz Kuće matice.

Pjevao je zbor iz župe Kiziba gdje je Vikarijat započeo svoj 25-godišnji put, a činili su ga župljani, naše sestre i kandidatice.

Među mnoštvom, koje se pridružilo našoj nezaboravnoj svečanosti, bili su i župljani iz župa gdje djelujemo, osoblje i suradnici, osobito oni koji su radili i rade u apostolatu s našim sestrama jubilaricama, svećenici i redovnici iz obližnjih mjesta i iz blizine naših sestara slavljenica, obitelji naših sestara i naši susjedi u Namugongo.

Jubilejski zbor

Nakon euharistijskoga slavlja, kandidatice i djeca iz svake škole predstavili su različite zabavne točke koje su bile povezane s našim slavljem.

Dječji nastup

Za uspomenu na taj dan, neki od uglednih gostiju, uključujući Nadbiskupa, Biskupa i mons. Expedita Magembe, dobili su na dar suvenir - šal Vikarijata.

Hvala svima

Hvala našim bivšim vrhovnim poglavaricama i vrhovnim vodstvima koji su dali svoj doprinos rastu i poslanju Vikarijata, te nas pratili proteklih 25 godina, pružajući podršku, smjernice i ohrabrenja. Osobito zahvaljujemo bivšoj vrhovnoj savjetnici, pok. s. Shalini Kozhuppakalam, s. Selmi Nallor, s. Tessy Churanad i s. Sheeji Kolacherrill koja je trenutno uključena u druge aktivnosti i odgovornosti u Vodstvu. One su bile odgovorne vrhovne savjetnice za Vikarijat i za poslanje. Neka Bog svakoj obilno uzvrati!

Mnogo dugujemo sadašnjemu Vrhovnomu vodstvu, na čelu sa s. Marie Marthe Schönenberger i svim savjetnicama, što nas podržavaju u nastojanju da i u Africi živimo viziju naših Utemeljitelja.

Naša posebna zahvala ide provincijama u Indiji jer, šaljući sestre misionarke u Vikarijat, učinile su mogućim osnivanje Vikarijata, kao i njegov rast. Za-

hvaljujemo svim provincijama i vikarijatima, koji su svojim molitvama i financijskom podrškom učinili mogućim da Vikarijat u Ugandi cvjeta. Želimo također iskoristiti ovu priliku te zahvaliti svim dobročiniteljima, posebice onima iz Europe i Amerike, koji su nam pomagali i pomažu na različite kreativne načine oko izgrađivanja Vikarijata.

Zahvaljujemo i Božjemu narodu među kojim živimo i djelujemo jer nam omogućuju svjedočiti za radosnu i nadom ispunjenu poruku božanske i suosjećajne ljubavi koju smo svi doživjeli.

Svim sestrama, koje su dosad bile na službi u Ugandi: „Hvala vam za vašu otvorenost i velikodušnost kojom odgovarate na Božju dobrotu prema vama, koja je tijekom godina činila živim misionarsko lice našega Vikarijata! Molimo da nastavite živjeti misionarski duh naše Družbe i da mnogima budete nadahnuće kako živjeti. Pozvani smo sudjelovati u Isusovu proročkom poslanju, svjedočeći Božju ljubav prema svemu stvorenom.”

Theodosia, 2./2024., str. 26.

Prevela s engleskoga jezika: s. Viktorija Šimić

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM (1930.-1985.)

Iz pisama sestri (*nest*)
– nastavak –

Osobito pazite da ne postanete ni tuđim ni svojim „advokatom“

Cijenjena Sestro!

Sigurno ćete se pitati zašto Vam ipak ne odgovoram? Barem kratko da znate da li sam primio Vaša pisma? Ova prošla godina mi je bila takva da su se poslovi gomilali jedan na drugoga, a k tome je još došlo povišenje tlaka tako da nisam imao onu jakost i brzinu koju sam prije imao. Možda mi se

poslovi olakšaju; još uvijek je to pod upitnikom... Ipak se redovito molim, i to ne sam – pa kada u zadnjem pismu spominjete uspjeh u duhovnim vježbama u Zagrebu, vjerujem da je i to pomoglo... Molim se jer očito vidim da je sve bez molitve kao bacanje prašine u oči sebi i drugima. U ovoj zadnjoj godini sam iskusio toliko puta svoju nemoć u pomaganju dušama, tj. potrebu molitve ako želimo pomoći. Još i više: potrebu žrtve.

Da počnem otpočetak. Prvo pismo na koje Vam nisam odgovorio jest od 17. siječnja ove godine.

Spominjete sumnje koje Vam se jave (bilo u zvanju bilo u vjeri...). Sve one imaju isti izvor: Vaša živčana preosjetljivost i sotona. Što se tiče prvoga, Vi morate nad sobom vršiti tzv. duhovnu dijetu. Ovakve ili slične misli koje Vas muče, a vidite da nemaju prava razloga ili temelja, morate odbacivati kao beskorisne i glupe misli, jednostavno ih prezirati; uopće im ne dopuštati da se razvijaju i ukorjenjuju u duši... U Vas toga zna biti naročito u razdoblju živčane premorenosti. Stoga se i toga morate čuvati.

Posao je posao, ali zdravlje je iznad posla. Raditi po mogućnosti mirno, bez velike žurbe ili zabrinutosti hoćete li svršiti, kako će ispasti, hoće li drugi biti zadovoljni i tako dalje. Posao Vam je dao BOG. Radite kao da Vas gleda.

Znate sami da se On nikada ne žuri. Uostalom, kad nas i ne bude, posla će i dalje biti!

Nemojte se uživljavati u tuđe probleme tako da Vam to diže mir. Osobito pazite da ne postanete ni tuđim ni svojim „advokatom“, tj. da se ne stavite na stranu „potlačenih“ i vodite borbu protiv onih „na vrhu“. To Vas iscrpljuje, uznemiruje i to ničemu ne vodi. Tu se jedino može uspjjeti tzv. pozitivnim djelovanjem. Tako je i Isus činio. On je prolazio zemljom čineći dobro. Kad vidite da netko „muti“, neka Vas to još više potiče da budete sve više svakoj sestri ili svakom čovjeku sestra.

Ono što na drugima zapazimo kao negativno, mora se na nama odraziti kao pozitivno. Samim prigovorom, ljutnjom, mrmljanjem ili ogovorom ništa se ne postiže, osim da se na već postojeću vatru baci kap ulja više... U iznimnim slučajevima možemo podignuti glas protiv neistine i nepravde. To je onda kad se radi o teškim slučajevima, kad se bližnjemu ili nama nanosi velika nepravda. Tada to činimo ne toliko radi sebe koliko radi drugih, čak i radi onih koji to čine – da uvide kako su na krivom putu! S ovim u vezi je ono što sam Vam spominjao u vezi suradnje sa Zajednicom, bilo mjesnom bilo širom.

Znate da postoje dva skrajnja gledišta: jedno je kad se netko

povuče pa misli samo na „spase-nje svoje duše“, a drugo neka ide kako ide...; drugo je kad se netko s tolikim žarom baca u borbu za „istinu i pravdu“ pa i sam čini zlo koje osuđuje na drugima, jer se naši međuljudski odnosi ne mogu riješiti samo istinom i pravdom, nego ponajviše milosrđem, strpljivošću, opraštanjem, blagim sudom, suradnjom, pouzdanjem i vjerom u Providnost Božju. Bog sve vidi. Bog vidi i ovu nepravdu. Vjerujem da će On to popraviti. Meni se, znam, bez njegove volje ništa ne može dogoditi...

Suradnja znači ne ići ni u jednu, ni u drugu krajnost. Čuvati najprije sebe: svoj mir, svoju radost... Zatim unositi u Zajednicu mir i radost, povjerenje, podnošenje, jednom riječi dobro. Ako je takvih više, tada će paralizirati zlo onih koji, izgleda, ne mogu biti bez toga da nešto „ne melju o drugima“, da „ne mute“, da ne iznose „stare rane“ ili da sebe ne ističu i slično... U mnogo slučajeva nema drugoga lijeka nego toga. Jer ima osoba koje istom živnu kad im se čovjek počne suprotstavljati!

Tada im se daje hrana. Takve se osobe najbolje „umire“ kad se nitko na njih ne osvrće, kad Zajednica ide svojim putem ne obazirući se na njih... To su, doduše, križevi zajednice. Ali ako im se ispravno pristupi, neće škoditi Zajednici nego će je „izgrađivati“.

Suradivati sa Zajednicom znači zapravo sebe prekrižiti. Jer ako želite biti suradnica, morate drugima služiti, a sebe zatajiti. Iz takva ponizna i velikodušna odnosa rađa se neizreciv Mir i utvrđenost u Gospodinu.

„Šutnja“ kao reakcija na neistine i nepravde je bježanje koje škodi duši, jer se povlači u sebe. Zajednica takve još izolira, dapače i pregazi ih. Uzmimo primjer: kad bi nas čitava Zajednica progonila, kad nas nitko ne bi razumio...? I tada se ne bismo smjeli povlačiti nego se još više poniziti nego što nas ponižavaju, pa ćemo se s vremenom izdići u Zajednici svojim kreposnim životom, odnosno svojim pozitivnim stavom (negativan stav je kritika ili povlačenje).

Duhovne vježbe su Vam pokazale otkud treba uvijek započeti: OD MOLITVENOGA ŽIVOTA – odnosno od ŽIVOTA S BOGOM... Tu se neprekidno morate čistiti, rasvjetljivati, smirivati, jačati i nadahnjivati velikom KRISTOVOM LJUBAVLJU, jer nas je ljubio do smrti na Križu i zapovjedio da se i mi međusobno ljubimo onako kako je On nas ljubio. To je upravo ono što govorim.

U Zajednici se moramo postaviti u ulogu Isusa Krista KOJI JE LJUBIO PONIŽAVAJUĆI SE SVE VIŠE. Nije osuđivao. Nije tražio svoje. Nije čak tražio ni zahvalnost ni ljubav. On je to samo molio i želio (kao Bog, jer na to ima pravo). Njegova MOLBA I ŽELJA je izražena u njegovu PONIŠTENJU. On nam je životom pokazao da nas ljubi! I mi ćemo stoga svima, pa i onima koji nas ne mogu smisliti, pokazati životom da ih ljubimo...

Ovo poglavlje NASLJEDOVANJA KRISTA je najteže. Tko ga svlada taj izvršava Kristovu zapovijed: „Ako tko želi ići za mnom, neka se odrekne sama sebe, neka uzme svoj Križ danomice i neka me slijedi...“

Molitvene ili pentekostalne grupe? I tu bismo mogli reći da postoje dvije struje: jedni koji se, kao farizeji, izdvajaju da druge kritiziraju... Biva, dobro je samo ono što oni čine; oni će spasiti Crkvu od propasti koja joj danas prijete; samo oni će unijeti malo života u već obamrlo tkivo Crkve... Ovi se smatraju prorocima i vođama Crkve... Jao ga Vama ako im se usprotivite! Takvih ima veoma mnogo. Oni pristupaju takvim

skupinama da se istaknu, da dođu do izražaja, da barem duhovno vladaju nad drugima. Takvi i najviše govore u tim skupovima.

Drugi tamo idu da prime od drugih, da se još više potaknu na dobro. Oni se ne žele isticati. Oni više žele djelovati svojom stvarnom vrijednošću negoli riječima. Takvi se ne izdvajaju od onih koji ne dijele njihovo mišljenje. Takvi ne osuđuju druge koji to ne čine. Oni djeluju kao kvasac, kao ljubica koja miriše u travi ali se ne vidi. Takvi se vraćaju u svoju Zajednicu da joj pomognu...

Dakle, samo po sebi – takvi skupovi mogu biti dobri, ali mogu biti i loši. Meni se čini da tu ima dosta i pomodnoga. To je novost! Uvjerenje je tolikih da se Crkva može obnoviti nečim novim, a Ona se, znamo, obnavlja onim starim koje je uvijek novo: Kristovim primjerom! Krista ne možemo nasljedovati bez žrtve. Mi moramo doživjeti poniženja, moramo se poniziti. Mi moramo kao zrno umirati da se u nama i u drugima rađa život. Mnogi koji se nalaze u ovim grupama ne čine silu samima sebi. Oni misle da se Duh Sveti daje polaganjem ili stiskom njihovih ruku, izražavanjem onoga što je u njima itd. Već je Pavao rekao da pripazimo na duhove...

DUH SVETI sigurno ne silazi u duše koje se ne mrtve, koje nisu ponizne, koje ne trpe... Ne može se na jeftin način dobiti Duha Svetoga! Zar nam Isusov život dovoljno ne govori o tome kako je On zaslužio tolike darove Duha Svetoga! U njemu se Duh Sveti nastanio zbog njegove smjernosti, poniže-

nja i posluha Ocu sve do smrti na Križu ... Ovdje je teško razlikovati gdje se radi o Duhu Božjem a gdje o naravnom ljudskom duhu. To se vidi po plodovima. Ako su oni koji to vrše skloni kritici, pobuni protiv postojećega reda, ako žele reformirati druge a ne sebe, tada je taj njihov „duh“ sumnjiv!

Pravi Kristov Duh se ne nameće silom drugima. On se ne buni. Ne traži svoje. Sve vjeruje, sve podnosi, svemu se nada... (Pavao). On iznutra djeluje na druge. Kad bi sestre koje pripadaju takvim grupama bile najmilije i najviše redovnice u Zajednici, tada bi pokazivale da ih zaista na tim molitvenim sastancima nadahnjuje pravi Kristov Duh. Ali ako su kao neki suci Zajednice, tada sumnjam da se tu radi o pravom Duhu Božjem. Meni se čini da nama, redovničkim osobama, nije potrebno tražiti „crkvu u Crkvi“, tj. Zajednicu u našoj već postojećoj Zajednici.

Mislim da se ne može biti u dvjema zajednicama: ili ćemo jednu voljeti ili drugu prezirati. Ne može se čovjek suživjeti s dvjema zajednicama. One koje traže nešto više od svojih zajednica: da ne budu mrtvi skelet, neka same unose Božjega Duha u njih! Naše zajednice imaju sve potrebno da u njima djeluje Duh Sveti: ustanovljene su i vođene od Crkve. Samo još treba pokrenuti v o l j u članova. To pak ovisi o svakom pojedincu.

Mi, dakle, uvijek možemo imati obilje darova Duha Svetoga za sebe i za druge u okviru naše već postojeće Zajednice. Nama nisu potrebne nikakve druge skupine.

Laicima to može biti od koristi ako nakon toga još jače sudjeluju u mjesnoj župnoj zajednici; isto tako i dijecezanskim svećenicima ako ih to još više povezuje s vjernicima i biskupom. Meni se čini da bi za nas redovnike i redovnice najidealnije bilo kad bismo u našim zajednicama oživljavali djelovanje Božjega Duha koji nam je dan! Ali tako da ne rušimo ništa postojeće. Tko osjeća veću potrebu za gorljivošću, nitko mu ne brani. Neka se Zajednici „nametne“ svetošću svoga života, svojim služenjem, svojom poniznošću, strpljivošću, jednom riječi žrtvom sama sebe – kao što se Isus Krist, takvim životom, „nametnuo“ Crkvi i svijetu.

U ovom pokretu, koji nije jedinstven (ili jednolik) postoje struje koje se žele nametnuti tzv. institucionalnoj Crkvi ili hijerarhiji. To sigurno nije od Božjega Duha. Pozitivno je što ovaj pokret teži za oživljavanjem naših institucija koje su se, na žalost, umrtvile u svome dobru! – Dakle, što? – Ja Vama osobno ne bih preporučio. Radije pronalazite Duha Božjega u onome što već imate! Ali nemojte zamjeriti ni onima koji ga traže na drugi način.

Vrijeme će pokazati koliko dobra ima u tome, a koliko zla (mislim u tom pokretu u Crkvi). Uz pozdrav. Molite za me!

Kotor, 25. 9. 1977.

– nastavlja se –

*Prema izvornim pismima o.
Franje Vlašića, OFM, pripremila s.
M. Jacinta Mandura*

msgr. Luka Marijanović, profesor u miru

Svećenici u službi samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 1868. do 2018. godine

Popis svećenika u službi samostana od 1968. do 2018. godine. Prema dosad utvrđenim i provjerljivim podatcima, sestrama redovnicama u duhovnoj službi u đakovačkom samostanu bili su svećenici koje niže navodimo, uglavnom, kronološkim redom. Istraživanje se nastavlja. Na prvom je mjestu naznačeno vrijeme njihova djelovanja u samostanu sestara u Đakovu.

– nastavak –

60. 2011.-2014. **Krešimir Bulat** (*1972.-), suradnik u Središnjem nadbiskupijskom arhivu u Đakovu i istovremeno župnik u Gorjanima. Rođen je u Osijeku 11. rujna 1972. godine. Osnovnu školu pohađao je u Laslovu, srednju u Osijeku, u Elektrometal-skom školskom centru. Studij na Elektrotehničkom fakultetu u Osijeku (1991.-1996.) prekida kao apsolvent. Potom upisuje filozofsko-teološki studij u Đakovu. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 2002. godine. Imenovan je župnim vikarom u Vinkovcima I. (2002.-2005.). Župnik je u Šidu, u Srijemu, a župni upravitelj u opustošenim župama Gibarac, Kukujevcima i Morović (2005.-2007.). Privremeno je umirovljen zbog bolesti. Kasnije postaje župnikom u Račinovcima (2008.-2010.): Od 20. kolovoza 2010. godine postaje suradnikom u Središnjem nadbiskupijskom arhivu, gdje i danas radi. U međuvremenu je bio, od travnja do kolovoza 2011. godine, pastoralni suradnik u župi Donji Miholjac. Godinu je dana privremeno upravljao župom Sv. Dominika Savija, Slav. Brod 7., na tzv. Koloniji (2014.-2015.), da bi 22. kolovoza 2017. bio imenovan župnikom u Gorjanima. Dotad je bio suradnik u kapelici sv. Josipa, u đakovačkom samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa. Dok je on bio privremenim upraviteljem župe na Koloniji u Slav. Brodu, 'zamjenjivao' ga je u samostanu, odnosno naslijedio u službi, mr. sc. Tadija Crnjak.

61. 2017.-2018. **Vinko Zec** (*1943.-), umirovljeni retkovački župnik. Rodio se 31. siječnja 1943. u Viljevu.

Tu je završio osnovnu školu. Dva razreda gimnazije pohađa na Interdijecezanskoj srednjoj školi za spremanje svećenika u Zagrebu, preostala dva razreda, s ispitom zrelosti, na biskupskom liceju u Đakovu 1962. godine. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Đakovu (1962.-1969.). Za svećenika je zaređen u Đakovu 29. lipnja 1968. godine. Kapelan je u Valpovu (1968.-1970.) i Marijancima (1970.-1971.). Župnik je u Marijancima (1971.-1981.), zatim u Retkovcima (1981.-2007.). Umirovljen je 1. ožujka 2007. godine. Sada, kao umirovljenik, živi u Svećeničkom domu u Đakovu. U samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, u njihovu bolničkom odjelu, angažiran je bio od 22. kolovoza 2017. kao voditelj liturgije, sve do 22. lipnja 2018. godine. Službeno je razriješen službe duhovnoga suradnika u bolesničkom dijelu samostana tek 30. rujna 2018. godine. Kao mladi umirovljenik, u Đakovu je posluživao također tijekom punih sedam godina zajednicu Milosrdnih sestara sv. Križa u njihovoj „Kući sv. Josipa“ u Trnavi.

62. 1998.-2001. **Mr. sc. Marko Jerković** (*1958.-†2001.), profesor. Rodio se u Oprisavcima 24. ožujka 1958. godine, gdje je završio osnovnu školu. Srednju ekonomsku s maturom u Slavonskom Brodu 1977. godine. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu. Za svećenika je zaređen u Đakovu 29. lipnja 1983. godine. Godinu dana bio je kapelan u Srijemskoj Mitrovici, godinu dana u Osijeku I. U Zavodu sv. Jeronima u Rimu boravio je 1985.-1989. godine. Studirao je katehetiku na sveučilištu Salezijanum u Rimu. Magistrirao je 9. ožujka 1989. godine. Sve do svoje prerane smrti bio je profesor katehetike

na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu, ujedno prefekt bogoslova i sjemeništara. Samo sedam mjeseci bio je tajnik VBŠ-a u Đakovu, a potom postaje suradnikom biskupu Ćirilu Kosu, tada predsjedniku Vijeća za katehizaciju pri HBK. U samostanu u Đakovu, u odjelu za starije i bolesne sestre (Dom sv. Josipa) suradnik je bio neko vrijeme dr. Andriji Šuljaku, od 1998. sve do svoje smrti 2001. Umro je u Đakovu 26. siječnja 2001., pokopan u Oprisavcima.¹

- 63.** 2014.-2015. **Mr. sc. Tadija Crnjak (*1973.-)**, ravnatelj Spomen-muzeja Josipa Jurja Strossmayera i upravitelj župe Semeljci. Rodio se u Podgrađu, župa Nijemci, 9. kolovoza 1973. godine. Osnovu školu pohađao je u Slav. Brodu (1980.-1988.). Dva razreda gimnazije polazi na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu (1988.-1990.), treću godinu na liceju u Đakovu. Zbog ratnih neprilika četvrtu godinu s ispitom zrelosti završava na spomenutoj gimnaziji na Šalati 1992. godine. Filozofsko-teološki studij pohađa u Đakovu, gdje je i diplomirao (1992.-1998.). Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1998. godine u Đakovu. Bio je najprije župski vikar u Ivankovu (1998.-2002.), odgojitelj u Dječaćkom sjemeništu na Šalati (2002.-2008.). Poslan je na poslijediplomski studij crkvene povijesti i kulturnih dobara Crkve u Rim na Gregorijanu (2008.-2011.), gdje je i magistrirao 25. lipnja 2009. godine. Pritom boravi u Zavodu sv. Jeronima u Rimu od 29. kolovoza 2008. godine. Nakon povratka sa studija, radio je kraće vrijeme na izradbi doktorske disertacije. Tijekom 2018. godine prekinuo je taj rad. Predavao je na KBF-u u Đakovu, gdje je bio asistentom za crkvenu povijest (2014.-2018.). Za župnika u Semeljci instaliran je 18. veljače 2018. godine. Još uvijek je ravnatelj Spomen-muzeja J. J. Strossmayera u Đakovu. Bio je suradnikom pri samostanskoj crkvi Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, u bolničkom odjelu (2014.-2015.), kao zamjenik Krešimira Bulaća, koji je punu godinu dana bio privremeni upravitelj župe u Slav. Brodu 7.

- 64.** 2002.-2010. **M^o Vinko Sitarić (*1968.-)**, privremeno umirovljeni kanonik u Đakovu. Rodio se 28. svibnja

1968. godine u Osijeku. Osnovnu školu završio je u Đakovu, gimnaziju pohađao u sjemeništu na Šalati, dovršio ju je na liceju u Đakovu. Filozofsko-teološki studij završio je također u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 29. lipnja 1994. godine. Još kao đakon 1993. godine započeo je studij crkvene glazbe na Papinskom glazbenom institutu u Rimu. Postigao je licencijat iz orgulja 22. lipnja 2002. godine. Po povratku u Đakovo mr. sc. Vinko Sitarić imenovan je predavačem crkvene glazbe i liturgijskoga pjevanja na Teologiji u Đakovu (2002.-2018.). U rujnu 2002. do 2005. godine bio je suradnik rektoru samostanske crkve u Đakovu dr. Ivici Ragužu. Zborovodnom katedralnog zbora i orguljašem stolne crkve u Đakovu postaje 2003. godine. I dalje nastavlja službu suradnika voditelju liturgije u zajednici Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, ali ovaj put dr. Andriji Šuljaku u bolničkom odjelu od 2005. do 2010. godine. Kanonik je Prvostolnoga kaptola u Đakovu postao 25. lipnja 2010. godine. Danom 1. rujna 2018. godine, zbog bolesti, privremeno je umirovljen. Tako je razriješen službe voditelja Nadbiskupijskoga ureda za crkvenu glazbu, službe *regens chori* te službe orguljaša u katedrali u Đakovu.

- 65.** 2012.-2014. **Mr. sc. Josip Vrančić (*1978.-)**, na liječenju u Italiji. Rođen je 25. ožujka 1978. godine u Vukovaru. Sedam razreda osnovne škole završio je u Tovarniku, a osmi je razred, zbog rata, završio u Velom Lošinju, u prognaničkoj školi. S roditeljima se nešto kasnije našao u prognaničkom naselju Blace kraj Rokovaca. Srednju zdravstvenu školu, smjer veterinarski tehničar, pohađao je u Vinkovcima. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 29. lipnja 2002. godine. Kapelan je u Đakovu od 15. kolovoza 2002. do 15. kolovoza 2005. godine. Od 1. rujna 2005. nalazi se na poslijediplomskom studiju dogmatske teologije na Gregorijani u Rimu. Boravi u Zavodu sv. Jeronima od 4. rujna 2005. do 25. lipnja 2012. godine. Magistrirao je 14. veljače 2008. godine. Na istom Fakultetu upisao je doktorski studij, izradio doktorsku disertaciju predloživši ju za obranu. Zbog bolesti, sve je privremeno obustavio. Nakon kraćega rada na KBF-u u Đakovu raskinuo je svoj ugovor s Fakultetom, opet zbog iste bolesti. Sad se nalazi na liječenju u Italiji, u okviru programa Zajednice *Cenacolo*, u mjestu Saluzzo, u talijanskoj provinciji

¹ Vidi više: Luka Strgar, *Marko Jerković svećenik*, Glas Koncila, 2001., br 6 (1390), 20. O njegovu životu i djelu vidi još: *In memoriam † Marko Jerković, profesor katehetike*, Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije (2001.), 139.-141.; Anto Pavlović, *Poglavarima...*, 431.-432.

Cuneo. Svojevremeno je pomagao voditelju liturgije na bolničkom odjelu u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 2012. do 2014. godine.

Zaključak

Čini mi se da su ovdje poimence nabrojani skoro svi svećenici, suradnici samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, sa svojim kratkim životopisom. Možda nam je poneko ime promaklo. Službeni se popisi suradnika nigdje nisu vodili. Ovaj rad pokazuje da su bili brojni, i da su stalno dolazili i odlazili. Naveli smo samo one koji su bili zauzeti, pa i kroz kraće vrijeme, u liturgijsko-duhovnom životu samostana. Neki su sestrama u Đakovu služili i bez biskupskoga dekreta. Jedan od takvih je bio dr. Ilija Živković, ekonom sjemeništa; msgr. Luka Strgar, kanonik-kancelar; već spomenuti msgr. Josip Bernatović, rektor sjemeništa, itd. Tu je također bio msgr. Stjepan Karalić koji je u samostanskoj crkvi godinama redovito slavio svetu misu za djecu nedjeljom i blagdanima u 8,30^h, angažiran u župskom pastoralu.² I još poneko, čijih se imena više pravo i ne sjećam, ili tek kao kroz maglu, posve nejasno...

Katehetski institut u samostanu. Nije ostalo nepoznato kako su sestre u svojem samostanu imale interni „Katehetski institut“, oko god. 1968. Sva njegova arhiva bila je uništena zbog (bez)razloznoga straha u vrijeme „Hrvatskoga proljeća“ (1970.-1971.). Na tom su Institutu predavali tadašnji profesori VBS-a u Đakovu.

Kasnije su pak drugi profesori (dr. Ivan Kopic, dr. Andrija Šuljak, dr. Marin Srakić, mr. Luka Marijano-

vić i dr.), u okviru uobičajenoga programa redovničke formacije, predavali neke predmete kandi-daticama i novakinjama u samostanu, što je ostala korisna praksa još do danas (tako dr. Vlatko Dugalić predaje moralno bogoslovlje). Valja znati da su sestre uvijek nastojale dati što bolju duhovnu i teološku naobrazbu svojemu podmlatku. Sad treba još naročito istaknuti da sestre već same imaju svojih visoko obrazovanih sestara s magisterijem ili doktoratom upravo iz teologije i duhovnosti, pa mogu vrlo uspješno poučavati na polju vjere i kulture.³

Bilo je, nadalje, đakovačkih svećenika koji su iz Đakova posluživali zajednicu sestara u njihovoj kući u nedalekoj Trnavi, bilo da su ondje stanovali (Antun Jovanovac, Adam Ivičić) ili putovali iz Đakova (Andrija Šuljak, Marko Tomić, Vinko Zec), itd. Ovaj rad kao takav ostaje donekle krnjim. Na neke dvojbe valja još potražiti odgovor. Teško je nakon stotinu i više godina saznati tko je od svećenika bio samo celebrant, ili samo ispovjednik, ili je zalazio u samostan iz drugih razloga (kao predavač u školama koje su vodile sestre).

Sve u svemu, i ovaj nam rad pokazuje, kako je prava sreća što se provincijalna kuća Milosrdnih sestara sv. Križa nalazi u biskupskom gradu Đakovu. Tu su bile sve središnje ustanove: tu je jednoč bio biskupijski licej, tu je bilo bogoslovno sjemenište sa svojim filozofsko-teološkim studijem koji je pre-rastao u Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, i – ne na posljednjem mjestu – tu je i nekoć ugledni Stolni kaptol. Sve su te ustanove omogućile biskupima da su mogli časnim sestrama, po primjeru biskupa Strossmayera, osigurati doista kvalitetne, doktrinalno i duhovno prodorne, probrane svećenike kao celebrante, redovite ili izvanredne ispovjednike, kao kapelane ili druge suradnike, i konačno za rektore samostanske crkve, počevši od 1908. do danas. Biskupi su uvijek nastojali imenovati uzornu gospodu rektorima cr-

2 Osim u Župi Svih svetih u Đakovu, to se dogodilo i drugdje! Poneki pastoralni djelatnici ne primjećuju ili ne žele vidjeti da u homiletskoj literaturi postoje i propovjedi za djecu, za mlade, itd. I to se sve dogodilo kod nas nakon demokratskih promjena u Hrvatskoj! Nije mi poznato neko sociološko istraživanje, koliko djece - koja pohađaju školski vjeronauk - nedjeljno dolazi na bogoslužje sa svojim roditeljima, ili samostalno. Po onom što se vidi, stanje nije dobro.

3 Prva žena koja je uopće diplomirala teologiju na KBF-u u Zagrebu bila je upravo Milosrdna sestra sv. Križa, s. Tomislava Pauković (1919.-1997.). Vidi više: s. Marija Stela Filipović (prir.), *U sujetlu Križa očekuju dan uskrsnuća, Nekrolozi Milosrdnih sestara sv. Križa (1980.-2004.)*, Đakovo, 2006., 491.-493.

kve, u novije vrijeme i njihove zamjenike. Bili su to ljudi koji su i u nezahvalnom vremenu znali očuvati pastoralnu razboritost i nužni ekvilibrij, kad se radi o 'karizmatiskom gibanju', što zahvaća i ugledne redovničke zajednice. I kod nas su se već pojavili novi religiozni pokreti, pa je – držim – besmisao tržiti još kruha nad pogačom.⁴ Same sestre bile su svim ovim svećenicima, razumije se, zbog svega toga iskreno zahvalne. I biskupima, kao i njihovim neposrednim suradnicima.

Svećenici na službu redovnica. Iz kratkih biografija navedenih svećenika, koji su u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa djelovali proteklih 150 godina, i posvetili se više ili manje apostolatu redovnica kao obliku specijaliziranoga apostolata, vidi se da su to za ono doba bili mahom dobro upućeni ljudi u više oblike duhovnoga života. Istina jest da nije školska diploma, već sakrament svetoga reda taj koji nekoga čini svećenikom. Ipak, ne može se poreći da su to redom bili moralno besprijeekorni ljudi. Još za vrijeme svoje službe u samostanu, a osobito kasnije, istaknuli su se i dokazali izvanrednima, u pastoralnom ili svakom drugom radu u biskupiji, i šire. Kao što biva i drugdje, i ovdje su se našle odista rijetke iznimke, koje samo potvrđuju opće pravilo. Neki od tih svećenika čak su postali biskupima. Dosta ih je bilo profesora i znanstvenika. Neki su djelovali kasnije i kao profesori na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu, pa su kao takvi birani za rektore istoga Sveučilišta. Dakako, ponajviše ih je bilo uglednih i

zaslužnih župnika i odgojitelja. Neki su za svoj rad dobili visoka priznanja i crkvena odlikovanja. Ipak, većina njih provela je ili još uvijek provodi svoj život u tihom, nezapaženom radu.

Razumije se, to su sve bili listom ljudi koji su bili sporazumni s odlukama svojega duhovnog stola i obično su bez pogovora prihvaćali dodatne službe u đakovačkom samostanu. Naime, većini od njih to ipak nije bilo prvotno zaduženje. To dodatno zaduženje nije čak bilo teško ili preteško. Makar da su to sve bile – recimo uopćeno – sitne službe, ipak su bile dužnosti i obveze koje zaokupljaju i iziskuju dosta vremena. Iznad svega, to je bila obveza kontinuirane prisutnosti kod kuće u zgodno i nezgodno vrijeme, rano jutrom, i uvečer, i u podne, osobito kad se radilo o smrtnim slučajevima sestara. Nije uvijek bilo jednostavno ni lako uskladiti svoje profesorske, privatne i ostale obveze s obvezama službe rektora samostanske crkve, itd.

Gledajući unatrag, mogu bez ikakve nedoumice ustvrditi kako su neki od svećenika, ne izuzimam ni sebe samog, bili čak iskreno zahvalni sestrama na iskustvima koja su stekli upravo u njihovoj crkvi. Prava je blagodat bila svakodnevno pribivati i predvoditi uzornu liturgiju. Osobito u vrijeme opsežne liturgijske obnove Crkve nakon II. vatikanskog sabora.⁵ Kod nekih je čak bila primjetna revnost i velika zauzetost u obavljanju službe. Svećenici su nastojali prije svega biti savjesni i točni u službi.⁶

Sestre redovnice, barem po onom što se zna i može još čuti na temelju povratnih informacija i ponašanja, bile su zahvalne na svemu tome. Danas je doista lijepo i razložno što u samostanskoj crkvi djeluju po dvojica svećenika. Šteta je što i prije nije uvijek bivalo tako. U jedan par, ako se još dobro sje-

4 I danas još smatram neumjesnim tražiti i prekomjerno zahtijevati od jedne redovničke zajednice, koja već ima svoj stečeni profil, svoju zdravu duhovnost, svoju priznatu karizmu, itd., još nešto povrh svega toga, što samo i nehotice unosi nered u tu i slične zajednice. Istina jest da smo svi pozvani na posvećenje, i rast u svetosti, ali i tu, *sit venia verbo*, ipak valja 'imati nekakvu razumnu mjeru'. Jednostavno, nije razborito tražiti kruha nad pogačom! Pa i onda kad se ne samo radi o očitim biblijskim arheologizmima, moramo se znati okoristiti darom rasuđivanja duhova, darom pronicljivosti. Nisu stari uzalud govorili: *Virtus in medio posita est*. Ili: Tko visoko leti, nisko pada! Usp. Luka Marijanović, Novi religiozni pokreti u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji, *Diacovensia, teološki pogledi* 8 (2000), 101.-147., ovdje 101.-105.

5 Koliko su same sestre redovnice u tom općenito napredovale i što se sve poduzimale za duhovni rast i međusobnu komunikaciju, dovoljno je prolistati list *Effatha, bilten za časne sestre*, koji je neko vrijeme uređivala i Milosrdna sestra sv. Križa s. Mariangela Žigrić, počevši od 1969., pa dalje, do 1974. godine.

6 Da ne pretjeram u izričaju: trudili su se biti „točni poput švicarskoga sata“. Pouzdanost, urednost, točnost jesu vrline koje imaju krasiti svakoga čovjeka koji služi nekoj zajednici, osobito kad su njezini članovi vezani isto tako nekom službom koja iziskuje točnost.

ćam, dogodilo se da su na istoj službi bila čak trojica. Puno je naime lakše obnašati neku službu kad se dvojica svećenika međusobno ispomažu i dopunjuju. Takva im crkvena služba nije suvišna niti na teret, pa čak ni onda kad kao profesori imaju znanstveno-nastavno napredovati u svojoj karijeri. Svi ovdje nabrojani svećenici, sa svoje strane, bili su poslužili ili još uvijek uspješno služe sestrama da i one same što bolje i odgovornije izvrše svoje poslanje u Crkvi. Ostale su vjerne visokim redovničkim zasadama, tj. zasadama Radosne vijesti, život i rad im je bio i jest na slavu Božju, na vlastito posvećenje i ljubav prema bližnjemu. I ne ono zadnje: uz svoj osobni lijep primjer života, one se mole za nas, žrtvuju i rade.

Izostala suradnja ili pomoć. Da ne bi na kraju ipak ispalo kao da je sve i uvijek bilo baš bajno i jako skladno, ne treba prešutjeti, valja reći, pa i usprkos ovoj svečarskoj obljetnici, da je zgodimice u ovoj službi bilo i turbulentnih situacija. To bih mogao, ako to više koga uopće zanima, osobno posvjedočiti. Odmah naglašavam da to ipak nije nešto što se tiče samoga samostana ili sestara kao takvih, već drugih čimbenika. Radi se o širem pitanju sustava crkvenih službi i ravnomjerne raspodjele dodatnoga pastoralnog rada, konkretno u gradu Đakovu.⁷ No, to je – opet ponavljam – nešto što se ne dotiče samostana, već se više tiče međusobnih odnosa svećeni-

ka u biskupskom gradu Đakovu. Svaka zajednica, ne samo crkvena, ima nekih svojih slabih mjesta, da ne kažem baš gorućih, neuralgičnih problema, pa tako ni naše svećenstvo nije u tome (bilo) izuzetak! Sva sreća, *tempora mutantur et nos mutamur in illis!* Vremena se mijenjaju i mi se mijenjamo u njima! Unatoč tomu što nam vrijeme odmiče, i neopazice starimo, i usput s pravom proslavljamo svoje velike godišnjice, osobne i zajedničke jubileje, meni se ipak čini kako se mijenjamo samo nabolje, i pritom sve više sazrijevamo!

Milosrdne sestre sv. Križa još idu tragom svojih utemeljitelja. Sestre su, i to valja na kraju također posve jasno reći, bile najusrdnije zahvalne što su ovdašnji svećenici u svako vrijeme spremno služili potrebama njihove zajednice u Đakovu, kao uostalom i svim đakovačkim vjernicima koji se u crkvi Presvetoga Srca Isusova rado okupljaju i nalaze izraz svoje pobožnosti. Ili ni sestre nikomu nisu ostale dužne, one su sve to višestruko uzvratile! I one su, bez ikakve sumnje, a to nije ono posljednje što valja reći, velikodušno pomogle tkati povijest Crkve u gradu Đakovu i u našem narodu, i još puno šire, poput pobožnih žena koje su pratile Isusa i pomagale mu velikodušno, i to „iz svojih dobara“ (usp. *Lk* 8, 1-3)! Naše su sestre redovnice, Milosrdne sestre sv. Križa iz Provincijalne kuće u Đakovu, tako obistinile san i ostvarile želju biskupa J. J. Strossmayera za budućnost njegova naroda. Uvjereni smo da su pritom, prije svega, ostvarile i svoje duhovno majčinstvo. Zahvalni smo dobromu Bogu što one još uvijek među nama uspješno djeluju i ostvaruju najplemenitije težnje svojega bića. I one same, i mi skupa s njima, možemo s ponosom gledati kako su „mnogo doprinijele“ u prošlosti, i čine još danas, svojim oživotvorenim karizmama, prije svega vjernicima grada Đakova, i čitavoj svetoj Crkvi, a sve ~ u znaku Križa. Njihove su kronike još otvorene, ispisane stranice čitamo i, što je najvažnije, mlađi ih naraštaji sestara po Božjoj dobroti i milosti ispisuju dalje.

Dakle, odvažno naprijed!

bl. maika M. Terezija Scherer

7 Budući da smo u svečanom raspoloženju i prigodi, o „sitnim jadima“ ne bi čak bilo vrijedno ni umjesno govoriti, ponajmanje *sub specie aeternitatis*! Bit će još prilike i za to. Barem načelno i okvirno mogu reći, jer to je bilo moje osobno iskustvo, da nisu sva spomenuta „subrača“ iz Đakova bila pripravna pomoći kad je zatrebalo. Doduše, nisam sve ni pitao za pomoć, niti sam ju od svih očekivao. Već samo one koje sam na neki način ranije bio ‘zadužio’. I to je bilo veoma rijetko (ako se dobro sjećam, samo dvaput u mojih dvanaest godina službe u samostanu), ali je ipak bilo! Nije mi trebala zamjena za misna slavlja, već – banalno je to reći – za listopadsku pobožnost (doduše, s euharistijskim blagoslovom). Bilo pa prošlo! Vrijeme rane liječi, ali ostaju neugodni ožiljci. Nevolja je što se to događalo u sredini u kojoj smo navikli samo na velebne stvari, pa nas povrijedi usamljeni istup tobož’ prijatelja: To je tvoje, ti svoje vuci! To je tvoja stvar (usp. Mt 27, 4). I usput ćemo još, baš od takvih, slušati o potrebi samoprijedora i samozataje...

s. Nada Martinković

Proslavljena 130. obljetnica rođenja majke M. Amadeje Pavlović (1895.- 1971.)

Rođendan blagopokojne majke M. Amadeje Pavlović, 26. siječnja 2025. godine, u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Đakovu, Milosrdne su sestre sv. Križa proslavile su zajedno s vjernicima, euharistijskim slavljem u 18 sati, koje je predvodio vlč. Ivan Andrić, suradnik rektora i voditelj liturgije samostanske crkve, u koncelebraciji s vlč. Davorom Senjanom, vicedirektorom Bogoslovnoga sjemeništa u Đakovu.

U svojoj propovijedi vlč. Andrić, nakon osvrta na evanđelje liturgije dana (Mk 3, 31-35), istaknuo je: „U ovoj prigodi spomenuo bih jedan odgovor koji jako dobro zna svaka Milosrdna sestra svetoga Križa na pitanje: ‘Što je volja Božja?’ ‘Potreba vremena volja je Božja’, to su riječi, kako već svi znamo, oca Teodozija Florentinija, utemeljitelja reda Milosrdnih sestara sv. Križa. ‘Potreba vremena volja je Božja’, te je riječi zapamtila i dobro razumjela bl. majka M. Terezija Scherer, pa su te riječi postale geslo i nadahnuće djelovanja njezine sestrarske i njezine redovničke zajednice. Te iste riječi: ‘Potreba vremena volja je Božja’ u svoje doba sasvim je razumjela i tako oživotvorila današnja svečarica, majka M. Amadeja Pavlović, čije se godišnjice rođenja sjećamo, 130 godina otkako se rodila. Svako vrijeme nosi svoje breme. Vrijeme u kojem je živjela i djelovala ova hrabra, mudra i pobožna redovnica bilo je pritisnuto Drugim svjetskim ratom, teškim iskustvima, poračem i nedaćama koje su otuda došle, i tko zna čime sve još. Takvo vrijeme sa svojim potrebama ona je sa svojim susestrama čitala kao poruku, i to na sasvim stvaran način. U vremenu u kojem živimo, u konkretnim situacijama u kojima se nalazimo, u bližnjima, u svemu tome treba otkrivati volju Božju koja nas izaziva na djelovanje, na akciju o evanđeoskoj besjedi. Zato je mogla dostojanstveno i neustrašivo stati pred one koji su prijetili i ugrožavali njezine su-

sestre i njihovo djelovanje. Zato je mogla, što je isto jedna od velikih vrlina svoje sestre provesti relativno mirno kroz ta teška vremena. I, evo vas, tu ste, drage sestre, neokrznute u svojoj karizmi, u svojem djelovanju. Zato je mogla uzeti u zaštitu židovsku djevojčicu, o kojoj smo slušali prije mise, izloživši opasnosti sebe i svoje sestre. Sve to i još mnogo toga mogla je jer je znala da je brani Isus Krist. Mi je danas pamtimo kao uzornu i svetu redovnicu koja neka nas zagovara i neka nas nadahnjuje kako ćemo i mi danas, u našem vremenu, koje ima svoje istine, vršiti Božju volju. Ključ svega je evanđelje, ključ svega je Isus Krist koji je put, istina i život.“

Prije svete mise sestre su predmolile kronicu u kojoj su, prije svake desetine, pročitale jedan odlomak iz evanđelja i nekoliko misli majke M. Amadeje. Nakon toga slijedio je kratki video o životu majke M. Amadeje, iz Manjinskoga mozaika koji je snimila Osječka televizija 2016. godine.

Uz domaće vjernike bili su prisutni bogoslovi iz Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu i jedna grupa hodočasnika iz Habjanovaca, koji su zapravo rodnom iz Vojvodine, kao i majka M. Amadeja. Imali su priliku upisati se u Knjigu prošnji i zahvala. Nakon sv. mise slijedilo je druženje u Dvorani „Florentini“, uz specijalitet „jabuke u šlafroku“ po receptu iz rodnoga mjesta majke M. Amadeje, Petrovaradina.

s. M. Estera Radičević

Koncert Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog društva „Jelačić“ iz Petrovaradina

U organizaciji Milosrdnih sestara sv. Križa održan je koncert Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog društva „Jelačić“ iz Petrovaradina, u subotu 23. studenoga 2024. godine, u 19,00 sati, u Dvorani *Florentini*. Ovaj posjet i gostovanje već su dulje vremena dogovarani i pripremani, još otkad je u Župi sv. Roka u Petrovaradinu postavljena spomen-ploča u čast Karoline s. M. Amadeje Pavlović 5. rujna 2021. godine, a povodom 50. obljetnice njezine svete smrti.

Sada se ovaj posjet ostvario. Organizaciju posjeta preuzela je s. M. Estera Radičević i, u dogovoru s gosp. Vlatkom Karnašom, osmislila i pripremila dolazak i boravak Društva. Nakon dolaska u Đakovo, članovi Društva, u pratnji s. M. Estere i s. Matee Čelik, pošli su na groblje, te su na grob majke M. Amadeje Pavlović položili cvijeće, zapalili svijeće i, pomolili se za pokoj njezine duše, zapjevavši pjesmu Ilije Okrugića: „Spomeni se“.

Profesor Sv. Pisma u miru, mr. Luka Marijanović, proveo ih je kroz katedralu. Nakon objeda u samostanu, gosti su razgledali samostansku crkvu Presvetoga Srca Isusova, Muzej u provincijalnoj kući i, gledajući film koji je snimljen povodom 150. obljetnice dolaska sestara u Đakovo, upoznali su se s povijesnim pregledom i radom sestara.

U 19 sati u Dvorani *Florentini* gosti su održali koncert posvećen majci M. Amadeji Pavlović, njihovoj sumještanki i osobi na koju su oni osobito ponosni. Na početku s. Marija Brizar, provincijalna poglavica, pozdravila je izvođače i sve prisutne u Dvorani (koja je bila popunjena gotovo do posljednjega mjesta). Među ostalim, s. Marija kazala je: „Društvo „Jelačić“ dolazi iz Petrovaradina, grada koji za nas, Milosrdne sestre sv. Križa, ima posebno značenje, jer je to rodni grad naše majke M. Amadeje Pavlović, čiju smo 50. obljetnicu smrti svečano obilježili 2021. godine. Majka Amadeja bila je velika kao čovjek, kao redovnica i kao vjernica. Društvo „Jelačić“ prvi put

nastupa u Đakovu i to u Dvorani u kojoj je i majka M. Amadeja u svoje vrijeme, kao učiteljica s učenicama svojih razreda, nastupala s raznim programima.“

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Jelačić“ osnovano je 2003. godine i kontinuirano, u različitim sekcijama, nastupa i trudi se održati živim identitet Hrvata u Petrovaradinu. Uz druge sekcije Društva, najviše nastupa ima zbor koji, pod vodstvom dirigentice Vesne Kesić Krsmanović, postiže zapažene rezultate i osvaja medalje na domaćim i inozemnim gostovanjima.

Zbor osobitu pozornost poklanja djelima hrvatskih skladatelja iz Petrovaradina. Tako je i u Đakovu izveo njihova djela: Ilija Okrugić *Srijemac – Spomeni se, Za jedan časak radosti, U našem lijepo ti je Srijemu, Milkina kuća*; Franjo Štefanović – Dva stava iz mise „Svet“ i Jaganjče, „Gospe ribara težana“ od N. Krpetića, „Blijedi mjesec“ – harm. Đ. Rajković i druge pjesme. Svaku izvedbu popratio je dugi pljesak prisutne publike.

Društvo je bilo pokretačem inicijative „Klape bez mora“, želeći ukazati da njegovanje klapskoga pjevanja ne mora nužno biti vezano uz krajeve vezane za Jadransko more. Pod vodstvom Vesne Kesić Krsmanović Klapa je na ovom koncertu otpjevala sljedeće pjesme: „Evo mene moji ljudi“, „Ribari“, „Kad mi dođeš ti“, „Ne diraj moju ljubav“, „Ružo crvena“. Solisti su bili: tenor I. Aleksandar Tkalec, Marija Matanović; tenor II. Miloš Ristić, Vesna Kesić Krsma-

nović; bariton Miroslav Klačnja, Mirko Turšić i bas Ivica Selir.

Zbor i Klapu na klaviru pratila je Jovana Varagić, a skladbu Stanislava Prepreka I. i XI. preludij na koralne teme izvela je Jelena Šogorović Vučković.

Na kraju, predsjednik Društva „Jelačić“ zahvalio je Milosrdnim sestrama sv. Križa i uručio s. Mariji

Brizar, provincijalnoj poglavarici, prigodan dar, kao i s. M. Esteri. Večer je bila ispunjena emocijama i susretima s onima koji su nekada živjeli u Petrovaradinu ili su bili na službi kao župnici i svećenici. Sklopljena su i neka nova prijateljstva, jer je nakon koncerta druženje nastavljeno u blagovaonici Doma majke Marije Terezije.

s. Doroteja Krešić

Devetodnevna priprava za Stepinčevo, 1. – 9. veljače 2023.

Razmatranja koja su pripremile Milosrdne sestre sv. Križa iz Đakova, o pismima koje je s. M. Amadeja (Karolina) Pavlović primala od blaženoga Kardinala

Vjera nadbiskupa Stepinca u pismima majci M. Amadeji Pavlović

6. dan – 6. veljače 2023.

Katekizam Katoličke crkve u broju 166 donosi sljedeće: „Vjera je osobni čin: slobodan čovjekov odgovor na poziv Boga koji se objavljuje. Ipak, vjera nije osamljen čin. Nitko ne može sam vjerovati, kao što nitko ne može sam živjeti. Nitko sam sebi nije dao vjeru, kao što si nitko sam nije dao život. Vjernik je vjeru primio od drugih i drugima ju mora prenijeti.“

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac i majka M. Amadeja Pavlović ovu su istinu vjere živjeli u svojim životima. Vjerovali su i svojom su vjerom podupirali vjeru jedno drugomu i vjeru duša koje su im bile povjerene. Majka M. Amadeja koristila je svaku priliku da piše blaženomu Stepincu, da s njim izmijeni misli, da dobije od njega savjete, da s njim podijeli brige. Blaženi kardinal Stepinac piše i hrabri majku M. Amadeju i njezine sestre: *Pod mojim prozorima, kako mi pričaju seljaci, koji su ranom zorom išli u Karlovac, stražilo je osam milicionara, premda i onako svaku noć stoji straža s puškom na ramenu. Sve nas to uz milost Božju neće ništa poplašiti, a tako neka ni Vas ni Vaših sestara ne plaše sve nji-*

hove mjere, koje protiv redovnica i naših ustanova poduzimlju. Svaka sila za vremena!

Blaženik je bio neustrašiv svjedok vjere u Isusa Krista, koju nisu mogli poljuljati ni najmoćniji silnici ‘onoga vremena’. Bio je vjeran Bogu, narodu i svetoj Crkvi katoličkoj. U svojoj oporuci istaknuo je: *Dragi moji vjernici, pod svaku cijenu, pa i uz cijenu istoga života svojega, ako bude potrebno, ostajte vjerni Kristovoj Crkvi, koja ima svojega vrhovnoga pastira Petrova nasljednika.* On je od malih nogu upijao vjeru od svojih roditelja. I otac i majka svaki posao započinjali su znakom križa. Bili su mu prvi svjedoci vjere. U obitelji je primio temelje koji su od njega načinili stijenju koju nikakvi “izmi” nisu uspjeli slo-
miti.

U pismu majci M. Amadeji donosi primjer starca Matatije koji se na samrti opraštao sa svojim sinovima, te da ih ne bi možda poplašila težina situacije, u kojoj se nalazio narod njegov, rekao im je: „Ne bojte se prijetnja bezbožnika, jer će sjajnost njegova biti smeće i hrana crvima. Danas je uzvišen, a sutra ga više nema: vratio se u svoj prah, nestao je sa svojim osnovama. Zato djeco moja, ohrabrite se! Stojte muževno za zakon (Božji)! Jer slavu svoju naći ćete u njemu.“ Zato Blaženik hrabri majku M. Amadeju i njezine sestre te joj piše: *Nastavite samo, časna gospodo, sa svim svojim sestrama vapiti k milosrđu Božjemu, i nećete se prevariti! Ali, ne zaboravite ni neprijatelja naših! Dok nas mrže i progone, molimo se vruće i za njih, da ih milost Božja prosvijetli i vrati*

na pravi put s puta propasti kojim idu, gazeći svaku pravdu i zakone Božje. I za njih je Krist umro, i dok žive na toj zemlji, dužnost nam je moliti za njih.

On ovim riječima podsjeća na Isusove riječi koje je zapisao sveti Matej u Evanđelju: Čuli ste da je rečeno: *Ljubi svojega bližnjega, a mrzi neprijatelja. A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone.* (Mt 5, 43-44) U vrijeme Drugoga svjetskog rata, kada se Europa nalazila pritiješnjena nečuvenim nasiljem, blaženi Stepinac izgovorio je sljedeće riječi: *Kakav poredak zastupa Katolička Crkva, kad se danas cijeli svijet bori za novi poredak? Mi, osuđujući sve nepravde, sva ubijanja nevinih, sve paleže mirnih sela, sva zatiranja sirotinjskih žuljeva... odgovaramo ovako: Crkva je za onaj poredak, koji je toliko star, koliko i deset zapovijedi Božjih. Mi smo za poredak, koji je napisan ne na raspadljivom papiru, nego u savjesti ljudskoj prstom Boga živoga.* (Propovijedi, govori, poruke, Zagreb, 1996., str. 179.-180.)

I nakon završetka službe provincijalne poglavarice, majka M. Amadeja nastavila je pisati blaženomu kardinalu Stepincu. Očuvana su njegova pisma koja joj je pisao u Rijeku, na Sušak, gdje je vršila službu kućne poglavarice. U tim joj pismima opisuje svoje stanje i situacije u kojima se nalazi, tešku bolest kroz koju prolazi, tri mjeseca bio je potpuno nepokretan u krevetu te su se liječnici čudili kako je uopće ostao živ: *Kao što znate, teška me bolest držala gotovo tri mjeseca prikovana uz krevet. Tako je teško bilo, da g. prof. Riesner kaže našem župniku, da medicina ne može protumačiti, kako sam mogao ostati na životu. To je valjda i razlog bio, da je g. prof. Riesner cijelu noć probdio u Krašiću kraj mene, da ne bi umro bez asistencije liječnika. Nato se dobri Bog pobrinuo, pa mi je poslao iskusnu bolničarku, čs. Izidoru, milosrdnicu, koja je tek prošle nedjelje napustila Krašić. Nema doduše još govora o pravome zdravlju, a i pitanje je, da li će ga ikada više biti, ali ipak mogu barem odslužiti svetu Misu u crkvi i napisati koje pismo, dok većinu dana ili ležim ili sjedim sa operiranom nogom na povišenom mjestu, a tek koji pola sata se sa štapom prošećem ispred kuće, dakako uz budni nazor milicionera, koji dan i noć straže s jedne i s druge strane kuće, da se*

nitko ne može približiti. Međutim, Bogu hvala na svemu! Nema nikakve posebne želje za životom na tome svijetu, a za budućnost naše Crkve se ne bojim ni najmanje, jer njezin nevidljivi kormilar Isus Krist budno bdije nad njom preko svojega Namjesnika. Blaženi kardinal Stepinac nadalje u pismu žali svećenike i redovnice koji su otpali od Krista i od Crkve: Kako duboko žalim one zaslijepljene svećenike, koji su se dali zavesti obećanjima, prijetnjama, te izdali Crkvu sotonu u formi komunizma. Ne diram u njihovo subjektivno mišljenje i znam, da se ograđuju protiv takve tvrdnje, ali objektivno se apsolutno ne varam, kad je poznata stvar, da je osnovna misao komunizma istrebljenje imena Božjega s lica zemlje i uništenje Crkve Kristove. Samo molitva tu može pomoći. A onda, djelujte, koliko možete među svojim dragim sestrama, da sve ostanu vjerne Isusu i svetoj Družbi Svetog Križa.

Vjernost je jedna od temeljnih obilježja Boga. Bog je uvijek vjeran, pa i onda kad mu se čovjek iznevjeri, Duh Sveti kojega Bog daje čovjeku i njega čini vjernim. Vjernost traži dvoje: dobrotu i hrabrost. A u čemu se sastoji hrabrost vjernosti? U potpunom predanju, u vjernosti do kraja. Isus je ljubio do smrti na križu. To je hrabrost koja se traži za vjernost. Blaženik hrabri majku M. Amadeju da tako djeluje među svojim sestrama te sve ostanu vjerne Isusu. Navodi pritom pismo svetog Hilarija koje mu je, kako sam kaže, uvijek pred očima: *Uvijek mi je pred očima divno pismo, što ga je svojoj dragoj kćerki Abri pisao iz progonstva, iz Male Azije, sveti Hilarije, da ju oduševi za sveto djevičanstvo: 'Ja poznajem, veli svetac, moja ljubljena Abro, jednog Zaručnika, čije je plemstvo tako uzvišeno kao nebo, čija ljepota nadilazi sjaj ljiljana i ruže, čiji pogled blista kao skupocjeno drago kamenje, čiji je nakit nečuvenog sjaja, čije odijelo trijumfira nad bjelinom snijega, čijeg bogatstva nisu u stanju primiti sva kraljevstva.* Kardinal Stepinac pred oči sestrama stavlja uzvišen ideal djevičanstva i divnoga zvanja na koji ih Gospodin poziva te ih na kraju hrabri da ostanu vedre i pune pouzdanja u Boga i Spasitelja našega. Sigurno nas na ovu krjepost i danas poziva njegovo biskupsko geslo: „In Te, Domine, speravi!“ (U tebe se, Gospodine, uzdam!)

s. M. Estera Radičević

Blažena majka M. Terezija i sestre Hrvatske provincije

U Godini jubileja 200. obljetnice rođenja blažene majke M. Terezije želim pred vas iznijeti neke doživljaje sestara Hrvatske provincije, vezane uz prvu Blaženicu naše Družbe. Neke od njih doživjele su prava čuda na njezin zagovor i to su zabilježile. Tako danas možemo samo slutiti koliko je bilo takvih doživljaja, koji nisu zapisani. Šteta! Pred vas ovdje donosim uspomene s. Franciske Romane Filaković. Većina od nas ju poznaje, ali nije zgorega sjetiti se nekoliko podataka iz njezina života.

Anka Filaković rođena je 24. veljače 1915. godine u Podravskim Podgajcima. U samostan u Đakovo ušla

je 9. srpnja 1930., a Prve zavjete položila je 20. ožujka 1935. godine. Umrula je u Zagrebu, na Vrhovcu, 22. listopada 1999. godine, a pokopana je u Đakovu.

U svojim uspomenama ona piše:

„Za našu dragu Majku Blaženu sestru Tereziju Šerer, nisam prije znala dok nisam stupila u samostan, tada sam se počela zanimati za život drage pokojne Majke. Rado sam slušala ako je pokojna časna sestra Mehtilda u satu spomenila dragu Majku.

Prvo ozbiljno moje doživljavanje bilo je nekako o blagdanu Gospe Lurdske 1931. Sestra Danila i ja spremale smo crkvu i uređivale Gospin oltar (na Sušaku). Do objeda smo bile gotove i pošle u blagovaonu. Mene je jako zabolila glava i dobila sam jaku tresavicu. Sestre su mi izmjerile temperaturu, bila je viša od 40 stupnjeva. Spremile su me u krevet, a ujutro sam osvanula kao pun mjesec, cijelo lice mi je bilo natečeno (crveni vjetar), CRVENO S VELIKIM MJEHURIMA PO LICU I U KOSI. Još uvijek visoka temperatura. Nakon osam dana temperatura je počela padati, ja sam se nekako prilično dobro osjećala, ali još sam morala ostati u krevetu.

Nekako koncem veljače došla je draga pokojna Majka Caritas na vizitaciju na Sušak. Ja sam već hodala, ali još nisam išla u zajednicu. Časna gospođa Caritas je pozvala i mene na razgovor. Lice mi je bilo još uvijek neoporavljeno, gulila se koža, a gdje su bili mjehuri kosa je nestala.

Kada me časna gospođa ugledala jako se začudila kako izgledam i reče mi: `Drago dijete, meni je jako žao, ali ako još jedanput dobijete tu bolest, morat ću vas poslati kući, jer ste skloni toj bolesti.` Po završetku razgovora časna gospođa Caritas mi je rekla par riječi o našoj časnoj Majci Tereziji Šerer i toplo mi je preporučila neka molim za zdravlje Majku M. Tereziju i njezin zagovor. Bila sam sretna da se nisam morala pakirati kući. Malo dulje sam se oporavljala, ali ipak sam došla k sebi i prihvatila se posla kojega je uvijek bilo dosta.

Bila sam sretna da sam se nekako vratila među sestre, no moja radost nije dugo trajala. Nekako godinu dan poslije zadnjega crvenog vjetrova isto tako s. Danila i ja smo spremale crkvu i Gospin oltar. Kako smo bile ranije gotove pošle smo u blagovaonu. Ja sam se već pred kraj spremanja loše osjećala dobila sam glavobolju i tresavicu. Sestre su primijetile da mi nije dobro i spremile su me u krevet. Kako su sestre otišle na objed, kada su mi izmjerile temperaturu koja je bila također visoka preko 40°, ostala sam sama u sobi. Sišla sam kraj kreveta i počela glasno kroz plač moliti i zazivati pomoć i zdravlje po zagovoru naše drage blažene majke M. Terezije Šerer. Molila sam i govorila: `Dragi Oče nebeski, pomoz mi zagovorom naše Majke M. Terezije i oslobodi me ove bolesti, jer ako opet osvanem otečenog lica ja neću moći ostati u samostanu, a ja želim biti časna sestra.` U toj mojoj molitvi i plaču uhvatio me umor

i klonulost i ušla sam u krevet i čvrsto zaspala do jutra. Sestre su me par puta došle pogledati, ali ja sam čvrsto spavala. Sutra ujutro na glas zvona skočila sam prva iz kreveta, osjećala sam se dobro. Pogledala sam se na zrcalo a lice čisto bez otekline i onoga crvenila. Bila sam radosna i pošla na molitvu i svetu misu. Prvo kada sam ustala klekla sam pokraj kreveta na pod da zahvalim dragoj majci Tereziji za njezino posredovanje i zagovor.

Sestre nisu mogle vjerovati kada su me vidjele, došla je i časna sestra Nastojnica Qualberta. Isto se čudila i zahvaljivala dragom Bogu i zagovoru drage majke M. Terezije.“

Ovo je prvi „susret“ kandidatice Anke s blaženom majkom M. Terezijom. Kušnje ju ne će mimoići ni kasnije, kao mladu sestru, kada se opet bila utekla njezinu zagovoru. No, o tome u sljedećem broju!

s. M. Clarissa Rutishauser

Čudo o Božiću za života blažene majke M. Terezije

Uz bezbrojna čuda blažene majke Marije Terezije, „hodočasnice nade“, donosimo svjedočanstvo čuda o Božiću koje se dogodilo još za njezina života.

Njezin osobni način života posvuda budi divljenje: „Vjerujte mi, tu se radilo o nadnaravnoj snazi“, svjedoči jedna od starica koje su nastupile u informativnom procesu i koje sudište obilježava „istaknutom osebnosti i samostalnošću suda“. Svojim duševnim utjecajem što je neodoljivo iz nje zračio stavila je Službenica Božja pravi temelj Družbi. Uočljivo je kako stare sestre, koje su doživjele procvat Instituta, kroz malo desetljeća bez iznimke naglasak stavljaju na krepost, a ne na djela. Prema njihovu čvrstom uvjerenju sam je Bog pozvao Majku u njezino vrijeme. To uvjerenje tumači glas svetosti koji je još za života uživala. Štovanje se, osobito u posljednjim godinama, nije odnosilo na onu koja je znala dobro organizirati nego na onu koja je s nebom povezana.

Gospođa Maria Louise von Müller iz Schwyza svjedočila je: „Bila je na glasu svetosti i taj glas je ostao.“ - Dr. Pestalozzi-Pfyffer više puta je pred s. Pirminom Grünthard ponovio: „Majka M. Terezija je sveta žena“. Sestra Bela De Gasperi tvrdi: „U Tirolu smatrali su majku M. Tereziju svetom sestrom. Taj glas je ostao i među sestrama i među svjetovnjacima svih vjeroispovijesti.“ Gospođa Agnes Mettler-Auf der Mauer sjeća se da je kao dijete u roditeljskoj kući čula kako majka M. Terezija „posjeduje krepost u puno višem stupnju nego drugi pobožni ljudi; ona je milošću obdarena.“

Razumljivo je da su sestre vjerovalle kako Bog za njihovu Majku tu i tamo uklanja prirodne zakone. Ponekad su se događale stvari koje nitko nije znalo objasniti. Naravno, to je bilo rijetko i javnost nije ništa znala o tome. Ali vijest o jednom ili drugom događaju ipak se širila od usta do usta. „Često smo je sretali svu preobraženu“, govori nam novakinja Phi-

lonilla Ritter. Kad smo k njoj dolazile s teškoćama, upadali su nam u oči mir i radost koji su je ispunjali. Tada se činilo kao da njezin pogled dolazi iz nekoga drugog svijeta.” Sestra Agila Biedermann kaže: „Kad sam dolazila od Majke, bilo mi je kao da dolazim od samog Boga.”

Sestra Nicomedia Erb već osam mjeseci leži u bolesničkom odjeljenju zbog teške bolesti nogu. Došašće je i predvečerje svetog Božićnog slavlja. Majka posjećuje bolesnicu i obećaje da će moliti za njezino skoro ozdravljenje. Tada je naredila da je se za polnoću u bolesničkim kolicima odveze na kor. Za vrijeme polnoće ona je odjednom ozdravila. Mjesec

dana kasnije piše majka M. Terezija grofici Mathildi von Revertera službeno pismo i na kraju pisma posve jednostavno, ne odajući tko je izmolio milost s neba dodaje: „Blagoslov Božji je, kako Vi kažete, vidljivo prisutan u našoj Družbi. To se prije četiri tjedna opet vidljivo pokazalo tako što je jedna sestra, koja je osam mjeseci imala bolesnu nogu, odjednom ozdravila u crkvi kamo smo je donijeli. Jučer smo imali malu svečanost zahvale za ovo ozdravljenje. Dragi Bog je beskrajno dobar.”

s. M. Clarissa Rutishauser „LJUBAV OSVAJA SVIJET“, Majka Marija Terezija Scherer, Život i djelo, str. 198.

Josipa Hrehorović

Prvi hodočasnički dan blaženoj majci M. Tereziji Scherer u 2025. godini

U samostansku crkvu Presvetoga Srca Isusova u Đakovu, u četvrtak, 16. siječnja, o prvom hodočasničkom danu u 2025. godini, blaženoj majci Mariji Tereziji Scherer hodočastili su župljani Župe Svih svetih iz Đakova, na čelu sa župnikom Ivanom Lenićem.

Milosrdne sestre sv. Križa časte svoju blaženicu svakog 16. u mjesecu, a u studenom 2024. otvoren je i Jubilej 200. obljetnice rođenja blažene majke M. Terezije Scherer koji će se odvijati tijekom tekuće godine u okviru teme: „Blažena majka M. Terezija – hodočasnica nade“.

Misno slavlje predvodio je župnik Lenić. U uvodu je rekao da je za kršćane važan svaki dan koji nam Bog daruje, u kojem smo pozvani živjeti po njegovoj riječi i prepoznavati njegova djela koja prate i podržavaju naše življenje na zemlji, hraniti se i ispunjavati blizinom i ljubavlju jedni prema drugima i tako ispunjavati svoju zadaću na zemlji. „Tako prepoznavamo i ovaj današnji dan, okupljeni oko stola i riječi

Isusa Krista, kao dragocjenu priliku za okrjepu na svojem životnom putu za svoje posvećenje, i to u zagledanosti s puno nade u osobnost i svetost blažene majke Marije Terezije Scherer. Dopustimo da nam ona pomogne iznova otkrivati smisao i pronicati putove na kojima ćemo osluškiivati Boga i biti suputnici jedni drugima.“

Župljani su, uz molitvu i pjesmu, sudjelovali i u navještaju liturgijskih čitanja i Molitve vjernika, a župni zbor „Santo“, na čelu sa s. Jelenom Kovačević, ojačan Milosrdnim sestrama sv. Križa, predvodio je pjevanje.

U homiliji župnik Lenić pojasnio je da slavlje nečijega rođenja nameće potrebu vrjednovanja osobe i njezina života kao Božjega dara. Ustvrdio je da je svaki ljudski život čudesan dar, pa tako i život blažene majke M. Terezije. Ukazao je na nemile doga-

đaje, o kojima se govori ovih dana, o ugrožavanju ljudskih života te da nedostaje ozračja koje sugerira da smo jedni drugima dar i da se dar zahvalno treba prihvatiti. Kao pozitivan primjer istaknuo je bl. majku M. Tereziju i njezine roditelje te naglasio: „Prevažan je roditeljski odgoj koji će blago i s poštovanjem usmjeravati život djeteta, pomagati u razvijanju darova i otkrivanju zvanja i zanimanja. Od nemjerljive je važnosti i Božja blizina i potpora koja izvire iz kršne milosti“ te je nastavio da „obljetnica rođenja bl. majke M. Terezije i njezina krštenja potiče u nama razmišljanje i o krštenju kao novom rođenju kojim počinje živa suradnja s Bogom, u koju su u našim početcima bili uključeni roditelji i bližnji.“ U tom smislu župnik se obratio roditeljima koji su prvi pozvani Božji ulazak u život djeteta uprisutnjivati svojom povezanošću s Bogom molitvom, sakramentalnim životom i odgojem u vjeri, te voditi djecu Kristu: i pred jaslice, i pred križ. I tu je ponovno istaknuo činjenicu iz životopisa blažene majke M. Terezije koja je imala potporu u svojim roditeljima.

Na kraju je župnik Lenić pozvao sve hodočasnike da osobni život i živote svojih obitelji povjere Blaženici: „Učinimo to s pouzdanjem, s nadom, što je činila i poticala naša Blaženica, pa i kad je govorila: *Bog će se pobrinuti! Pouzdajte se djetinje u Gospodina u svim prilikama. On je pomoć onima koji ga prizivlju.* I događat će se čuda ljubavi po svima nama, a to je temeljna misija svih nas“, zaključio je homiliju župnik Lenić.

Prije početka misnoga slavlja hodočasnici su molili kronicu, a s. Deodata Kočonda pozdravila je sve hodočasnike. Župnik Lenić predvodio je zagovornu molitvu Blaženici, na koju su prisutni odgovarali: *Isuse, Sine Davidov, smiluj nam se: po zagovoru majke Marije Terezije, usliši nas.* U ulaznoj procesiji bračni par Kovačić prinio je na oltar dvije knjige nakana svih hodočasnika upisanih prethodnoga mjeseca.

U kratkoj prezentaciji s. Deodata predstavila je hodočasticima početak života majke Marije Terezije, „hodočasnice nade“, o dvjestotoj obljetnici njezina rođenja. Sljedeći mjesec, u veljači, slijedi nastavak upoznavanja „hodočasnice nade“. Na druženju i ugodnom agape, u Dvorani *Florentini*, hodočasticima su darovane moći bl. majke M. Terezije.

s. *Branimira Bedeničić*

Križni put s mislima bl. majke M. Terezije Scherer

Uvodna molitva: Mnogo je križnih putova u povijesti pojedinaca, obitelji i naroda. Ali samo je jedan križni put do kraja i savršeno ostvaren. Ostvaren je u Isusu Kristu koji nas ljubljao do kraja, do smrti na križu. Taj se put nastavlja u svim ljudima i u svim naraštajima. Taj put nastavlja se i u životu blažene majke M. Terezije Scherer, kao i u životu svakoga od nas. Molimo Križni put kako bismo se na putovima svoga života sjedinili s Isusom koji je put, istina i život. Krenimo za križem i prepustimo Duhu Svetomu da nam, po izrekama blažene majke M. Terezije, danas progovori.

I. postaja

Isusa osuđuju na smrt

Isuse, tebe koji jedini od ljudskoga roda nisi imao grijeha, osudiše na smrt. Osudiše te na nošenje križa. Osudiše te na najveću sramotu. A ti se nisi bunio. Htio si do kraja izvršiti volju Očevu. Izvršiti ju da bi i mene spasio.

Blažena majka Marija Terezija rekla je: „Samo put križa vodi u nebo!“ Imamo li snage u svojoj patnji i boli nazirati Nebo?

II. postaja**Isus prima na se križ**

Isuse, gledam te kako smireno i bez otpora uzimaš križ na svoja pleća. Već si izmučen bičevanjem, trnovom krunom i porugom. Svejedno, bez mržnje, nastavljaš hod otežan teretom križa.

Blažena majka Marija Terezija poručuje nam: „Uzmite danomice svoj križ!“ Prihvaćam li i ja, poput Isusa, u mirnoći duše i srca, svakodnevne križeve?

III. postaja**Isus pada prvi put pod križem**

Pao si, Isuse. Težina križa oborila te. Prikupljaš snagu i, sigurno s teškom mukom, ali odlučno, ustaješ i nastavljaš svoj hod. Za mene. Za nas. Za cijelo čovječanstvo.

Blažena majka Marija Terezija ohrabruje: „Novom snagom primite križ na ramena i slijedite Isusa na križnomu putu.“ A ja? Imam li i ja volju skupiti novu snagu i prihvatiti križ svojega života? Ili kod prvoga bolnog pada odustajem i prepuštam se struji koja nosi daleko od volje Očeve?

IV. postaja**Isus susreće svoju svetu Majku**

Srce Majke probodeno je. Probodeno bolju nepravedne osude, bolju poniženja i patnje koju plod utrobe njezine upravo trpi. Usta su ostala zatvorena. Samo nijemi krik Majke i Sina u uzajamnom susretanju očiju. Nema vremena. Nema riječi. Treba ići dalje. Do kraja.

Blažena majka Marija Terezija kaže: „Samo ne zastajati! Uvijek naprijed na putu savršenosti!“ A ja? Jesam li ustrajna na svojem putu, iako mi je težak? Ili se zaustavljam i izvršenje volje Očeve ostavljam za neka druga vremena?

V. postaja**Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ**

Ne možeš dalje, Isuse. Posustaješ. Dolazi ti u pomoć čovjek kojega su natjerali na to. Tebi, koji si hodaо zemljom čineći dobro, tebi pomaže čovjek koji

te i ne poznaje. Koji nije ni svjestan kolika ga je milost pohodila!

Blažena majka Marija Terezija rekla je: „Domovina svih nas je ondje gdje je ljudska bijeda koja treba najviše naše pomoći.“ Pomažem li i ja bijednima koje mi Bog stavlja na put? Prihvaćam li, poput Šimuna, milosni trenutak Isusova dolaska u svoj život preko onih kojima treba moja pomoć?

VI. postaja**Veronika pruža Isusu rubac**

Sućutno srce Veronikino više nije moglo gledati svu bijedu izmučena, krvlju oblivena lica. Bila je hrabra i, usprkos riziku, pružila je rubac. Isuse, tebe, koji jedini od ljudskoga roda nisi imao grijeha, osudiše na smrt. Osudiše te na nošenje križa. Osudiše te na najveću sramotu. A ti se nisi bunio. Htio si do kraja izvršiti volju Očevu. Izvršiti ju da bi i mene spasio.

Blažena majka Marija Terezija kaže: „Moramo biti odvažne i jake.“ Imam li ja odvažnosti i jakosti za dobro? Imam li hrabrosti opredijeliti se javno za Isusa? Za njegov program življenja?

VII. postaja**Isusa pada drugi put pod križem**

Ponovno sustaješ, Isuse. Na kraju si snaga. O, kolike li hrabrosti u tebi da i opet kreneš! Kolike li ljubavi prema Ocu i prema svima nama!

Blažena majka Marija Terezija kaže: „Dakle, odvažno naprijed!“ Ima li i u meni odvažnosti, iz ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu?

VIII. postaja**Isus tješi jeruzalemske žene**

Kolike li ljubavi u tebi, Isuse. U ovom teškom trenutku ti tješiš zaplakane žene. Imaš snage u vlastitoj slabosti i patnji tješiti druge!

Blažena majka Marija Terezija kaže: „Mislimo na to da dragi Bog u slabostima pokazuje svoju jakost!“ Dopuštam li ja, poput Isusa, da mi drugi budu preči od vlastite slabosti? Dopuštam li Bogu da u mojoj slabosti pokazuje svoju jakost?

IX. postaja**Isus pada treći put pod križem**

Padaš i treći put, Isuse! O, kako je teško i bolno bilo ustati s prašnjava puta i krenuti dalje?! Ali – ti ne odustaješ. Izvršavaš naum Oca svojega. Do kraja.

Blažena majka Marija Terezija rekla je: „Samo ne gubite srčanosti, makar i češće pali!“ Odustajem li ja od svega? Dogodi li se da nemam više volje ni za što, nakon što i opet padnem? Ili idem novim žarom naprijed?

X. postaja**Isusa svlače**

Ogoliše te, moj Gospodine. Svukoše s tebe odijelo. Baciše kocku za tvoju haljinu. A ti mirno i ustrajno podnosiš sve to. Ti znaš komu i zašto vjeruješ.

Blažena majka Marija Terezija kaže: „Ne govori-te o tuđim pogriješkama, nego o svojim.“ Jesmo li svjesni kako ogoljujemo i posramljujemo one čije pogriješke pred drugima iznosimo? Jesmo li svjesni da se kockamo njihovim dušama?

XI. postaja**Isusa pribijaju na križ**

Gotovo je. Čavlima su te pribili na križ, Isuse. Ne možeš se pomaknuti. To i ne želiš. Volja Oca tvojega mora biti izvršena.

Blažena majka Marija Terezija kaže: „Križ nas uči kako ćemo ostati tijesno združene s Isusom!“ A ja? Želim li ostati tijesno povezana s Isusom? Želim li do kraja izvršiti, koji put tako bolnu, volju Oca našega?

XII. postaja**Isus umire na križu**

Umro si. Tvoj ovozemni život završio je. Ispunio si volju Očevu. Do kraja si ju izvršio.

Blažena majka Marija Terezija govori: „Naučimo se križ ljubiti!“ Da, molim te, Bože, za milost ljubavi prema križu koji mi šalješ u moj život. Nauči me ljubiti tvoj naum s mojim životom.

XIII. postaja**Isusa skidaju s križa**

Srce Majke probodeno je. Probodeno tvojom smrću, Isuse. Koliku je bol morala osjetiti Majka dok je na krilu, u kojem te nosila, držala tvoje mrtvo tijelo!

Blažena majka Marija Terezija rekla je: „Samo put križa vodi u nebo!“ Nazirem li i ja, u tamnim bolima svakodnevice, Nebo? Vidim li tračak svjetla kroz neizmjernu tugu i bol?

XIV. postaja**Isusa polažu u grob**

Položili su tvoje tijelo u grob, Isuse. Ali ne da u njemu istrune, već da nam se, kao uskrsl, vratiš i osvjetljavaš tamu, bijedu i bespuća našega života.

Blažena majka Marija Terezija rekla je: „Ne klonite! Uzđajte se u Boga čvrsto i nepokolebljivo! On sve dobro čini!“ Vjerujem li ja, u dubini svoje duše, u radost uskrsa? Vjerujem li da moj Bog sve okreće na dobro, sve do života vječnoga?

Završna molitva: Daj, Gospodine, da po tvojoj milosti i ljubavi uvijek iznova pronalazimo tebe, izvor pravoga života! Svjesno se, još jednom, opredjeljujem za tebe čineći na sebi znak tvojega križa: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

U znaku Križa, 2006./3., str. 16.-17.

s. Deodata Kočonda, priredila | Upoznajmo bl. majku M. Tereziju

Uz prezentacije prikazane svakoga 16. u Jubilejskoj godini

16. siječnja 2025.

Križ u životu blažene majke Marije Terezije Scherer

Blažena majka M. Terezija bila je nošena kršćanskom nadom, a za nju je to bilo otajstvo Kristova križa. Blaženu majku Mariju Tereziju (*krsnim imenom Katarinu, koja je rođena 31. listopada 1825. godine u Švicarskoj*) pratio je križ već od djetinjstva. Kad je imala osam godina, umro joj je otac. Bez oca ostalo je sedmero djece. Zbog siromaštva, majka nije mogla prehraniti svu djecu pa je Katarina otišla živjeti kod dvojice ujaka. Oni su se brinuli za njezin vjerski i školski odgoj, a u kućanske poslove zarana ju je upućivala stroga služavka. Rastanak sa svojim najbližima bio je na dan očeva sprovoda, čega se Katarina s dubokom boli sjećala cijeloga života.

U 16. godini, u dogovoru sa župnikom, majka ju je pvela u Luzern da radi u Mjesnoj bolnici. Katarina priznaje da joj je to bilo vrlo teško i da je onamo išla nerado.

Ona je bila vedra i vesela djevojka, koja je voljela svoj zavičaj, pašnjake, njive, brda, čist zrak, pjesmu, ples... Razumljivo je da joj nije bio drag život u zagušljivoj zgradi, bez osnovne higijene, a neprestano je trebala slušati vapaje bolesnika. No, Katarina je duhovno rasla; osluškivala je Božja nadahnuća i surađivala s ponuđenim milostima, te osobno izjavljuje: *Uskoro je milost pobijedila. Nakon kratkog vremena svidjelo mi se ondje. Počela sam više moliti, češće sam pristupala sakramentima i stupila sam u Treći red sv. oca Franje. Uz milost Božju, radila sam na svom popravku.*

Nije čudno da je u svojoj 19. godini odlučila priključiti se novoj Družbi koju je upravo osnivao kapucin o. Teodozije Florentini. Zbog toga je naišla na žestoko protivljenje svojih najbližih. Molila je i tr-

pjela, ali od odluke nije odustajala. Na kraju je Bog okrenuo srca onih koji su se tome protivili.

U Katarini je neprestano odzvanjala rečenica o. Teodozija: *Trebam sestre koje razumiju križ. S njima ću postići sve!* Puna poleta i nade upijala je svaku njegovu riječ. Htjela je, uz pripremanje za učiteljski poziv, što bolje upoznati redovnički život.

Nakon polaganja prvih zavjeta nadala se da će nastaviti školovanje za učiteljicu, no umjesto toga morala je početi raditi u školi. Ona piše: *O, kako je poslušnost odlična učiteljica. Prije dvije godine ne bih se usudila raditi u školi. A sada se jako dobro osjećam u krugu drage mladeži jer znam da je ovo volja Božja. Taj me posao raduje i ispunja.*

I usred trogodišnjega, tako sretnog i uspješnog djelovanja u školi, križ se opet očitovao svojim pozi-

vom. Ubožnica u Náfelsu trebala je *Majku siromaha*. Bog je za to mjesto imao u planu sestru Mariju Tereziju. Sada se pred njom otvorio posve drugi djelo-krug. Dočekale su je brojne poteškoće: protivljenje vlasti, staraca i siromaha u domu, kuća zanemarena i prljava, siromaštvo, osamljenost, vodeće mjesto, daleko od svojih susestara, bez zaštite redovničkog odijela... No, ona se nije dala obeshrabriti. Svojom odlučnošću, razboritom štednjom, savjesnom marljivošću i veselom naravi svladavala je hrabro sve protivštine. Davala je siromasima sve od sebe. Pod njezinim vodstvom i marom postao je to zaista dom u kojem su se svi dobro osjećali. No, kad je sve pro-čvalo, trebalo je ići dalje.

Ovdje ćemo stati s izujušćem njezina života. Ostanimo sada u tišini, te u molitvi zahvalimo Bogu za sve ljepote i križeve u osobnom životu, koji su nas oplemenjivali od djetinjstva do sada.

16. veljače 2025.

Majka M. Terezija - majka siromaha

Dok je Katarina razgovarala sa svojom majkom, rekla joj je sva sretna: *Majko, o. Teodozije primit će me. Pomisli, u ožujku smjet ću stupiti u Red. Smjet ću biti učiteljica. Red hoće pomagati svima: mladeži, siromasima i bolesnicima!* Kada je to majka čula, zavrnila je: *Zar ja moram doživjeti da moja kći ide od kuće do kuće i prosi kruh?* Zadivljuje odgovor mlade Katarine: *Ako bi to bilo za siromahe, rado bih to činila. To nije sramota!*

S takvim raspoloženjem prihvatila je s. Marija Terezija, u Náfelsu 1850. g., da će sama voditi kuću s 50 siromaha i školu sa 60 djevojaka. Njezina poglavari- ca, majka Bernarda piše: *S. M. Terezija ima vrlo tešku zadaću jer su u tu ubožnicu prikupljeni duševno i tjelesno najbjeđniji ljudi, obaju spolova. A ona nema u kući nijednu osobu na koju bi se mogla osloniti. Sa svih strana okružuju je siromaštvo i bijeda. Uz to*

se za ovu dužnost morala odreći čak i redovničkoga odijela.

Majka siromaha, u svemu je otkrivala nešto lije- po. U to vrijeme piše: *Nisam sama: crkva i samostan blizu su ubožnice, Bog mi je blizu! Pred Presvetim zatvorim oči i tada sve zaboravim! Pred njim sam samo molitva i predanje, a on neka čini sa mnom što hoće.*

Odmah izjutra majka M. Terezija obišla bi sve bo- lesnike. Upitala bi ih za zdravlje i pomogla bi ukoliko bi primijetila da im štogod nedostaje. To je stvaralo novo, vedro raspoloženje. Ljubav ne može ublažiti svaku bol, niti zaliječiti svaku ranu. No, ljubav može blažiti i djelovati kao lijek koji je zatražio dječak kad je rekao: *Samo me milo gledaj!* Početci su svake za- jednice uvijek teški. Ali su se mogli nadvladati jer je vladalo radosno raspoloženje. Ona piše: *Bile smo ra- dosne i onda kad nam je nedostajalo i najpotrebnije. A Bog sve okreće na dobro.*

Utemeljitelj, o. Teodozije, mudro je gledao u bu- dućnost kad je u uvodu u Pravilo napisao: *Zadaća je Družbe briga za odgoj i poučavanje mladeži od kolijevke do osposobljenosti za zanimanje, za njegu siromašnih i bolesnih, zapuštenih, siročadi, za oso- be s invaliditetom, za psihičke bolesnike, nesretnike svake vrste, kao i za kažnjene. Ni jedno djelo kr- šćanskoga milosrđa ne smije biti izuzeto iz područja djelovanja Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, kako u mirno doba, tako i u vrijeme rata.*

Čini se da je majka M. Terezija osobito voljela gluhonijeme. Nije mirovala dok na području, u sva tri jezična područja Švicarske, nije osnovala zavode za gluhonijeme. Znala je reći, a to je i vjerovala: *Krist je u siromasima!* Taj natpis stoji još uvijek na jednoj od kuća koju je osnovala.

Uvijek je osluškivala volju Božju. Njezina je želja bila ispuniti ju. Majka M. Terezija radije je birala te- žak, nego prazan život. Sestre i njihovi siromasi, kao i svi koji su je promatrali, znali govoriti: *Iz nje odsi- jeva dobri Bog.*

*Ostanimo sada u kratkoj molitvi.
Motreći majku siromaha,
uspoređujemo sebe s njom.*

Tiskovni ured DJOS-a

Otvorena Jubilejska godina u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji

Svečanim liturgijskim obredom u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Đakovu i euharistijskim slavljem u katedrali, u nedjelju, 29. prosinca 2024. godine otvorena je Jubilejska godina za Đakovačko-osječku nadbiskupiju. Obred je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup metropolit Đuro Hranić, uz sudjelovanje biskupa Ivana Čurića, đakovačkih župnika i drugih svećenika središnjih nadbiskupijskih ustanova. U obredu su sudjelovali đakovački bogoslovi, Milosrdne sestre sv. Križa, vjernici Đakova i Đakovačkoga dekanata te Mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem maestra Ivana Andrića.

Nakon blagoslova i davanja hvale Bogu, nadbiskup je Đuro u obredu posvijestio: „U zajedništvu sa sveopćom Crkvom, dok slavimo Očevu ljubav, koja se očituje u tijelu Riječi postale čovjekom i u znaku križa, sidru spasenja, svečano otvaramo Jubilejsku godinu za našu Crkvu đakovačko-osječku.“

U obredu je, uz molitvu i naviješteno evanđelje, pročitao ulomak iz Bule proglašenja Redovitoga ju-

bileja Svete godine 2025. pape Franje te ulomak iz Pastirskoga pisma hrvatskih biskupa „Na kršćanskim temeljima, u zajedništvu Crkve, hodočasnici nade“ o Svetoj godini Jubileja i spomenu 1100. obljetnice Splitskih crkvenih sabora i početaka Hrvatskoga kraljevstva.

Usljedio je ophod s križem u središtu. Križ su nosila četvorica muževa đakovačke Župe Svih svetih. Procesija je formirana od samostanske crkve prema katedrali sv. Petra. Katedralni zbor započeo je Litanije Svih svetih, a zatim cijelim putem predvodio pjevanje božićnih pjesama. Procesija se kretala Ulicom kralja Tomislava i Ulicom Ivana Pavla II. do Trga J. J. Strossmayera. Pred vratima katedrale nadbiskup Đuro pozvao je vjernike na čašćenje križa riječima: *Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te*. A narod je odgovorio: *Jer si svojim svetim križem otkupio svijet*.

Na ulazu u katedralu blagoslovljena je voda kojom je nadbiskup poškropio sebe, suslavitelje i na-

rod. Križ je postavljen ispred glavnoga oltara i *Slavom* je nastavljeno euharistijsko slavlje. Evangeoski ulomak evanđelja, svečano je, pjevajući, navijestio vlč. mr. Dario Hrga, kancelar Nadbiskupskoga ordinarijata.

Nadbiskup je u homiliji podsjetio da je papa u Rimu, u božićnoj noći, otvorio za čitavu Crkvu Svetu jubilejsku 2025. godinu, a da se na svetkovinu Svete Obitelji to čini u svim biskupijama u svijetu, pa tako i u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji.

Crkva nas svakih 25 godina poziva da se zaustavimo nad otajstvom po kojem je čitava ljudska povijest podijeljena na godine prije i poslije Kristova utjelovljenja i rođenja te se uživimo u ulogu pastira iz Betlehema koji, tek što primiše anđelov navještaj, pohitaše u spilju gdje pronadoše "Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama" (Lk 2, 16). Naime, ušavši u ljudsku povijest, Bog je u Isusu Kristu postao njezinim subjektom te je, kao takav, potpuno uronio u našu ljudsku stvarnost i ostao u središtu kozmosa, a cjelokupna je povijest određena u odnosu na njega, on u njoj kao međaš i ona u njemu, predodređena za njega i za konačno spasenje u zajedništvu s njim u uskrsnoj slavi (usp. Kol 1, 15-20), tumačio je nadbiskup Đuro.

O važnosti, dostojanstvu i svetosti braka i obitelji mons. Hranić rekao je: „Bog se htio objaviti rođenjem u ljudskoj obitelji, potrebit roditeljske ljubavi Marije i Josipa, te je stoga i čitava naša ljudska povijest postala poviješću spasenja. U Isusu Kristu Bog nam se objavio kao trojstveno zajedništvo osoba u ljubavi, a obitelj – uza sve razlike koje postoje između Božjega otajstva i ljudskoga zajedništva – potvrdio kao sliku-ikonu Presvetoga Trojstva, koja odražava neistraživo otajstvo zajedništva Oca, Sina i Duha Svetoga.

Nadalje je Nadbiskup tumačio da se u obitelji otkriva istinski smisao kršćanskoga odgoja, te je obitelj kao prirodni ambijent i najbolje te nezamjenjivo mjesto rađanja, odrastanja i življenja ljudske osobe. Ona nas usrećuje, pruža nam radost, podršku i smisao u naporima našega ljudskog života. Ona je i mjesto najčišće ljudske ljubavi u svim njezinim vidovima. U njoj se na najkonkretniji način služi čovjeku

i promiče dostojanstvo, nepovrjedivost i vrijednost ljudskoga života.

Sve one vrline koje ljudsko društvo cijeni i treba, rađaju se i nadahnjuju prvenstveno u obitelji. Ona je i škola slobode, odgovornosti, dijaloga, dijeljenja materijalnih dobara, suradnje, solidarnosti, nadilaženja sukoba i napetosti, bezinteresne ljubavi u kojoj se daje koliko se može, a prima koliko je potrebno. Obitelji je zato škola krjeposti bez kojih ljudsko društvo ne može opstati. Njoj pripada poslanje očovječenja svijeta. Ona je u svakom narodu i čuvarica identiteta, vlastite kulture i jezika te nema zdrava društva bez zdrave obitelji, zaključio je mons. Hranić.

O Jubilejskoj je godini nadbiskup Đuro kazao: „Ova nam Sveta jubilejska godina, geslom 'Hodočasnici nade' i svim svojim sadržajima, želi posvijestiti da je utjelovljeni Sin Božji, Isus Krist, temelj naše nade i 'vrata' našega spasenja (usp. Rim 5, 5; 1 Tim 1, 1). Naša nada, položena u Isusa Krista, jedinoga Spasitelja svijeta, trajno sigurnoga oslonca, koji nas nikada ne će razočarati; koji svakoga od nas ispunja strpljivošću i daje snagu da budemo vjerni Božjoj riječi i poruci Kristova evanđelja, iskreni, čestiti, poštteni i dobri, unatoč svemu, sposobni praštati, ne vraćati jednakom mjerom, mijenjati svoj život i vjerovati u mogućnost obraćenja i sebe i drugoga te konačan sud uvijek prepuštati Bogu.“

Zaključujući homiliju nadbiskup Đuro potaknu je sve nazočne riječima: „Otvorimo svoja srca i obitelji Isusu Kristu. Kao radosni hodočasnici nade dopustimo si da nam Sveta jubilejska godina, koju započinjemo, po otvorenosti i poučljivosti srca, po sakramentalnom životu i daru milosnoga oprosta postane godina snažna iskustva spasonosne Kristove prisutnosti i milosti te obnove povjerenja u Boga i u ljude. Neka bude godina entuzijazma i radosti u služenju i prenošenju života te godina našega suobličenja Kristu, godina u kojoj ćemo i sami više postati znak nade za budućnost Crkve i društva; navjesticitelji i svjedoci „novoga neba i nove zemlje“ (usp. 2 Pt 3, 13) te mira, pravde i sloge među svim narodima svijeta (usp. papa Franjo, Nada ne razočarava, 9-10.18-20.25).

Na kraju misnoga slavlja mons. Hranić pojasnio je da je križ - koji je bio središte pozornosti, koji je postavljen ispred oltara te nošen u procesiji svečanoga otvaranja Svete godine - godinama pomno čuvan u sjemenišnoj zajednici te da je taj križ pratio biskupijsku zajednicu na svim važnijim euharistijskim slavljima, kao i na pohodu sv. pape Ivana Pavla II. Osijeku i Đakovu 2003. godine. Taj će križ tijekom Jubilejske godine ostati u katedrali i biti mjesto po-

sebnoga štovanja i molitve svih hodočasnika koji će dolaziti u katedralu moliti oprost za sebe i moliti na svoje nakane. Katedrala, zajedno s konkatedralom i još četiri crkve u marijanskim svetištima, bit će oprosne crkve u Jubilejskoj godini. Hodočašće nade u Svetoj godini kulminirat će Nacionalnim hodočašćem na grobove apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla u Rim od 5. do 11. listopada 2025. godine.

s. Nada Martinković

Došašće u Jubilejskoj godini nade (Jubilej 2025.)

Susret osoba posvećenoga života đakovačke regije

U okviru susreta osoba posvećenoga života đakovačke regije, u subotu, 7. prosinca 2024. godine, u Dvorani za duhovne vježbe samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, preč. Pavao Madžarević održao je predavanje o temi: „Došašće u Jubilejskoj godini nade“. Preč. Madžarevića pozdravila je i izrazila mu dobrodošlicu s. Jelena Kovačević, povjerenica za osobe posvećenoga života đakovačke regije.

U uvodnom dijelu preč. Madžarević govorio je o Papinoj buli povodom Jubileja 2025. te je između ostaloga istaknuo: „*Nada ne razočarava – ne postiđuje*, moto je koji Papa uzima iz Poslanice Rimljanima (Rim 5, 5), gdje apostol Pavao hrabri kršćansku

zajednicu u Rimu. On to smatra središnjom porukom predstojećega Jubileja. Papa pred očima ima hodočasnike nade koji će doći u Rim ili će Jubilej slaviti u svojim partikularnim crkvama. Papa izražava želju da to bude ‘trenutak živoga i osobnoga susreta s našim Gospodinom Isusom Kristom, ‘vratima’ spasenja. Njega Crkva mora uvijek, posvuda i svima naviještati kao ‘nadu našu’. Svima koji se nadaju ‘neka ovaj Jubilej bude prilika za oživljavanje nade’, ističući da nam Riječ Božja pomaže pronaći razloge za to.“ Zatim je sestrama pročitao pojedine dijelove teksta navedena Bule.

U drugom dijelu predavanja predavač je produčio temu predloživši sestrama pratitelje na putu življenja došašća: Zahariju, Elizabetu i Mariju, Josipa, anđele i pastire. Zatim je uz evanđeoske tekstove progovorio o svakom od njih, uz naglasak kako su oni živjeli nadu: „Svećenik Zaharija ne očekuje više ništa. Ostario je. Nema djece. Čitav se život nadao i iščekivao. Molio i zaklinjao. Ali željeni potomak izostao je. Tako pripovijeda Lukino evanđelje (usp. Lk 1, 5-25). Sa Zaharijom, koji više ništa ne očekuje, započinje evanđelist Luka svoju Radosnu vijest. Na početku njegova izvještaja o Isusovu dolasku ne stoje ni anđeo Gabrijel, ni Marija. Luka na početak stavlja čovjeka, koji je ostavio svaku nadu. Barem u svojoj nutrini. Možda bi nam stoga upravo Zaharija mogao biti dobar pratitelj kroz nekoliko dana došašća. Kako s njim biti na putu? (...) Zaharija ostaje vjeran svojoj

zadaći sve te godine, čak i kad se ne događa ništa. S tim stavom mnoge su generacije kršćana nakon njege stjecale dobra iskustva: 'Samo i dalje vjerno vršiti svoju dužnost, cvasti gdje si posijan. Pjevati i moliti – kad god pokušavaš ostati vjeran onomu što u život spada: zajednica kojoj si prije puno godina rekla 'da'; zadaća koja je upravo tebi povjerena; čežnja koju upravo ti u sebi nosiš.'

Na primjeru Blažene Djevice Marije i sv. Elizabete predavač je poručio sestrama: „Elizabeta i Marija dive se i zahvaljuju. Veličaju Boga i kliču od radosti. Tko se divi i zahvaljuje, vidi i čuje više. Ne bi li bilo lijepo jedno vrijeme došašća – umjesto upozoravati na vremenske ne-prilike, žaliti se na termine i obveze – dopustiti da me se upozori na male stvari ili događaje, koje mi daju zahvalno se diviti? Pounutar-njiti jutarnje i večernje pohvale, pjevušiti psalme, radovati se spoznajama koje dolaze iz čitanja Božje riječi. I evo, već se uživljavate u temeljni stav koji su i Elizabeta i Marija živjele.“

Predavač je zatim preporučio sestrama sa sv. Josipom razgovarati o šutnji: „'Čovjek na rubu, u sjeni', tako je svetoga Josipa nazvao isusovac Alfred Delp. U Bibliji nije očuvana ni jedna jedina Josipova riječ. Kako je njegov život završio, ne znamo. Poslije Isusova rođenja (usp. Mt 1, 18-25) i hodočašća u Hram (usp. Lk 2, 41-52) Josip odstupi u šutnji. Evanđelja ga više ne spominju. Ipak, upravo je Josip prisposodobiv primjer za to da jedan 'čovjek na rubu', u sjeni, može u nama toliko toga pokrenuti. (...) Josip nije netko tko brzo pobjegne. On se izlaže životu s njegovim izazovima i neplaniranim iznenađenjima. Ostaje vjeran svojoj Mariji, ne bježi, ne napušta ju. Ali on također zna kad je bolje otići. Kad opasnost postane nadmoćna, on sa svojom obitelji izbjegava ugrozu, odlazi (bježi) u Egipat. Ovo na prvi pogled može izgledati ne-muževno. Ipak, Josip je ovdje jako velik. On može razlikovati (razlučiti) što životu služi više. Ovaj dar razlučivanja spasio je život djetetu Isusu.“

Kod pastira predavač je istaknuo čežnju i stavio ju je kao zadatak sestrama: „Pastiri se ne bi dali na put da anđelova poruka nije dotaknula njihovu čežnju. Oni bi jedva ostavili svoje stado da im srce nije tako radosno kucalo. Ono o čemu su oni, i mnogi drugi, sanjali i čemu su se nadali, ono o čemu se tako dugo (stoljećima, tisućljećima) govorilo, sada se trebalo ispuniti. Anđelova poruka pogađa čežnju koja je prisutna duboko u njihovu srcu. I to ih pokreće. Važno je paziti na čežnju koju, s obzirom na Božić, imamo. Što si od srca želim? Čemu se posve konkretno nadam? Mirno (uz šalicu čaja) u malom društvu ili u potpunoj samoći, gledajte dolazeće dane. Vaše nade i želje smijete promatrati kao blago. Otvorite ih Božjoj poruci. To je način kako vam se Bog posve osobno obraća. Budući da pastiri slijede svoju čežnju, dolaze do jaslca.“

Susret je završio meditacijom jedne slike duboreza sestre Sigmunde May, franjevke iz Reute, koji predstavlja sv. Franju i njegovu braću, gdje Franjo svojim rukama tvori jaslce u kojima je božansko dijete. Uz taj prizor preč. Madžarević uputio je sestrama završne riječi: „Bog na nas čeka u našoj ponornosti. Ponornost našega života, našega srca mjesto je utjelovljenja u nama. Franjevački put sjedinjenja s Bogom vodi stoga i prema dolje, u moju krhkost, u moju slomljenost, i u slomljenost naših zajednica. To je silaženje u vlastitu istinu, u vlastitu nemoć, i stoga put poniznosti. Ne radi se dakle o tome da se svega što ne odgovara ovoj slici koju bih rado o sebi imao, oslobodim, to iskorijenim, nego da sve što u tami mogega srca boravi i napinje se (nadima se), iznesem na svjetlo, takoreći donesem u lađu, dopuštajući poniznomu i strpljivomu Isusu da njegove rane sve to dodirnu i tako preobraze.“

Nakon predavanja slijedila je molitva krunice u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova. Duhovna obnova završila je Večernjim hvalama Božanskoga časoslova.

Sretan Uskrs!

s.Rastislava Ralbovsky | Duhovne vježbe za žene

„Hodočasnice nade“ bila je tema duhovnih vježbi za žene, koje su od 10. do 12. siječnja 2025. godine održane u organizaciji Doma duhovne pomoći Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, u samostanskoj kući „Betanija“. Dani mira, tišine, molitve i razmatranja bili su za žene izvor nove snage za životne zadaće. Tema je izabrana u skladu s jubilejskom godinom - „Hodočasnice nade“ - koju je prema „Pastirskom pismu hrvatskih biskupa uz Jubilej 2025.“ obradila Katarina Ralbovski, teologinja i voditeljica Ureda za duhovnu pomoć Sisačke biskupije. Duhovne vježbe privukle su tridesetak žena izbliza i izdaleka (Đakovo, Kondrić, St. Perkovci, Andrijaševci, Gundinci, Samatovci, Glogovica, Vrbova, Darda, Osijek, Vinkovci, Bošnjaci, Županja, Voćin, Petrinja, Zagreb-Sesvete).

Veliko zanimanje za ovaj način duhovne obnove pokazao je koliko je potrebno omogućiti *ženama* dane u kojima će skupiti nove snage za svoju životnu zadaću. Ozračje šutnje, uz prisutnost Oltarskoga sakramenta, koji je bio danonoćno izložen, omogućio je sudionicima ulazak u sebe i dublji susret s Bogom. Program je bio složen poput mozaika u kojem su se redali različiti načini ulaska u duhovno područje: molitva Božanskoga časoslova, jutarnja meditacija, nagovori na temu i izmjena iskustva, kao i mogućnost osobnoga razgovora s voditeljicom, zatim svagdanja sv. misa i euharistijsko klanjanje, koje je drugoga dana bilo tijekom cijele noći, gdje je svaka sudionica odabrala svoj sat u noći, koji je provela pred Gospodinom, što predstavlja osobito duboko iskustvo Božje blizine. U jubilejskoj godini osobito je stavljen naglasak na dobru ispovijed, kao i na bogatstvo oprosta koje možemo dobiti u ovoj godini. Zbog toga su sudionice, nakon ispovijedi, pošle na sv. misu u katedralu u kojoj su, pred jubilejskim križem, izmislile molitve propisane za potpuni jubilejski oprost.

Na ovim duhovnim vježbama žene su pokazale veliku zrelost i angažiranost u programu, no ujedno se očitivalo koliko tereta i briga nose u svom svagdanjem životu, te im je ovakav susret uistinu bio potreban. Organizirajući duhovne vježbe upravo za žene, odaje im se priznanje za tiho i nesebično služenje obiteljima. Zbog toga ih se nastoji počastiti domaćom biranom hranom, za što se vrlo umješno brine s. Marija Klara Klarić sa svojim suradnicama, Kajom Žalac, Vesnom Borić i Lucom Marić. Domaća hrana bila je pravi dar za žene, koje svakodnevno kuhaju, peru posude i spremaju. Bile su iznenađene poslugom i srdačnim odnosom prema njima. Zato je i njihova zahvalnost bila velika. Priznanje i podršku ženama pokazala je i provincijalna

poglavarica, s. Marija Brizar, koja je sa svojom savjetnicom, s. Dragicom Ivkić, došla pozdraviti skup za vrijeme ručka, uručivši im prigodni poklon.

Susret sa sestrama za sudionice je poseban doživljaj, napose u nedjelju kada sudjeluju u pjevanom Časoslovu sa sestrama i na sv. misi u samostanskoj crkvi. Takvi susreti ukazuju na vrijednost posvećenoga života i bude u sudionicama želju da mole za nova duhovna zvanja.

Sve to zajedno, i duhovno i tjelesno, imalo je za cilj dovesti sudionice do ponovnoga osobnog predanja Bogu obnovom krsnih zavjeta pred Presvetim sakramentom, što se lijepo poklopilo s blagdanom Krštenja Isusova. Tom prigodom birale su si „kumu“ s kojom će ostati duhovno povezane i međusobno se podržavati. Ta kumstva spadaju među vrlo dobre plodove duhovnih vježbi.

Na kraju duhovnih vježbi slijedi uvijek tzv. „Slavlje rastanka“ gdje sudionice iznose svoje dojmove. Tu one zahvalno izražavaju ono što je Bog učinio u njima. To je često popraćeno „suzama radosnicama“ i pokazuje što sve Bog može učiniti nakon suza boli koje su se pojavile na početku duhovnih vježbi. One, koje su došle pogođene teškim kušnjama, našle su ovdje Božju utjehu i podršku zajednice. Iskusile su kako im godi mir i tišina, nasuprot užurbanosti i mnoštvu zadaća koje moraju ispuniti. Osobito doživljavaju ljepotu klanjanja noću, gdje „oči u oči“ susreću svojega Boga i pune se novom snagom i ljubavlju za život koji je pred njima.

Duhovne vježbe, za razliku od drugih načina duhovne obnove, imaju svoje posebno obilježje: povlačenje iz uobičajene sredine u mjesto mira i tišine, kako bi se prednost dala jačanju duhovnih snaga. Tri dana daleko od kuće, od buke i svagdanjega ritma, predstavlja za žene veliki dar i zato su sretne što mogu doći i uživati u ovakvom ozračju. Velik dio njih dolazi stoga uvijek iznova upravo na ovakvu vrstu duhovne obnove.

s. Mariangela Žigrić

| Sv. Franjo - pjesnik stvorova

I. Uvod¹

Iskonska težnja čovjeka jest razumjeti svijet oko sebe: čovjeka i životinje, biljke i svijet nežive prirode. Ta čežnja dolazi do izražaja i u nekim bajkama, gdje se govori o pojedincima kojima se posrećilo da razumiju govor životinja i bilja. Tim su pojedincima, istina na jedan drugi način, slični pjesnici i djeca.

U Knjizi Postanka čitamo da je Bog, stvarajući svijet, sve stvorio dobro: „I vidje Bog da je dobro.“ (Post 1, 10) Među stvorovima vladaao je sklad koji je kasnije uništen grijehom. Proroci navješćuju Mesiju koji će taj sklad opet obnoviti: „Vuk će prebivati s jaganjcem, ris ležati s kozličem...“ (Iz 11, 6) No, ta mesijanska dobra - ulazak u kraljevstvo - ne primamo gotovo, „kao na tanjuru“. Postoji jedan uvjet: „Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko.“ (Mt 18, 2b)

Na taj put obraćenja i postajanja djetetom stupio je Franjo iz Asiza kad je ono potaknut Duhom poljubio njemu najodvratnije stvorenje, gubavca. Od tada je divovskim koracima trčao putem Isusa Krista, postajući sve manjim i manjim; sve više djetetom, djetetom Oca Nebeskoga.

Otkako mu je u Svetom Damjanu progovorio Raspeti, Franjo ne prestaje ni danju ni noću uranjati u Otajstvo Utjelovljenoga Sina Božjega, „Prvorodenca prije svakog stvorenja, u kojemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji“ (usp. Kol 1, 15-16). To je ujedno i put na kojem on sve više otkriva stvorenja. Od svoga je Učitelja naučio promatrati ljiljane u polju i ptice nebeske...

Želeći napose postati potpuno sličnim Kristu raspetomu, siromašnomu, kušao je oporu „slatkoću“ stvorenja. Promatrajući patničko lice Gospodinovo sa supatnjom i ljubavlju, otkriva dubinu i istinu Utjelovljenja. Zato kaže u *Pohvalama krjeposti*: „Sveti posluš ... potiče da budu poslušni svim ljudima ovoga svijeta, i ne samo ljudima već i životinjama, i divljim zvijerima, da mogu činiti sa svim što hoće, ukoliko im je to dopušteno odozgor, od Gospodina.“ (Spisi, 64)

Svetac je provodio dane i noći pod vedrim nebom, u uskom kontaktu s prirodom. Divio se ljepoti sunca, ali je i podnosio žegu; bjelelini snijega, ali je i čisto drhtao od nemile studeni... Na svojem je tijelu osjetio svu stvarnost stvorenja. Nije živio u Edenu, nego u svijetu u kojem „sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se u porođajnim bolima“ očekujući „objavljenje sinova Božjih“ (Rim 8, 22. 19). Franjini su životopisci zabilježili mnogo dirljivih crtica o tim njegovim kontaktima sa stvorenji-

ma i sav je njegov život bio prožet ljubavlju prema djelima ruku Božjih. Sve je to sažeto u njegovu „labuđem pjevu“, u „Pjesmi stvorova“, koju ćemo pokušati malo promotriti.²

Franjo je pri kraju svojega ovozemnog puta. Ujesen 1224. godine prima na La Verni svete Rane. Brat tijelo potpuno mu je iscrpljeno. Dok je tako jedne noći (ujesen 1225. godine) bolestan ležao u Svetom Damjanu (*Spisi*, 61.) „i dok su ga mučile, više no obično, različite tegobe, molio se Kristu i sačuvao je netaknutim štit strpljivosti. Dok je tako molio i borio se, primio je od Gospodina obećanje vječnoga života u ovoj prisposobi: ‘Kad bi sva zemlja i svemir bili neprocjenjivo zlato i kad bi se tebi dalo kao nagrada blago tolike slave za ono što trpiš zbog strašnih tegoba; kad bi se oduzela sva bol, čime se spomenuto zlato ne može usporediti niti se dolično spomenuti, zar se ne bi radovao i dragovoljno podnosio što časovito podnosiš?’ ‘Zaista bih se radovao’ - reče svetac - ‘izvanredno bih se radovao.’ Na to mu reče Gospodin: ‘Zanosno, dakle, kliči, jer tvoja je bolest dar mojega kraljevstva i po zaslugi strpljivosti sigurno i stalno očekuj baštinu u tom kraljevstvu!’... Tada je sastavio *Pohvale o stvorovima* i njih je namijenio za

1 U ovom radu obilno sam se služila knjigom P. ELOI LECLERC, *La cantique des créatures ou les symboles de l'union*, Le Signe-Fayard, 1970.

2 Usp. FRA GRACIJAN BIRŠIĆ, Hrvatski prijevodi „Pjesme brata Sunca“, Kačić, IX./1977., 199. 211.

veličanje Stvoritelja.“ (Celano, II., 176.-177.)

Taj je podatak dragocjen.

II. Pjesma stvorova

*Svevišnji, svemožni,
Gospodine dobri,
tvoja je hvala i slava i čast i
blagoslov svaki.
Tebi to, Svevišnji, jedinom
pripada, dok čovjek nijedan
dostojan nije ni da ti sveto
spomene Ime.*

Ta je doksologija vjerojatno nadahnuta sličnom iz Otkrivenja (4, 11). Svetac je nesumnjivo zahvaćen uzvišenošću svojega Gospodina, jer ga u toj kitici dva-put nazivlje Svevišnjim. Svevišnji je istovremeno i svemožni, ali i dobri, koji zahvaća cijelo Franjino biće i sve njegove moći te ih usmjeruje ih na klanjanje i pohvale. Gospodin je „dobro, svako dobro, najviše dobro“ - tako je Franjo obično tepao. Na slične ćemo riječi naići na više mjesta u *Spisima*, npr. u *Pohvalama za brata Leona*. Svevišnji je jedino i najviše dobro prema kojem teži. On je ispunjenje svih Franjinih želja. Doći k Svevišnjemu i posve mu se predati, to je bila bitna Franjina težnja, koju je jasno izrazio u molitvi kojom zaključuje *Pismo općemu saboru male braće*: „Svevišnji, daj da dođemo k tebi po tvojoj milosti...“ (Spisi, 50)

Taj uzlazni pokret Franjine duše suočuje se s njegovom dubokom svijesću da „nijedan čo-

vjek dostojan nije“ spomenuti Ime Gospodnje. Te riječi ne smijemo uzeti olako. One su provrele iz dubokog Svetčeva iskustva. U *Prvom pravilu* kaže: „... mi bijednici i grješnici nismo dostojni ni da te spomenemo...“ (Spisi, 22) Franjo je bio svjestan da se Bog ne da „uhvatiti, da nam uvijek izmiče. Napast da ga želimo posjedovati jest vrlo realna. Franjo je toga bio uvijek svjestan. Cijeli se život borio protiv želje za posjedovanjem, pa i u najsuptilnijem obliku. Ne prestaje upozoravati braću na tu opasnost želje za duhovnim posjedovanjem: „... molim u ljubavi, koja je Bog, svu svoju braću i one što propovijedaju, i one što mole, i one što rade, i klerike i laike, da u svemu nastoje biti ponizni; da se ne hvale, niti uživaju u sebi, da u svojoj unutarnjosti ne budu oholi zbog lijepih riječi ili djela, niti zbog bilo kojega dobra, koje Bog kadšto preko njih rekne, učini i izvede, prema onom što veli Gospodin: ‘Ne radujte se tome što vam se duhovi pokoravaju.’

I dalje: ‘Blago sluzi koji sva svoja dobra uzvraća Gospodinu Bogu, jer koji za sebe nešto zadržava ‘skriva novac svojega gospodara’ i ‘oduzet će mu i ono što misli da ima.’ (Opomene, Spisi, 42 i 43)

Franjin plameni temperament uvijek se usmjeravao prema visokim ciljevima. Dok je još svjetski mislio, želio je žarko proslaviti se kao vitez, a kad je bio u zatočeništvu u Perugi izjavio je: „... po cijelom će mi se svijetu klanjati kao svetcu.“ (Celano II., 80) Njegova želja za Bogom morala se korjenito pročistiti i Franjo je prošao kroz „vatru i vodu“ kušnji kojima ga je Gospodin tijekom dvadesetak godina čistio i učinio ga posve malenim. Toliko malenim da je egzistencijalno shvatio kako nitko od ljudi nije dostojan ma i samo spomenuti Ime Božje. Ta spoznaja vlastite bijede i neznatnosti nije Svetca nipošto priječila u hvaljenju, blagoslivljanju i klanjanju Svevišnjemu.

Ona mu je baš omogućavala da to čini u Duhu i istini.

1. Sunce

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
sa svim stvorenjima svojim,
napose s bratom gospodinom
Suncem.*

*Od njega nam dolazi dan
i svojim nas zrakama grije.
Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti
puno.*

*Slika je, Svevišnji, tvoga
božanskoga sjaja.*

Zakupljen promatranjem najvišega Dobra (u prvoj kitici), Franjo kao da odjednom svraća svoj pogled od Stvoritelja k stvorenju. No, taj je paradoks samo prividan. U dubokoj svijesti svoje neznatnosti, Svetac se svrstava među stvorove, ne iznad njih. U svojoj obuzetosti Bogom osjeća potrebu da sve stvoreno povuče u kantik hvale Svevišnjemu.

Sunce je gospodin, jer je ono najodličnije među stvorovima. Ono je i brat, kojemu se *Poverello* divi. Ne zadovoljava se, kao pjesnik Kantika triju mladića (Dan 3), da samo imenuje pojedina stvorenja, nego ih kvalificira: sunce je lijepo i sjajne je svjetlosti puno... Ne zaboravimo da Pjesnik pjeva kad je već gotovo potpuno slijep i kad mu svaka zraka sunca uzrokuje bol. Ipak, u njemu žive sjajni umbrijski dani, žarki izlasci i zalasci sunca, koji su ga toliko puta obradovali. U mašti promatra i divi se onomu što već odavna nemože uživati tjelesnim očima.

Možda će nam ta kitica, i sljedeće, biti jasnija ako se zaustavimo na posljednjem retku: „... slika

je, Svevišnji, Tvoga božanskog sjaja.“

Franjo je, kako smo već naveli, po božanskoj objavi upravo primio obećanje da će ući u kraljevstvo nebesko. Čeznja da ugleda sjaj Božjega Lica morala je u njemu u tom času plamsati i tražiti prikladnu sliku: Gospodin je zaista za njega bio Sunce, sunce njegove duše.

Sv. Bonaventura u *Životopisu* bilježi: „Među lijepim je stvarima promatrao Najljepšega i po stopama, utisnutim u stvari, posvuda je slijedio Ljubljenoga.“ (89)

Svaku kiticu započinje s „Hvaljen budi, Gospodine moj...“ Iako je Gospodin i u toj kitici *Svevišnji*, ipak je značajno da je to *njegov* Gospodin. To „moj“ otkriva kako Svetac, uza svu prožetost sviješću nedostojnosti i malenosti, doživljava bliskost Svevišnjega.

2. Mjesec i zvijezde

*Hvaljen budi, Gospodine moj, po
bratu našem Mjesecu
i sestrama zvijezdama,
koje si sjajne i dragocjene i lijepe
po nebu prosuo svojem.*

„Nebesa slavu Božju kazuju“, pjeva psalmist. To želi i Franjo. Po dostojanstvu sestra *Luna* - *Mjesec* - i sestre *Zvijezde* odmah su iza brata i gospodina Sunca. I one su sjajne, usto *dragocjene* i lijepe. Još smo u sferi Svevišnjega i tu Mjesec i zvijezde izražavaju transcendentnu stvarnost.

Značajan je atribut *dragocjen*, kojim Pjesnik kvalificira svjetlila noći. Dragocjeno je nešto što ima veliku vrijednost, čemu pridajemo posebno značenje, neko blago... Poznato je da Franjo u *Spišima* upotrebljava taj kvalifikativ samo kada govori o svojstvima, koje trebaju imati predmeti namijenjeni slavljenju euharistije ili čuvanju Tijela Gospodnjega (*Pismo svim klericima*, Spisi, 59). Čini se da taj pridjev kod Franje ima karakter sakralnosti.

Noć je vrijeme tišine, meditacije. Kolike je noći Svetac probdio u molitvi, zagledan u zvjezdan nebeski svod, naslućujući da ga okružuje bezbroj misterija! Koliko je puta u noćnoj tišini slutio blizinu svojega Gospodina! No, Franjo je često morao prolaziti kroz „tamne noći“, kroz noći bez zvijezda. Iz jedne je takve, rekli smo, bio upravo izašao. Iako njegove, napola ugasle, oči tek naslućuju mjesec i zvijezde na nebeskom svodu, u njemu sjaji zvijezde pouzdanja da će sretno proći kroz onu posljednju noć - noć tjelesne smrti...

- nastavlja se -

Franjini dani, Zbornik radova sa skupa održanog u Zagrebu od 31. 8. do 2. 9. 1982. godine, u prigodi 800. obljetnice rođenja sv. Franje Asiškoga (1182.-1982.), Zbornik Kačić, Split, 1988., str. 125.-128.

o. Benedikt Baur (1877.-1963.), OSB

VII. poglavlje

Molitvene milosti sestre Ulrike

- nastavak -

Sada slijedi 12. rujna (očito osobito važan dan za sestru Ulriku). „Danas sam se osjećala kao da moram umrijeti od ljubavi, i mogu također, kao zaručnica Pjesme nad pjesmama, reći: ‘Bolesna sam od ljubavi.’“

Sestra Ulrika vidjela je upečatljivu sliku i upitala svojega Zaručnika što to znači. A on je rekao da će na nju navaliti još mnogo oluja od zlog neprijatelja.

Ona je osjećala „čak i dok je razmatrala takvu ljubav i čežnju za svojim Ljubljenim, tako da se željela povući u skrovitost kako bi na taj način dala slobodu svojim pokretima“. (Bilj.) “O Ljubavi, želim biti potpuno ljubav i potpuno tvoja nevjesta, koja poznaje samo mladoženju i ne traži ništa drugo.” (Bilj.)

Sjedinjenje je postajalo sve intimnije. Tako s. Ulrika kaže: “Kao da se svakim danom sve više približavao i pokazivao se sve jasnijim.” Bilo joj je nemoguće moliti časoslov. „Uvijek sam odsutna.” “Posljednjega dana osmine Bezgrješnoga začeca primila sam svetu pričest. Za sestre to nije bio dan pričesti. Moj Ljubljeni mi ju je sam donio. Na desnoj ruci imao je prekrasan prsten. Marija je još bila tamo. Željela sam kleknuti i sve se prisnije s njim sjediniti. Oh, kakve li ponekad boli što još nisam potpuno sjedinjena s njim. Moram uzviknuti: ‘Kad će, Ljubljeni moj, doći čas’, i želim se kupati u suzama. Ponekad mislim da više nisam na ovom svijetu. I kad otvorim oči, Ljubljeni je još uvijek tu.”

Počinje radni dan. “Sve sjedinjujem s Njegovim riječima i djelima koja je on učinio, i to tako traje cijeli dan.” Bila je s njim također i za vrijeme posla. Toliko je čeznula za konačnim sjedinjenjem s njim te ga je molila da joj pošalje već sada patnju koja je tek trebala doći, “kako bi brže otišla kući; ali On to ipak nije želio”.

Sestra Mihaela izvještava o danu kada je Spasitelj proslavio zaruke sa sestrom Ulrikom. “Toga dana bila je potpuno preobražena. Spasitelj joj je stavio zaručnički prsten na prst, prsten koji je ona uvijek vidjela na svojem prstu.” O tom „predivnom prstenu“ znala je također i poglavarica, s. Bonaventura.

“Preobražajno sjedinjenje”, također nazvano “brak s Bogom”, najviši je razvoj života milosti u dušama koje su prošle kroz tamnu noć osjetila i duha. Nakon ovih unutarnjih čišćenja, koja su bolna, duša dobiva duboku spoznaju o veličini Božjoj, tako da ju Bog potpuno opija i ona zaboravlja sebe i sve stvari. To je “stanje duhovnoga savršenstva”, kaže sv. Ivan od Križa, potpuni razvoj krjeposti i darova Duha Svetoga. Kada duša ima dar mudrosti, stigla je do svećišta, gdje je Presveto Trojstvo postavilo svoje prebivalište i neprestano radi na preobrazbi duše. Bog i duša predaju se jedno drugomu u potpunom obostranom posjedovanju i u posljednjem savršenstvu sjedinjenja po ljubavi. Duša je dotaknuta i preobražena Božjom ljubavlju u svojem najdubljem temelju. Ona biva proniknuta kao svjetlom u svojem biću, svojim moćima i aktivnostima, sve dok ne postigne najveću sličnost s njim, koja je njoj moguća. Događa se nešto poput stapanja života duše i Božjega života. Duša se samo raduje Bogu, samo se njemu nada, samo se njega boji. Sve njezine želje i brige kreću se oko njega. Razumijevanje, volja, pamćenje, želje i sklonosti duše odmah se, s prvim pokretima, okreću Bogu. Duša je toliko obuzeta Bogom da često ne može ništa drugo, nego u unutarnjoj radosti samo slaviti i hvaliti Boga: Bog i duša jedan su duh i jedna ljubav.

Postoje različiti stupnjevi ovoga sjedinjenja. Ali, svi koji su došli do ovoga posljednjeg sjedinjenja, svjesni su da su očuvani od grijeha ljubavlju koja im je dana i da su učvršćeni u milosti. Sve ih obu-

zima ranjavajuća čežnja za konačnim sjedinjenjem u nebu.

Sestra Ulrika postigla je visok stupanj preobrazajnoga sjedinjenja i bile su joj udijeljene izvanredne milosti. Gospodin se očito prilagodio jednostavnosti i prostodušnosti svoje službenice. Ona često nije shvaćala skriveno značenje tih slika ili viđenja, ali je vrlo dobro prepoznavala da na temelju tih slika i viđenja mora odbacivati sve više i više svoje pogreške i ustrajati u dobru. Ova jednostavnost i prostodušnost karakteriziraju s jedne strane duhovni stav sestre Ulrike, a s druge strane dokazuju da su njezina mistična iskustva bila autentična.

U povezanosti s mističnim sjedinjenjem, kao popratne i posljedične pojave često (ne uvijek) pojavljuju se izvanredne milosti, viđenja i objave o događajima iz prošlosti, sadašnjosti ili budućnosti. Tu se događaju i stanja koja izlaze na vidjelo u ekstazi, kao što je smanjenje tjelesne topline ili nepokretnost udova, levitacije i drugi fizički mistični fenomeni. Ove mistične milosti jesu nešto što dolazi iz duhovnoga sjedinjenja s Bogom i nematerijalne su, koliko god ih se dosta često pogrešno smatra bitnima i glavnima. Te pojave spadaju pod osjetila i mogu se više ili manje detaljno opisati.

Glede viđenja i govora, koje duša dobiva u molitvi, iz pouzdanih iskaza nekih sestara i iz njezinih vlastitih iskaza ocu Hermannu, znamo da je s. Ulrika imala mnoga ukazanja Bogočovjeka Krista, Majke Božje, anđela i različitih svetaca.

Na neobično živ način shvatila je svoj odnos s Bogom Ocem. Koliko žive vjere i koliko intimne ljubavi izražava jedna njezina riječ: „Dijete Oca“, da, „Očevo najmilije dijete“. Koliko je znala da je ljubljena od Oca i koliko se trudila odgovoriti na njegovu ljubav dječjim, jednostavnim srcem.

Koliko je dobro znala za Duha Svetoga kada je sebe nazvala „Zaručnicom Duha Svetoga“. Kako je bila sretna što je znala za njega, za njegovo prebivanje u njezinu srcu, za njegovo djelovanje u njezinoj duši, za žar ljubavi kojim joj je dao da ga spozna.

O životu s njezinim nebeskim Zaručnikom ne treba previše govoriti. „Po Isusu molila je i ljubila Oca i

Duha Svetoga“, svjedoči sestra Mericija, koja je često vodila duhovne razgovore sa s. Ulrikom.

Unutarnja razmjena ljubavi s Kristom, kakvu je sestra Ulrika doživljavala, u konačnici je uvijek razmjena ljubavi s Ocem i Duhom Svetim, s cijelim Presvetim Trojstvom. „Ako mene poznajete“, govori Isus, „tada ćete i Oca upoznati.“ (Iv 14, 7-9) „Tko vjeruje u mene, ne vjeruje u mene, nego u onoga koji me posla.“ (Iv 12, 44) Utjelovljeni je Sin Božji za čovjeka put k Ocu. Isus je jedini posrednik između Boga Oca i nas, ljudi. Od Oca je izišao i k njemu nas on nosi. Po njemu je sve stvoreno i sve stoji u njemu. I sve i svi spašavaju se jedino po Kristu.

Također joj je bilo dopušteno da komunicira s dušama u čistilištu i da sazna o njihovu stanju. Kada je vidjela upadljivo lice, koje je jednom imala s. Ulrika, koja se s još dvije sestre nalazila u kapeli Kuće sv. Vinka, jedna od sestara ju je upitala ima li u kapeli duša pokojnika. Sestra Ulrika odgovorila je potvrdno. Pokojne bi duše dolazile pod veliki križ koji je pričvršćen za lijevi bočni zid kapele.

Jednoga je dana sestra Ulrika došla poglavarici sestri Bonaventuri i upitala je: „Poznajete li nekog gospodina von Holsta?“ Sestra je poglavarica odgovorila: „Da, ali kako ste došli do toga imena?“ Sestra je Ulrika odgovorila: „Da, rekao mi je Gospodin da on želi da kažem sestri poglavarici da se moli za nje. Ja sam dr. von Holst. Recite to sestri poglavarici.“ „Kako je izgledao Gospodin?“ Sestra Ulrika ga je opisala točno onako kako ga je poznavala sestra poglavarica. Taj je gospodin upravo bio umro, a sestra Ulrika nije ga poznavala.

Glede vizija, koje je dobivala sestra Ulrika, neke od njih bile su vizije mašte. Njihov je predmet nešto materijalno, nešto vidljivo, ali što se opaža bez upotrebe fizičkih očiju. Takva viđenja u mašti, koje daje Gospodin, ponekad se događaju u ekstazi, a ponekad izvan ekstaze. Nekad traju kraće, a nekad duže.

Čisto duhovno, intelektualno viđenje, u kojem se, javljaju, primjerice, Bog ili anđeli, pokazuje se bez slike i daleko je uzvišenije od imaginativnoga. Često su oba viđenja međusobno povezana: maštom duša vidi uzvišenu ljepotu i slavu Kristova čovječanstva, a u isto vrijeme, intelektualnim viđenjem u Kristu, prepoznaje Boga i Božju beskraju veličinu i moć, u

kojoj on sve može i vodi, i sve je ispunjeno njegovom ljubavlju. Ovo viđenje Boga može toliko utjecati na dušu da ona to ne bi mogla podnijeti da joj Bog nije dopustio da padne u ekstazu ili ushit. Tako se gledanje pretvara u blaženo uživanje u Bogu.

Sestra Ulrika, prema onom što je zapisala, često je imala takve intelektualne vizije Gospodina. Te su vizije često trajale danima. „Danas smo se (mi: Gospodin i sestra Ulrika) bavili jedno s drugim od rano jutro do večeri.“ Sestra Ulrika znala je da ju on stalno prati. „Cijeli dan me upozoravao kako trebam biti savjesna i umrtvljena. I za vrijeme posla bila je toliko njime obuzeta da gotovo nije primjećivala okolinu i buku u kuhinji. Neke dane nije mogla „činiti ništa drugo osim počivati na njegovu Srcu“. Povremeno je bio toliko blizak s njom da nije mogla ništa reći osim: ‘Mi vodimo toliko razgovora.’ ‘Danas uvijek vidim svojega Ljubljenoga.’ Slično se može reći o vizijama sestre Ulrike, u kojima je vidjela Majku Božju, svetce, mnoge anđele i svojega Anđela čuvara. To su uglavnom bile duhovne vizije. Riječi koje je čula tijekom tih vizija, unutar i izvan ekstaze, vjerojatno su uglavnom bile intelektualne riječi, jednostavna komunikacija misli bez ikakvih čujnih riječi ili slika u mašti.

Sestra Ulrika imala je Božji dar da vidi stvari sadašnjosti i budućnosti koje su skrivene od drugih. Imala je privatne objave. One se općenito daju osobi u svrhu utvrđivanja vlastite svetosti i pobožnosti te da ih se učvrsti, ohrabri i osnaži u njihovim dobrim težnjama, da ih potaknu u ljubavi prema Bogu i svetima. Često je osoba, koja dobiva te milosti, po njima poučena ili se od nje traži da poduzme neki pothvat, kao što je primjerice Crkva uvela neke svetkovine i pobožnosti koje imaju svoju porijeklo u privatnim objavama (blagdan Tijelova, Presvetoga Srca Isusova i drugi).

Privatne objave bitno se razlikuju od javnih objava zapisanih u Svetom pismu i Tradiciji Crkve. U javnu smo objavu svi dužni vjerovati. Privatne nas objave, međutim, ne obvezuju da u njih vjerujemo, čak i ako ih Crkva potvrđuje kao autentične i ma koliko sveti ljudi bili oni kojima su te objave upućene. One imaju vrijednost svjedočanstva osobe kojoj su dane i od koje su priopćene, a nama daju samo ljud-

sku, moralnu sigurnost prema pravilima razboritosti pape Benedikta XIV.

Privatne se objave dijele na objave koje objavljuju nešto novo i na one objave koje ne objavljuju nešto novo. Objave koje ne objavljuju ništa novo, daju duši dublje razumijevanje nadnaravnih istina i događaja koji su već poznati po vjeri i omogućuju joj da dublje shvati Božju istinu, dobrotu i moć. One povećavaju spoznaju i ljubav; daju se dušama koje su već došle do sjedinjenja s Bogom. One su bitni dio toga sjedinjenja, samo sjedinjenje. „Danas opet imam tako divna ukazanja; ona su sve dublja i dublja, i mislim da sve to vidim na nebu, a ne u svom srcu.“ (Bilj.) Sve viša spoznaje i sve dublji ulazak u Božje tajne!

Stvarne objave i one koje objavljuju nešto novo bitno se razlikuju. Objave u kojima Bog otkriva nešto nepoznato osobi, primjerice čas smrti, buduće unutarnje kušnje, buduću sudbinu osobe, zemlje, ljudi, daleko su manje vrijednosti od stvarnih objava. Iskustvo je pokazalo da se privatne objave često ne temelje na priopćenju samoga Boga, već na obmanama različitih vrsta, i zbog toga je dužnost provjeriti jesu li doista božanskoga porijekla.

Pozitivan je znak autentičnosti objava prvenstveno poniznost i jednostavnost s kojom osoba prima i odnosi se prema tim objavama. Ako su istinske, osoba će ih najprije u nekoliko riječi priopćiti duhovnomu vodi. Drugi znak vjerodostojnosti objava jest činjenica da dotična osoba ni na koji način ne traži takve objave niti ih pokušava dobiti. Tko god tomu teži, pokazuje da nije u pravom stanju da može primiti božanske objave. Uostalom, takva se želja u konačnici ne temelji ni na čemu drugom osim na ponosu, taštini i neurednoj radoznalosti.

Sestra Ulrika imala razne objave i proročanstva. Neke od sestara u Kući sv. Vinka znaju da ih je sestra Ulrika tješila tijekom ljeta 1912. godine i rekla im je da će se od sljedećega Božića moći pričestiti četiri puta tjedno, odnosno jednom više nego prije. Doista se tako i dogodilo.

Slično, s. Ulrika rekla je da će za kapelicu u Baden-Badenu dobiti novu, lijepu monstrancu. Naime, jedna umirovljenica poklonila je novčanu svotu i svoj nakit za novu monstrancu.

Prorekla je i početak Prvoga svjetskog rata.

“Rekla mi je i da je bila u mnogim trgovinama, ali police su bile prazne.” Rekla je da se poglavarica treba dobro pripremiti za nadolazeću nestašicu hrane. Riječi sestre Ulrike mogle su se razumjeti tek “kasnije, kada je nastala nestašica hrane”.

Sluga Kuće sv. Josipa u Baden-Badenu poginuo je u Prvom svjetskom ratu. Kad je ta vijest stigla do sestara u Kući sv. Vinka, poglavarica je rekla sestrama da je to prorekla sestra Ulrika.

Sestra Mihaela svjedoči da sestra Ulrika “nikada nije razgovarala o tim događanjima, osim sa sestrom poglavaricom, koju je tada pod poslušnošću morala izvještavati. Ja sam shvaćala samo vanjska događanja i kad sam ju nešto pitala. Ali, iz svete sramežljivosti, nisam se usudila puno pitati.”

Dok je još bila u Baden-Badenu, poglavarici je priopćila da će ona, sestra Ulrika, umrijeti u svibnju 1913. godine i da će ju poglavarica prije smrti posjetiti u Kući sv. Elizabete u Hegneu. O ovom posljednjem posjetu, u travnju 1913. godine, poglavarica, s. Bonaventura, sama je izvijestila: “Ništa mi nije rekla osim da se boji oholosti.”

Nema sumnje da je sestru Ulriku Bog obdario stvarnim objavama. U svojim bilješkama dala je tek nekoliko nagovještaja: „Osjećam težak teret na sebi i čini mi se da vidim sve na svijetu što se događa.” Jednom joj je Isus protumačio sliku koju je vidjela. “Još će mnogo oluja pasti na mene od zlog neprijatelja.” Drugi put vidjela je bijeli križ na podu. Netko je bio na njemu. “I osjećam kao da sam to bila upravo ja.” Još jednom, “On mi je rekao da će mi pripustiti puno patnje”.

O dvjema izvanrednim fenomenima kod s. Ulrike svjedoče sestra Mihaela i poglavarica, s. Bonaventura.

Za vrijeme molitve, ili kada je sestra Ulrika dolazila iz kapele, pojedine sestre i djevojke naučnice primijetile su čudesan sjaj na njezinu licu i sjaj u njezinim očima. Sestra Mihaela taj je sjaj promatrala na svetkovinu Duhova, kada je bila sa sestrom Ulrikom na bogoslužju i klečala pored nje. Sestra Mihaela doživjela je ovu svjetlost drugi put na Tijelovo 1912. godine, dok je sestra Ulrika već bila na terapi-

jama u vrtu Kuće sv. Vinka. “Primila sam naredbu od poglavarice da tijekom jutra bolesnici odnesem čašu mlijeka. Bolesnica je ležala zatvorenih očiju. Na s. Ulriki ponovno sam primijetila snažan, rekla bih, nebeski sjaj. Bila sam posebno sretna jer se taj proces odvijao u vrijeme kada je s. Ulrika već morala prolaziti kroz vrlo teške duševne patnje. Stavila sam čašu mlijeka na stolicu i opet tiho otišla. Redovito sam o tome rekla poglavarici, kad god bih to primijetila.” Poglavarica je, međutim, primijetila da je sestra Ulrika, u svojim teškim kušnjama, s vremena na vrijeme dobivala tračak svjetla kako bi mogla izdržati te kušnje. „U oba slučaja nisam razgovarala sa s. Ulrikom o ovom iskustvu”, rekla je s. Bonaventura.

Sestre su primijetile još jedan izvanredan fenomen: „Više puta su neke sestre mogle osjetiti miris, ‘miris vrlo posebne vrste’, koji se ne može usporediti ni s mirisom tamjana, ni s nekom poznatom vrstom parfema. Jedna sestra, koja je osjetila ovaj miris, razgovarala je s poglavaricom i rekla kakav bi to mirisni sapun mogla imati sestra Ulrika. A onda ju je poglavarica uputila da pogleda u sobu s. Ulrike. Tamo je našla jednostavan sapun, čak ni sapun za lice. “Ovo je fenomen koji se javlja u životima svetih, Bogom sjedinjenih ljudi; vanjski znak da su ispunjeni duhom Božjim i Kristovim i zrače tim duhom, “Kristov miomiris na slavu Božju” (2 Kor 2, 15sl.).

Možemo se pitati otkad je sestra Ulrika imala svoja mistična iskustva? Možemo to otprilike odrediti. Sestra Ulrika pokušavala je sve skriti. No, vjerojatno se to počelo događati kada je bila kandidatice i novakinja jer su sestre primijetile da je imala dar mistične molitve.

– nastavlja se –

Naslov originala: Benedikt BAUR, OSB, *Kein Maß kennt die Liebe*, Das Leben der ehrwürdigen Dienerin Gottes Ulrika Nisch, Kreuzschwester von Hegne, Hegne, 1985.

Preveo: o. Srećko Rimac, OCD

Sestra ANTONIJANA (Marija Anica) PERIĆ

Rođena: 1. siječnja 1939.
Prvi zavjeti: 23. lipnja 1962.
Umrta: 29. studenoga 2024.

U životu sestre Antonijane isprepliću se od ranoga djetinjstva patnja i bol, s jedne strane, i milosrdna skrb nebeskoga Oca za ljubljeno svoje stvorenje, s druge strane. Zašto je baš tako tvrd bio njezin životni hod? Križ će ostati tajnom u školi ljubavi i predanja dobre s. Antonijane. U njezinu se životu uistinu ostvaruje poruka antifone koju rado pjevamo: «Križ mi daruje milosrdno srce. U Križu je tajna, tajna ljubavi.» Praćena zagovorom Svih svetih Franjevačkoga reda predala je blago svoju dušu Gospodinu i, okružena sestrama, preminula 29. studenoga 2024. godine u 21,30 sati, u Domu sv. Josipa, u provincijalnoj kući u Đakovu.

Evo njezina životnog puta prema Životopisu koji je sama napisala: *Rođena sam 1. siječnja 1939. u Gorjanima, kao kćerka Antuna i Marije Perić, rođ. Karalić. Krštena sam istoga dana u župnoj crkvi sv. Jakova u Gorjanima. Naime, majka je rano ostala udovica i imala je kćerku Mariju iz prvog braka, a potom se udala za mog oca. No, sreća nije dugo trajala. Kad sam imala samo 5 mjeseci, majka je umrla. Bio je to šok za cijelu obitelj. Brigu za mene preuzele su baka i teta, a sestra mi je pružala svu svoju ljubav i bila mi je poput druge majke. Otac, koji me isto jako volio, oženio se drugi put kad mi je bilo 9 godina i tada sam dobila još dvije polusestre, Ružicu i Evu. No, moram priznati, tadašnja očeva žena nije me prihvaćala i zbog toga sam puno trpjela. Ali očeva ljubav i ljubav moje sestre Marije umanjili su tu patnju. Otac koji mi je puno značio i koji mi je bio sve na svijetu, umro je kad mi je bilo 11 godina. Bol zbog gubitka, osjećaj napuštenosti i usamljenosti glasno su odjekivali u mom srcu. Osjećala sam se neprihvaćenom od ljudi, ali istovremeno u meni je rastao jak osjećaj Božje prisutnosti i brige. Voljela sam moliti i duboko u sebi sam znala da je Bog jedini na kojeg se mogu osloniti i koji me nikada neće napustiti.*

Što je sve zbijeno u ovih nekoliko rečenica, to znade samo dobri Bog. Ali, svi ovi događaji oblikovali su i pročistili srce, tako da je u Anici rasla čežnja za potpunim predanjem Bogu u zajednici Milosrdnih sestara sv. Križa, koje je promatrala i zavoljela u svojem rodnom mjestu. U devetnaestoj godini, godine 1958., stupila je u naš samostan. O svojem redovničkom putu piše: *S pouzdanjem u Božju providnost koja me nikad nije napuštala, započela sam svoju kandidaturu, potom novicijat, a nakon godinu dana novicijata položila sam svoje prve redovničke zavjete 23. lipnja 1962.*

Geslo "Sve na veću slavu Božju" bila joj je pokretačka snaga u svim izazovima koji su je susretali. Na povjerenim dužnostima pokazala je da je marljiva, da joj je cilj proslaviti Boga po svemu što čini. S puno ljubavi obavljala je na prvoj filijali, u župi u Vinkovcima, sakristansku službu i sve kućne poslove, potom se u Bošnjacima izvježbala u kuhanju, a 1969. godine poslana je u Split, u uložni odgovorne sestre u novoosnovanoj sestarskoj zajednici, u Kapucinskom samostanu Gospe od Pojišana. Nakon 3 godine premještena je u Vis i prihvatila posve nepoznatu dužnost njegovateljice u Domu za stare osobe. Brzo je naučila svu njegu i bila je od svih prihvaćena i priznata. Ni tu nije znala za odmor. Slobodno vrijeme koristila je za ručni rad koji je naučila još u rodnom selu. Na dužnosti u Visu ostala je punih 14 i pol godina. Potvrđena kao dobra i ljubavljiva prema Bogu vodena u svojem ophođenju s ljudima, bila je prihvaćena i poštovana od svih. Kao takva dobro je došla u provincijalnu kuću, u Dom sv. Josipa, za dvorbu naših bolesnih sestara.

Smisao za žrtvu, blagost i nasmiješeno lice bili su očiti u njezinu služenju. Dala se voditi Božjom ljubavlju i nesebično je služila bližnjima, trudeći se na sve načine ublažavati njihovu bol. Uvijek je pokazivala veliku osjetljivost za ljudsku patnju. Providnost ju je vodila u razna mjesta i na vrlo različite službe. No ona je vedro prihvaćala izazove, svjesna da služi Isusu. Tako prima službu sakristanke u Portu, na otoku Krku, i vrši ju od 1990. do 1998. godine. Zatim

je uređivala, jednu godinu, katedralu u Đakovu, a onda je ponovno bila odgovorna u zajednici u Splitu punih 6 godina, vršeći uz to i dužnost sakristanke. Iz Splita je premještena u Slavonski Brod gdje preuzima dužnost kuharice u našoj kući.

Zacijelo su svi ti izazovi ostavili trag na njezino zdravlje te je zbog narušena zdravlja premještena 2010. godine u Trnavu, gdje svoju ljubav prema Isusu četiri godine svjedoči kuhajući sestrama i poslužujući goste u ovoj rado posjećenoj i prometnoj kući. Potom se vratila u provincijalnu kuću gdje je jednu godinu obavljala male službe u Domu sv. Josipa. Za nju još nije nastupila "mirovina" te je pošla 2015. godine ponovno u Slavonski Brod gdje je vodila brigu za domaćinstvo i kuhala za sestre. Kad su joj sile oslabile, premještena je u Marijin dom na Vrhovcu gdje je vodila brigu za održavanje prostorija. Svagdje se pokazala kao prava i dobra redovnica koja je znala koristiti slobodno, makar i kratko, vrijeme baveći se nama poznatim njoj vlastitim ručnim radom.

Kada je 6. veljače 2023. godine primljena na bolesnički odjel Doma sv. Josipa, u provincijalnoj kući, jako je teško disala. Njezina povezanost s Bogom i zahvalnost njemu očitovala se i u tim najtežim trenucima. Govorila je: „Jako mi je teško disati, ali hvala Bogu...“

Uvijek iznova, svakoga dana, svjesno je polagala ispit vjernosti i milosrdne ljubavi, a zajednica joj s razlogom zahvaljuje za svjedočanstvo dobrotom i marom ispunjena života i potvrđuje opravdanost njezina odabranog gesla za zlatne zavjete, koje je slavila 2012. godine, *U tebe se, Gospodine, uzdam!*

Majka Marija, čiji je zagovor usrdno molila pripremajući se za samostan, neka je i sada dočeka s anđelima i Svim svetima franjevačkoga reda te ju povede u slavlje klanjanja Trojedinomu Bogu, kojemu je toliko omiljela. Neka sada našoj Provinciji i Družbi izmoli nova duhovna zvanja koja će se, poput nje, sa zahvalnošću Spasitelju klanjati i njemu jedinomu služiti.

s. M. Blaženka Perković

Sestra AVELINA (Marija) BANFIĆ

Rođena: 16. travnja 1932.
Prvi zavjeti: 11. svibnja 1958.
Umrta: 16. prosinca 2024.

Na Hodočasnički dan bl. majke M. Terezije Scherer, kada smo se prvi put u Godini jubileja 200. obljetnice njezina rođenja,

kod sv. mise zornice, prisjetili crtica iz života Blaženice, sestra Avelina pridružila joj se u nebeskom slavlju. Umrta je u KB Sv. Duh, u Zagrebu 16. prosinca 2024. godine.

Sestra Avelina rođena je u Voći Donjoj od oca Jakoba i majke Agate rođ. Martan. Bila je prvo dijete svojih roditelja, koji su bili dobri i pobožni. Otac je po zanimanju bio stolar. Na krštenju, u Župnoj crkvi sv. Martina biskupa, dobila je ime Marija. U ranom djetinjstvu doživjela je tragediju. Bilo joj je tek godinu i devet mjeseci kada joj je preminula majka. Za

nju se dalje brinula baka, koja ju je veoma voljela. Od nje je naučila prve molitve i baka ju je pripremala za sv. ispovijed i Prvu sv. Pricest. Baka je žarko željela vidjeti ju kao prvopričesnicu, ali je, nažalost, umrla nekoliko mjeseci prije toga. Dok je bila živa, baka joj je rekla da se jako brine što će ona biti kada odraste. Da ju utješi, Marija joj je rekla da će, kada odraste, ići u samostan i bit će časna sestra.

Kada se tata ponovno oženio, ta druga majka nije imala puno ljubavi i razumijevanja za nju. Prvu sv. Pricest primila je na blagdan sv. Alojzija, 21. lipnja 1941. godine. Rado se sjećala toga dana. Sve su djevojčice bile u bjelini i svaka je u ruci držala ljiljan. Njihova učiteljica vodila ih je dvije po dvije u redu u crkvu. Ne sjeća se što je tada molila Isusa, ali zna da je kasnije, kad god bi se pričestila, zamolila Isusa da joj pomogne da postane časna sestra. Prvi poticaj na redovnički život bio joj je preko njezine tete, naše s. Flavine Banfić (1912.-2007.), kada ju je posjetila u

Zagrebu. Snažan je dojam ostavila na nju zajednička molitva sestara u crkvi.

Svojima kod kuće nije govorila o svojoj želji da pođe u samostan. Kada je to priopćila tati, on je bio iznenađen jer je njegova Marija bila vrlo živa i jako je voljela društvo. Pokušao ju je odvratiti, ali kada je vidio da ona to i dalje želi, popustio je. Pitala je svoju tetu, s. Flavinu, za savjet što da učini. Ona joj je savjetovala da dobro promisli i neka se onda odluči. Marija je bila spremna poći i javila se u samostan. Imala je osamnaest godina i bila je primljena. Radovale se dolasku u samostan, ali bol za kućom bila je jača i ona se bojala hoće li moći izvršiti sve što od nje traži redovnički stalež. Vratila se kući, ali ju misao o samostanu nije napuštala. Žarko se molila da joj Gospodin pokaže koji je njezin pravi put. Kod kuće je ostala još pet godina. Budući da ju misao o samostanu nije napuštala, odlučila je zamoliti provincijalnu poglavaricu da ju ponovno primi u samostan. Na svoju veliku radost, bila je primljena. Sada je bila sretna i zadovoljna, nije se ničega bojala. Sve je stavila u Božje ruke i hrabro je sve prihvatila. Kao kandidatice bila je na filijali u Osijeku sve dok ju nisu pozvali u postulat. Za to vrijeme radila je u kuhinji i radosno se spremala na ulazak u novicijat, kada je dobila ime sestra Avelina.

Svoj redovnički život nakon Prvih sv. zavjeta započela je s. Avelina u više naših zajednica i svagdje je radila u kuhinji. Prvo mjesto bilo joj je u Krapini, gdje je kuhala dvije godine. Iz Krapine pošla je u Zagreb, na Vrhovac, gdje je također dvije godine bila u kuhinji. Potom je došla u Đakovo, u Sjemenište, gdje je bila kratko vrijeme, zatim u Županju, pa ponovno u Zagreb, gdje je kuhala za sestre i za siromahe koji su dolazili na samostansku portu. Nakon Zagreba bila joj je povjerena kuhinja u Sanatoriju TBC-a u Knez Selu, gdje su naše sestre njegovale plućne bolesnike. Sestra Avelina bila je svjesna da za ozdravljenje tih bolesnika, uz određene lijekove, jako važnu ulogu ima dobra, ukusna prehrana. Zato se veoma trudila da hrana bude tečna, brižno pripravljena i bolesnicima korisna. Tamo je s puno ljubavi radila deset godina, do 1973. godine. Poslušnost ju je dalje odvela u Njemačku, gdje je u Domu staraca u Germeringu preuzela vodstvo kuhinje. To nije bilo lako. Trebalo je svladati jezik, priučiti se na nove prilike i na način

prehrane koji odgovara njihovoj kulturi i običajima. Uz Božju pomoć, svladala je sve teškoće. U Germeringu otkriven joj je tumor na jetri, a poslije je imala problema sa srcem. Dvadeset i četiri godine svojom je vedrinom i požrtvovnošću bila blagoslov za korisnike Doma, kao i za sestre. Nakon dolaska u mirovinu, istom je ljubavlju i požrtvovno radila u kuhinji u Zagrebu, na Vrhovcu, deset godina, do 2007. godine. Tu je doživjela i svoj Zlatni jubilej, koji je proslavila 2008. godine.

Sestra, koja je tada bila mlada, ali bolesna, svjedoči da joj je s. Avelina bila i majka i sestra, a u isto vrijeme i uzor krjeposna života, nadasve primjer moliteljice. „Puno je radila, malo govorila, puno molila...“ Uvijek je imala osmijeh na licu. Nikad se nije žalila, a zanimala se za studentice: kako im je na studiju, kako im ide učenje, kako su im roditelji. Pritom bi im znala donijeti voća i dodatne hrane.

Kada se razboljela, bila je prisiljena poći na liječenje i odmor. Ostala je na Vrhovcu. Čim se malo oporavila, nije mirovala, nego je marljivo radila u glačarici i rublja. Pri kraju snaga, s tri pacemaker-a, primljena je u bolnicu na Sv. Duhu, na liječenje.

Na sebi svojstven način požrtvovna, s velikom gostoljubivošću primala je jednako uvažene goste, kao i siromahe. Često je kuhala za nekoga dodatno, uz veliki pogon u kuhinji. Ponekad su to bili dijetečari, ponekad bolesnici izvan kuće za koje se tražilo hranu. Neumorno je pomagala svima i nije joj bilo teško učiniti nešto dodatno, ako treba i po noći. Rano se ustajala, kako bi se stigla izmoliti prije posla. Nikada nije nikomu odbila nešto učiniti. Voljela je sestre razveseliti iznenađenjem. Sama nije puno govorila, ali se znala radovati kada su nju drugi iznenadili. Jedna je sestra za nju rekla: „Ona je bila neumorna. Iako već starija i slabija, druge bi znala osloboditi dužnosti i ostala bi sama započeti posao dovršiti.“ Uz umijeće kuhanja, znala je s. Avelina i šivati. Taj svoj dar koristila je na dobro sestara do posljednjih dana.

Advent s. Aveline doživio je ranije svoj vrhunac. U raj povelj ju anđeli, a Bezgrješna Djevica Marija, čije je ime nosila, dočekala ju sa svojim Sinom. Neka nam izmoli novih, za Božji vinograd revnih zvanja!

s. Nada Martinković

Sestra ALOJZINA (Vida) TOMAŠEVIĆ

Rođena: 6. lipnja 1942.
Prvi zavjeti: 12. svibnja 1966.
Umrla: 19. prosinca 2024.

Rano ujutro, u predbožićnoj osmini, još prije odjeka adventske pjesme na sv. misi zornici „Srca gore...“ i antifone „O Jesin korijene“, u 4,30 prestalo je kućati srce s. Alojzine. Preminula je u Đakovu, u zajednici Doma sv. Josipa 19. prosinca 2024. godine, u danima duboke čežnje i iščekivanja dolaska Novorođenoga Kralja, kojemu se s. Alojzina istinski radovala.

Rođena je 6. lipnja 1942. godine u Vidovicama, u skromnoj seljačkoj obitelji, od oca Jakoba i majke Jele rođ. Janjić, kao deveto dijete. Krštena je istoga dana u župnoj crkvi sv. Vida u Vidovicama. Bilo ih je trinaestero, ali je dragi Bog k sebi uzeo šestero, tako da je ostalo njih sedmero na životu. Svako je od njih bilo blagoslov toj brojnoj obitelji te su, unatoč poteškoćama života, bili sretni. Dragi Bog im je dao dobre kršćanske roditelje koji su nastojali tako odgojiti i svoju djecu.

Djetinjstvo s. Alojzine bilo je dosta teško jer je već rano bila izgubila tatu. Bilo je teško i žalosno gledati sedmero siročadi oko tatina odra, petero još jako potrebitih pomoći roditelja. Djeca su morala puno raditi i pomagati majci na koju je pao sav teret kuće. Tako je i s. Alojzina, iako još malena i dosta slaba, morala pomagati mami u kućnim poslovima. Čim je malo odrasla, mama joj je povjerila sav kućni posao, a sama je morala na rad u polje sa sinovima. Nije im bilo lako, ali su uz pomoć Božju rasli i dozrijevali, svatko za svoj poziv.

Po naravi bila je jako živa i vesela. Često puta njezina je živahnost prelazila granice, pa je majka morala nastupiti i malo strože.

U rodnom mjestu završila je šest razreda osnovne škole. U sedmoj godini života primila je Prvu sv. Pričest i iste godine i sv. Potvrdu. Bili su to za nju osobito sretni dani. Vrlo je rado išla u crkvu na svetu misu i na sakramente. Nije imala u tome poteškoća jer joj je crkva bila blizu. Svaku večer zajednički

su molili sv. krunicu. To joj je bila omiljena molitva i uvijek ju je rado molila.

Kada je završila školu i pomalo dozrela da se odluči za neko zvanje, žarko se molila Majci Božjoj i sv. Alojziju za sretan izbor zvanja. Osjetila je da je Isus zove da bude redovnica. Na tu misao o zvanju sigurno je utjecala i njezina starija sestra Kata, s. Konzolata (1933.-1983.), koja je već bila otišla u Đakovo, u samostan Milosrdnih sestara sv. Križa. Još je neko vrijeme o tome šutjela, a onda je u 16. godini otkrila majci svoju namjeru. Majka je s tim bila sporazumna. Kada je župniku priopćila svoju želju, on joj je savjetovao da dobro promisli. Pošla je u Đakovo javiti se u samostan, ali je, nažalost, morala još neko vrijeme čekati. Nije gubila nadu, već se i dalje vruće molila.

Osvanuo je za nju najsretniji čas 1959. godine, kada se na blagdan Gospe Karmelske oprostila od svoje drage obitelji i pošla u samostan. Ulazeći u samostan, već na ulazu, dočekao ju je Isus raširenih ruku. Uskliknula je u dubini svoje duše: „Evo me, Isuse, primi me i nikada me nemoj pustiti od sebe.“ Nije znala što ju u samostanu čeka, ali je jedno sigurno znala: da ju Nebeska Majka ne će ostaviti samu na tom putu.

U aspiratu su joj bili lijepi prvi dani. Svaki je dan nešto novo čula i naučila. Nastojala je sve što čuje uzeti k srcu. Jako se veselila kada je, na blagdan Krista Kralja, primila pelerinu. Osjećala se sretnom i zadovoljnom u samostanu. Kao kandidatice pošla je na filijalu u Gorjane, gdje je radila u gospodarstvu, vrtu i kuhinji. Tamo je bila godinu i osam mjeseci. Iz Gorjana vratila se u Đakovo gdje je ostala godinu dana, a 1962. godine pošla je u Zagreb gdje je završila dvogodišnju bolničarsku školu. Radovala se kada je 1964. godine stupila u postulat. Nakon Prvih sv. zavjeta 1966. godine, s. Alojzina pošla je na Kosovo, u Đakovicu, gdje je - radeći u bolnici - provela 41 godinu, sve do umirovljenja. Osobito se brinula za operirane bolesnike, za najteže i zapuštene slučajeve kojima je trebalo više pažnje i ljubavi.

Zahvaljujući njezinoj ljubavi puno je pacijenata primilo sakramente pomirenja i bolesničkoga po-

mazanja, kako za vrijeme komunizma, tako i poslije. Koliki su, zahvaljujući njezinoj ljubavi, otišli pripravi pred lice Božje. Mnogo je puta činila usluge sestrama, svećenicima i rodbini sestara. Tko god bi se njoj javio, mogao je biti siguran da će mu ona spremno pomoći jer joj ništa nije bilo teško. Sve što je činila, činila je s velikom ljubavlju. U zajednici se brinula za kapelicu, koja joj je posebno bila na srcu. U bolnici je bila odgovorna sestra u operacijskoj sali. Mnoge je medicinske sestre obučavala za instrumentarsku službu. S osobljem vrlo je lijepo surađivala. Pamte ju kao uzornu i revnu djelatnicu, koja je sve te godine bolnicu smatrala svojim domom, a pacijente svojom obitelji. Nazvali su je 'kraljicom rada'.

Za vrijeme epidemije variole 1972. godine izložila je s. Alojzina svoj život kako bi pomogla zaraženima. Na odlasku u mirovinu liječnici i osoblje srdačno su se pozdravili s njom i zaželjeli joj sretnu starost, puno sreće i uspjeha u daljnjem radu. Otišavši u mirovinu 2007. godine, došla je u Zagreb, na Rebro, gdje je tri godine vršila službu kućne poglavarice. Od 2010. godine bila je u Đakovu, u zajednici Betanija, gdje je s ljubavlju i požrtvovno obavljala kućne poslove. Od 2016. godine prelazi u zajednicu provincijalne kuće, ali i dalje nastavlja raditi u Betaniji, do 2018. godine, kada još dodatno pomaže u Dječjem vrtiću „Sunčev sjaj-Nazaret“, a kod obroka u Domu sv. Josipa pomaže hraniti nemoćne sestre. Zatim odlazi u zajednicu na Rebro gdje počinju učestale zdravstvene teškoće. Stoga ujesen 2020. godine dolazi u zajednicu Doma sv. Josipa, gdje je bila aktivna dokle je i koliko je mogla.

Sestra Alojzina i duhovno je bila veoma bogata. Dvije njezine rođene sestre, također Milosrdne sestre sv. Križa, već su se preselile u vječnost, s. Konzolata i s. Karmelita (1945.-2008.). Osim njih, ima i brata svećenika, fra Franju, nećake fra Vjenceslava i fra Željka Janjića, mons. Darka Tomaševića, kanonika i profesora KBF-a u vrhbosanskoj nadbiskupiji i u našoj zajednici s. Mirjanu Tomašević, a i među daljnjom rodbinom ima više duhovnih zvanja. Zlatni jubilej proslavila je 2016. godine.

Jedna sestra o njoj svjedoči: „Dok govorim o s. Alojzini, osjećam veliku odgovornost, veliku zahvalnost i uzvišenost. Pamtim ju od djetinjstva, na župi, dok sam bila dijete i dolazila na misu, uvijek

me osvajala svojim širokim i raskošnim osmijehom. S druge strane, bila je samozatajna i skromna, povučena, nije se nikad previše isticala, a toliko je bila bogata u duši i umu. Kao djetetu uvijek bi mi prišla, pozdravila i razgovarala sa mnom, susretljiva u bolnici, na župi, gdje god je bila prisutna. Njezine odlike bile su, između ostalog, pristanost, pažljivost, jednostavnost, požrtvornost koja je posebno došla do izražaja u cijelom radnom vijeku koji je provela radeći zatvorena u operacijskoj sali. Uvijek je bila spremna, i noću i danju, ako ju pozovu, doći i pomoći. Kad sam bila kandidatice i mlada sestra, također se zauzimala za nas mlade, branila nas, poticala nas na dobro i podržavala nas. Bila je jako molitvena duša, puno je molila. Moja obitelj ima sve najbolje riječi o njoj, kažu da takve sestre ne će više biti kao što je bila s. Alojzina. Puno im je pomagala, išla je od liječnika do liječnika da dobiju dokumente za pravu mirovinu. Nije nikad pravila razlike između muslimana i katolika. Primala ih je kad im je trebalo pomoći i dati injekciju, a obilazila je često bolesnike i po kućama. U bolnici jedna medicinska sestra rekla mi je da i dandanas radi po principima kako je radila s. Alojzina i stalno se sjećajući onoga što im je s. Alojzina rekla. Upravo prije tjedan dana o tome su govorile očiju punih suza. Svi se sjećaju njezine pobožnosti, ali i dostojanstvenosti, inteligentnosti i pedantnosti. Neka ju Gospodin nagradi za sve što je učinila i obdari ju vječnim životom da uđe na vječnu gozbu slavlja Isusova Rođendana. Neka i po nebu širi svoj raskošni osmijeh! Hvala, sestro Alojzina, hvala što si mi bila sestra, majka, toliko pažljiva, uvijek me poticala na dobro i isticala dobro kod drugih. Bogu hvala na daru života drage naše s. Alojzine!“

Radujemo što je s. Alojzina živjela s nama, ponosni smo i zahvalni za sve što je Bog po njoj učinio. Želimo joj radosnu vječnost u društvu Blažene Djevice Marije, anđela i svetih. I neka franjevačkom redu, koji je toliko molitvom i žrtvom podržavala, i cijeloj Crkvi, izmoli novih duhovnih zvanja koja će, srca poput njezina, raditi za Boga i ljude.

s. Nada Martinković

Zahvala o. Franje Tomaševića, OFM, brata s. Alojzine

Cijenjena s. Provincijalka!

Poštovane Milosrdne časne sestre sv. Križa!

U svojoj zbunjenosti i spletenosti nisam **Vama i sestrama** zahvalio na pažnji i njezi moje sestre do posljednjeg daha, kao i za životopis moje sestre.

Zahvaljujem i rektoru crkve **prof. dr. Ivici Ra-
gužu** na životnoj propovijedi.

Želim zahvaliti i za dostojanstveno ispraćanje na posljednji zemaljski počinak moje sestre.

Ako se može govoriti o veličanstvenom spro-
vodu, sprovod moje sestre je bio veličanstven.

Kada sam sve to doživio otišao sam smiren i
radostan.

VELIKA HVALA, A OD BOGA NAGRADA!

p. Franjo

Izraz sućuti fra Lovre Gavrana, OFM

Mnogopoštovane i drage sestre sv. Križa!

U ime sve braće Franjevačkog samostana u
Đakovici i u ime svih časnih sestara koje ovdje
žive i rade, izražavam vam bratsku sućut povodom
preminuća drage nam sestre Alojzine Tomašević,
koja je cijeli svoj radni vijek žrtvovala za dobrobit
Božjeg naroda u Đakovici i okolici.

Neka joj Gospodin bude nagrada i plaća, a svima
vama vjera u Krista raspetog i uskrslog i u naše os-
obno uskrsnuće - neka bude trajna utjeha i neka
vam donese Božji mir i blagoslov.

Božji mir i blagoslov, koji nam je Isus Krist donio
svojim rođenjem u našem tijelu i među nama -
neka stanuje u svakoj od vas i u svim ljudima s ko-
jima živite i za koje molite. U tom smislu neka vam
bude također SRETAN BOŽIĆ i nova sveta jubilara
2025. godina!

S poštovanjem, uz bratski pozdrav -

fra Lovro Gavran, OFM

župnik i gvardijan u Đakovici

s. Zoja Komani, priredila

Izrazi sućuti s Kosova

O Bože dragi, istrošila svoj život i svoju mladost
radeć na ovom mjestu, kako u bolnici tako i kod nas,
u samostanu, za sv. Antu i za sv. Petra i Pavla, samo
daj, Bože, da nam je ALALILA.

Kod Boga je mjesto njoj bez sumnje, jer je bila
jako dobra. Jako mi je žao, ali život je takav, prola-
zan. Bila blažena u Blaženoj vječnosti draga moter
Alojzina, tvoja bijela duša u miru s Bogom. Moli za
nas odozgor u Nebeskom Kraljevstvu, draga! (Vera
Prendi)

Jedna prava misionarka u službi Bogu je motra
Alojzina. Duša njezina počivala u miru i molila za
nas. (jedna vjernica)

I ja sam imala sreću upoznati izbliza s. Alojzinu
kada sam bila operirana. Stajala mi je kod glave, do-

nosila mi je juhu od kuće. Počivala u miru! (dr. Vera
Pitaqi)

Sestra Alojzina počivala u miru. Bog ju nagradio
za sve dobro što je učinila u našem narodu! Pobožna
misionarka koja je godinama izgarala. Jedan život
s krunicom u ruci i molitvom za nas i naše obitelji.
Počivaj u miru, Sestro!

Sestra Alojzina, koja je radila u bolnici u Đakovici,
bila je jedna izvanredna osoba, dušom ispunjenom
ljubavlju i predanjem. U ona teška vremena ona je
bila veliki oslonac za mnoge obitelji, uključujući i
moju. Svojim radom u bolnici ona je pružala ne samo
posebnu medicinsku njegu, nego i nadu i utjehu za
one koji su se osjećali bez nade. 80-tih godina, kada
su moja djeca trebala medicinsku pomoć, ona je bila

tu kao anđeo čuvar, ulijevajući u nas vjeru i donoseći nam svjetlo u najtamnijim trenucima. Njezina zauzetost bila je izvanredna; ona nije pomagala samo tijelu, nego i duhu ljudi koji su je susretali.

Sestra Alojzina bila je istinski primjer ljubavi i bezuvjetnoga predanja, lik koji će se pamtiiti uvijek sa zahvalnošću i dubokim poštivanjem od onih koji su je imali sreću upoznati i osjetiti njezinu ljudsku toplinu. Sjećanje na nju ostaje nezaboravno! Počivala u miru!

Hvala ti, draga s. Alojzina, za sve što si nam dala! Počivaj u miru, jer tvoja djela će govoriti o tebi u vječnosti. Želimo i molimo da duša tvoja počiva u miru i u vječnoj Božjoj svjetlosti. S ljubavlju, poštovanjem i vječnim priznanjem, Ljiljana Seli s cijelom obitelji.

Sestra Alojzina isijava svjetlost. Bila je obučena u bijelo, imala je oči boje neba, a lice nasmijano kada je došla u moju sobu i posjetila me prije operacije u Gradskoj bolnici u Đakovici - u rujnu 1997. godine. Osjetila sam se blagoslovljenom i ojačanom za nadolazeću kušnju, ne laganu. Njezini su me posjeti svakoga dana davali do znanja da svaka bol i patnja

imaju smisla, kao i kritični trenutci života, u kojima smiješak spašava. Njezino lice dalo mi je shvatiti da se Nebo živi na zemlji. U ovom svijetu punom teškoća, patnje, mržnje..., susrela sam s. Alojzinu, pravog anđela, puna dobrote, ljubavi, izvor sreće. Sve je imala isprepleteno tako lijepo kao bjelina njezine haljine. (Katarina Marki Thaqi)

Mjesto gdje sam upoznala s. Alojzinu upravo je mjesto gdje se služi Bogu (Gradska bolnica u Đakovici). Nije pravila razlike, vjerske ni nacionalne. Sestra Alojzina bila je dostojanstvena, disciplinirana i iznad svega imala je veliku dušu kojom je pomagala pacijentima za vrijeme operacije, a i poslije nje, ulijevala je volju članovima pacijentovih obitelji dok su čekali da završi operacija.

Bila je ona koja je svojim neumornim radom, plemenitom dušom sve osvajala. Za mene ona će uvijek ostati u sjećanju kao osoba koja je živjela i pokazala najbolje ljubav, služenje, i vrijednosti koje danas rijetko susrećemo. Za tebe, s. Alojzina, najljepše uspomene. Moli se za nas, s. Alojzina! (Melinda Palushaj)

Sestra PETRINA (Marija) JANČIGA

Rođena: 26. srpnja 1939.

Prvi zavjeti: 12. svibnja 1966.

Umrula: 8. siječnja 2025.

Pogleda uprta u nebo, prihvaćajući Božje znakove i upute, Kraljevi su bili obdareni svjetlom zvijezde koja im je pokazala put do Kralja svih kraljeva. U tjednu, u kojem nastojimo slijediti stope svetih Kraljeva, i s. Petrina upućivala je žarko svoje molitve i prinose, proživljavajući posljednje dane svoje bolesti i rastanka s ovozemaljskim životnim putom, kojim je Bog obdarivao ovu redovničku zajednicu. Preminula je 8. siječnja 2025. godine u 11,30

sati, okružena redovničkim susestrama, u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Ekonomska migracija između dvaju ratova dovela je 1937. godine mladu obitelj Vencela i Apolonije rođ. Prijevoznik iz Slovačke na plodnu ravnicu Slavonije, u Satnicu Đakovačku. Tu su se vrijedni Slovaci ubrzo okučili i već 1939. godine, na blagdan sv. Ane, rodila se mala Marija. Krštena je sutradan u župnoj crkvi Svih svetih u Đakovu. Uz još dvije sestre i jednoga brata živjela je sretno djetinjstvo sve dok im u ratu nije kuća bila orobljena, otac otjeran u logor, a oni prognani. Iako je bila još jako malena, ostali su joj u sjećanju ti teški dani. Ali je sretan bio i povratak u selo te je ostavio radosno sjećanje u duši djevojčice Marije. U selu je pošla u školu i primila je sakramente: Prve sv. Pričesti i Potvrde. Nakon četiri razreda osnovne škole nije nastavila školovanje,

nego je čuvala stado, pomagala u kući ili, kasnije, na njivi. U društvu djevojaka pričalo se o časnim sestrama te se i u njoj rodila želja da ide u samostan, jer su „redovnice zaručnice Kristove“. „Baš bih to željela biti“, mislila je „i molila Majci Božjoj za pomoć na putu u samostan“.

U samostan je primljena 7. travnja 1961. godine te je ubrzo poslana na filijalu kao pomoć sestrama u svim poslovima (Rajevo Selo, do 1963. godine), a zatim na domaćinski tečaj u Zagrebu. Potom se vraća u Đakovo, prolazi postulatske pripreme i ulazi u novicijat 1965. godine. Tada dobiva redovničko ime sestra Petrina. Prve zavjete položila je 12. svibnja 1966. godine.

Nakon Prvih zavjeta poslušnost ju vodi u Perast-Risan, u Dom za stare osobe. Tamo joj je povjeren praonica rublja. Nimalo ugodan ni lak posao, pogotovo u ondašnjim uvjetima, kada strojeva za pranje gotovo i nije bilo. Prvi njezin premještaj odmah uslijedio je nakon devetnaest godina i doveo ju je u praonicu rublja provincijalne kuće. Deset godina revno je vršila i ovu dužnost i bila spremna za razne poslove po kući. Zajednica i samostansko gospodarstvo u Trnavi obradovalo se njezinu dolasku 1995. godine. Bila je sestra Petrina spremna učiniti sve što je bilo potrebno. Preuzela je brigu za vinograd i voćnjak, spremna naučiti u tom poslu ono što ne zna. Poučljivost je bilo lijepo obilježje njezine plahe i osjetljive naravi. Kada se 1999. godine pokazala potreba u njezi naših bolesnih sestara u Đakovu, čiji se broj povećavao, moglo se za tu službu računati na s. Petrinu. Ona je to svom dušom činila do 2005. godine, kada je, zbog zdravstvenih tegoba, prihvatila razne manje poslove na bolesničkom katu. I to je služenje bilo dragocjeno u našoj najvećoj zajednici.

Karakteristike koje su joj davale prve poglavarice, kao kandidatice i novakinji, potvrdile su se u daljnjem životu. One odaju njezinu narav podobnu za zajednički život i redovnički poziv. Revnost i pobožnost pratile su njezinu spremnost da posvuda priskoči i zauzme se za ono što je potrebno i što se od nje traži, a bila je pritom marljiva i razborita. Za nju se moglo reći da je sestrinski dobra. Svi domaći, kao i gospodarski poslovi, bili su joj bliski a, jer je bila poučljiva, naučila je sve ono što nije znala.

Sestre, koje su živjele s njom, svjedoče: „Sestra Petrina uvijek je imala blagi smiješak ohrabrenja za sve koje je susretala. Puno je molila i crpila je snagu za život u kapelici. Zato je mogla puno trpjeti i raditi, upravo do krajnjih granica. Kad je radila u Perastu, uvjeti su bili jako teški, a često je sav teret bio na njoj. Bilo je puno nepokretnih bolesnika, a nije bilo vode, te su na more nosili rublje i svojim su ga rukama ispirali. Često su i po cijele noći morale „hvataći“ vodu na malom izvoru. Unatoč tomu, s. Petrina uvijek je bila spremna priskočiti i pomoći bolesnicima. Svi su željeli da im baš ona pomogne, jer je to učinila s puno ljubavi i jednostavnosti. S blagošću je podnosila nespornazume i nikad nije bila tmurna ili bezvoljna. Cijenili su je svi: ravnatelj, osoblje i bolesnici. Bila je brza i spretna. Kad je došla raditi na bolesnički odjel samostana u Đakovu, nastavila je istim tempom, istim načinom i ljubavlju, moliti, raditi i služiti sestrama. Do vrhunca iskoristila je svoju inteligenciju koju joj je Bog dao i uložila ju je u redovnički život.“

U godini kada smo slavili 35 godina od proglašenja s. Ulrike Nisch blaženom (2022.), jedna sestra rekla je kako je s. Petrina služila bolesnim sestrama poput blažene sestre Ulrike koja je, brišući suze i znoj, naporno radila s velikom ljubavlju i požrtvovnošću u kuhinji.

U danima devetnice Gospi Lurdskoj iste godine sestra je Petrina doživjela pojačanje svojih patnji te je nekoliko dana provela u KBC Osijek. Nakon toga ostala je prikovana uz krevet i sestre su primijetile da se svijeća njezina života polako gasi. Kao što ju je cijeloga života pratio zagovor Blažene Djevice Marije, vjerne službenice Gospodnje, tako joj je i sada sestra Petrina povjerila svoje posljednje bolesti i patnje. No, njezin put nastavio se sve do slavlja Gospe Brze Pomoći 2025. godine.

Draga sestro Petrina, izmoli nam takvih revnih i gorljivih zvanja koja će razumjeti Isusov put trpljenja i križa koji vodi prema uskrsu.

Sa zahvalnošću upućujemo svoje molitve Trojedinomu Bogu da primi našu sestru u vječno slavljenje Boga s anđelima i svetima!

s. M. Blaženka Perković/s. Nada Martinković

Sestra BONIMIRA (Viktorija) KOVAČ

Rođena: 9. studenoga 1928.
Prvi zavjeti: 26. travnja 1951.
Umrta: 12. siječnja 2025.

„Ovo je kći moja, ljubljena, u njoj mi je sva milina!“ Doživjela je i s. Bonimira ove riječi zajedno s Isusom o blagdanu njegova krštenja, te je istoga dana doživjela svoj drugi pad koji ju je potpuno sjedinio s njim.

Premislula je 12. siječnja 2025. godine, u 21,45 sati, u Domu sv. Josipa u Đakovu, iako je do zadnjih trenutaka pripadala zajednici provincijalne kuće u Đakovu.

Sestra Bonimira rođena je 8. studenoga 1928. godine u Podravskoj Moslavini, od kršćanskih roditelja oca Miška i majke Terezije rođ. Šimara. Krštena je istoga dana u Župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u Podravskoj Moslavini. Imala je još petoricu braće i pet sestara. Roditelji su joj od malena usadili ljubav prema Bogu i Blaženoj Djevici Mariji. U sedmoj godini života pošla je u školu. U drugom razredu primila je Prvu svetu Pričest. To je pamtila kao najljepši dan u djetinjstvu. Iste godine na Duhove primila je i svetu Potvrdu.

Kao djevojčica bila je povučena i nije se igrala s drugom djecom. Najradije se bavila ručnim radom. To ju je posebno veselilo. Kada je završila osnovnu školu, radila je u polju i kod kuće pomagala je mami. Voljela je čitati životopise svetaca. Čitajući te životopise, i sama je osjetila potrebu za molitvom i žrtvom te se u njoj javila želja da pođe u samostan.

Ta joj se želja ostvarila i ona je u 19. godini stupila u naš samostan u Đakovu. Kao kandidatica bila je poslana na jednu filijalu u Zagrebu. Tamo je radila sve poslove u kuhinji, praonici rublja i u vrtu. Jako se obradovala kada je bila pozvana u postulat. I tijekom toga vremena radila je u vrtu i u kuhinji. Bila je jako zahvalna dragomu Bogu što ju je pozvao i veselila se ulasku u novicijat. Dobila je ime sestra Bonimira.

Prve svete zavjete položila je 26. travnja 1951. godine. Sestra Bonimira provela je svoj redovnički život, sve do svojega umirovljenja, u samaritanskoj službi. Najprije je ostala u Đakovu dvije godine na doškolovanju. Uspješno je završila bolničku školu i prvo mjesto njezina djelovanja bila je Vojna bolnica u Skopju. Tamo je radila kao laborantica sedam godina. Ako je trebalo pomoći negdje na odjelu, bila je spremna. Tako je u vrijeme epidemije tifusa i sama dobila tifus, no nakon oporavka nastavila je raditi u istoj bolnici. Godine 1957. položila je doživotne zavjete. Jedan bolesnik, koji je znao lijepo pisati, napisao joj je tekst na sličice. Moto je bio tekst sv. Terezije od Djeteta Isusa: „Krist je ljubav moja, on mi je život sav.“ Iz Skopja premještena je u Lipik gdje je kao laborantica provela 27 godina, sve do umirovljenja 1987. godine. Vodila je sva tri laboratorija. Liječnici, s kojima je radila, cijenili su njezin rad. Bila je vrlo stručna u ispisu nalaza i uspostavljanju dijagnoza. U monografiji, koju je napisala s. M. Estera Radičević, „Milosrdne sestre sv. Križa Hrvatske provincije, O 150. obljetnici dolaska u Đakovo (1868. – 2018.)“, na str. 129. čitamo: „Početkom kolovoza 1960. godine došla je s. Bonimira Kovač preuzeti laboratorij. Došla je u praznu sobu, koja je bila bez najnužnijih stvari. Svojom požrtvovnošću uspjela je urediti i snabdjeti laboratorij sa svim potrebnim aparatima i kemikalijama, tako da isti ide s radom usporedo s kliničkim laboratorijima. U njemu su se obavljale sve laboratorijske analize. (...) Ipak je sestrama najveća žrtva bila što nisu imale dnevno sv. misu. Rad su u lječilištu započinjale ranije, a u Župi je bila sv. misa u sedam sati, te nije bilo nikako moguće ići u župnu crkvu. I tu su žrtvu primile u duhu poslušnosti. Dugi niz godina tako su prolazile. Bile su jako sretne kad su u lječilište dolazili svećenici koji su, prije svojih terapija, sa sestrama slavili sv. misu. Isto tako oskudijevale su u duhovnim nagovorima i poukama te su bile prepuštene same sebi i svojoj domišljatosti u duhovnom životu. Unatoč tomu duhovnomu siromaštvu, sestre su bile vjerne zavjetima, dnevnomu redu, zajedništvu i molitvi. To ih je držalo i nosilo u teškoćama i nevoljama. Vremena su bila teška i za-

htjevena te je bilo jako puno problema i nevolja svake vrste. Bio je jedan dio osoblja koji sestre nije mogao vidjeti da rade u bolnici. K tomu je došla i zavist što ih bolesnici cijene i neprestano traže. Zbog toga su sestre jako puno trpjele. Dogodilo se da su im nakon niza godina počeli prigovarati za redovničko odijelo (...) i njihovo stanovanje u zgradi bolnice. Tako su početkom 1976. godine preselile u kuću, gdje su već niz godina stanovale sestre koje rade u župi i brinu za one sestre koje dolaze u kupke. Unatoč svemu ustrajalo se u vjeri i zvanju, a i napredovalo se u profesionalnom pogledu. Tako je s. Bonimira uz posao završila srednju medicinsku školu u Zagrebu. Nije bilo jednostavno putovati, ići na praksu, polagati ispite i uz to voditi laboratorij. No, što jedna redovnica čini iz poslušnosti, ima velik blagoslov.“

Nakon toga, kada joj se majka teško razboljela, a nije mogao nitko biti uz nju, ona ju je s ljubavlju dvorila tri godine, sve dok se majka nije preselila u vječnost. Iz Podravske Moslavine došla je u Đakovo i ispomagala je u glačاونici rublja sve od 1990. godine. Godine 2021. proslavila je 70. obljetnicu vjernosti Gospodinu u ovoj redovničkoj zajednici.

Gospodin je s. Bonimiru obdario darom izrade lijepih ručnih radova tako da je već kao dijete dobila nagradu za ručni rad. U svoje slobodno vrijeme ona je marljivo radila razne ručne radove i to je poklanjala sestrama poglavaricama za njihove potrebe. Bila je uvijek smirena i vedra. Nije se tužila na svoje boljetice, koje su neizbježne u životu. Svaku je sestru

s ljubavlju susretala i uvijek je znala ohrabriti i utješiti sve koji su se našli na njezinu životnom putu. U posljednjim godinama radila je samo ručne radove, a do zadnjega dana trudila se doći na sve zajedničke vježbe i molitvu, čak i kad je jedva hodala.

Bila je tiha i kontemplativna duša. Sve svoje pouzdanje stavila je u Boga, osobito u teškim ratnim i poratnim godinama, kada je promatrala što se oko nje događa. Na jednom putovanju, pratila je sestru da ne putuje sama, jer je sve bilo nesigurno i opasno, mnogi su svećenici nestali i bili ubijeni, te je svjedočila o čudesnim Božjim zahvatima i izbavljenjima. Bile su zaključane u jednu kapelu u kojoj su mogle vidjeti puno kostiju, od ljudi koji su na istom mjestu zaključani i umrli. Njezina suputnica razbila je prozor te su ih ljudi izvana spasili. Doživjela je kako ju je Bog čuvao i, uz teškoće putovanja, koje je tražilo mnoge žrtve i napore, doveo sigurno do cilja.

Sestra Bonimira bila je ugodna u zajednici i svoju je opredijeljenost za služenje svjedočila mladim generacijama. Neka nas u nebu prati i izmoli nam novih duhovnih zvanja koja će biti spremna ponijeti svoj križ nasljeđujući Krista na njegovu križnom putu, do smrti i uskrsnuća.

Primio ju Gospodin u svoje zajedništvo, s Blaženom Djevicom Marijom i svima svetima, s kojima je od svojega djetinjstva kroz život hodila!

s. Nada Martinković

Sestra MAGDALENA (Terezija) THALER

Rođena: 3. travnja 1935.

Prvi zavjeti: 13. svibnja 1957.

Umrli: 10. veljače 2025.

„U tebe se, Gospodine, uzdam!“ – ovaj je zaziv pouzdanja i vjernosti Gospodinu vodio bl. Alojzija Stepinca te je on ostao

vjeran Gospodinu u svim kušnjama i nevoljama života. Sjećajući se te njegove vjernosti i moleći njegov zagovor, cijela Hrvatska ponavlja tu molitvu zajedno s njim. U toj molitvi i čežnji provela je i s. Magdalena svoje posljednje dane te je na samom početku njegova spomendana, 10. veljače 2025. godine, u 00,15 sati, preminula u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Sestra Magdalena rođena je 3. travnja 1935. godine u Gašincima, od oca Ivana i majke Magdalene

rođ. Spiegel. Krštena je istoga dana u crkvi sv. Mateja, apostola, u Gašincima, Župa sv. Mihaela, Drenje. Na krštenju dobila je ime Terezija. Majka se udala za oca koji je bio udovac s četvero djece. U braku su od Gospodina primili još jedanaest novih života.

Roditelji su s ljubavlju odgajali svoju djecu. Jedna kćerka, iz prvog tatina braka, postala je redovnica, s. Meinrada Thaler (1913.-1947.), također Milosrdna sestra sv. Križa. Umrula je od tuberkuloze u 33. godini, kada je Tereziji bilo dvanaest godina. Godine 1938. otišla je u samostan i njezina rođena sestra, sada već pokojna sestra Elfrida (1920.-1999.). U istoj Družbi živjele su i njihove sestrične: s. Regina Thaler i s. Devota Thaler (1901.-1981.).

Gašinci su pripadali župi Drenje, koja je tada imala četrnaest filijala. Stoga su imali svetu misu samo jednom mjesečno i na velike blagdane. Na nedjelju misu išli su, po mogućnosti, u Đakovo, pješice, a nekada i kolima, jer su imali konje. U toj brojnoj obitelji dnevno se zajedno molilo ujutro i navečer i redovito su tripot zajedno molili Anđeo Gospodnji. U Gašincima je primila Prvu sv. Pričest, a u Drenju svetu Krizmu.

Kada je navršila petnaest godina, umro joj je tata. To je bilo jako bolno, ali kako je znala da je njezin tata bio dobar, bila je sigurna da je on sada kod Gospodina.

U selu je završila pučku školu, tj. četiri razreda, i nakon toga pomagala je u obitelji. Osobito je voljela ići na pašu čuvati goveda, jer se tu s drugom djecom igrala, a nekada su djevojčice znale u polju skuhati i 'ručak'.

Koji put znala je posjetiti samostan u Đakovu i sestru Elfridu. Ona joj je pričala kako je lijepo u samostanu, tako da je i sama poželjela biti redovnica. Vjerovala je da joj je s. Elfrida izmolila sveto zvanje. Kada je navršila osamnaest godina, osjetila je da je to zaista njezin poziv i javila se u samostan. Bila je jako sretna kada je dobila poziv da može doći. Kao kandidatice radila je sa sestrom Elfridom u podrumu, a kasnije kod cvijeća. Bila je i na filijali u Nuštru, a onda je bila pozvana u postulat. Tomu se radovala, pogotovo ulasku u novicijat, kada je dobila ime sestra Magdalena.

Poslije Prvih zavjeta prvo radno mjesto bilo joj je u Krapini, gdje je preuzela službu sakristanke u župnoj crkvi i na Trškom Vrh. U Krapini je ostala šest godina, do vječnih zavjeta. Iz Krapine je pošla u Zagreb, na Vrhovec, gdje je završila domaćinsku školu. Nakon toga je u Pakracu bila sakristanka jednu godinu, a onda dolazi u Đakovo, u provincijalnu kuću, gdje je bila dodijeljena s. Lauri koja se brinula oko uzgajanja cvijeća. Ovu je dužnost jako završila. Pogled na ljepotu cvijeća poticao ju je da se divi veličini i ljepoti Božjoj. Često je na tome bila zahvalna i radovala se svakomu cvijetu.

Kada se otvorio Dom starih u Schifferstadtu, u Njemačkoj, s. Magdalena bila je određena za njegu starijih osoba. Iako bi se radije brinula za cvijeće, bez prigovora prihvatila je svoju novu dužnost. Najprije je u Frankfurtu završila njegu za stare. Potom je započela svoj apostolat, s ljubavlju njegujući teško bolesne starce i starice. Mnogima je zaklopila oči i pobrinula se da sretno prijeđu u vječnost. Za to vrijeme, dok je bila u Schifferstadtu, umrla je i njezina majka. Bilo joj je teško, ali je znala i vjerovala da je majka sretno stigla u vječnost, jer se u životu puno žrtvovala i tolikima život dala. U Schifferstadtu boravila je 22 godine, sve do 1990. godine, kada su naše sestre napustile taj Dom i prešle u karitasov Dom starih u Germeringu. Ondje joj je bilo lakše, jer su bolesnici bili pokretni. Tu je s puno ljubavi i strpljivosti radila devetnaest godina, sve do umirovljenja. Ostala je i dalje u zajednici i vodila je brigu za sestranski stan i kapelicu.

Iz Njemačke je 2009. godine premještena u Trnavu, gdje je jednu godinu obavljala razne kućne poslove. Potom je došla u Đakovo, u provincijalnu kuću, i marljivo je radila u glačionici rublja sve do 2019. godine, kada je zdravlje oslabilo te je premještena u Dom sv. Josipa u Đakovu.

Prema svjedočenju sestara, sestra Magdalena bila je uredna i savjesna u radu i fina u ophođenju s ljudima. Zračila je vedrinom i usmjerenošću prema Bogu. Dokle god je mogla, prošetala je svakoga dana samostanskim vrtom i u susretima svima je donosila vedrinu. Baš se vidjelo da voli prirodu.

Jednom je napisala: „Gospodine, ne znam koliko si postaja još u mom životu odredio, ali jedno znam:

da me ljubiš i da si ti uvijek sa mnom i da me vodiš gore, mome cilju kući, k Ocu.“

U zadnjem danu Devetnice Gospi Lurdskej vjerujemo da i s. Magdalena s dragom Gospom, sa svima svetima i anđelima slavi Gospodina i divi mu se u nebeskim cvjetnim vrtovima. Neka izmoli našoj

Družbi, Crkvi i svijetu novih svećeničkih i redovničkih duhovnih zvanja, a onima koji su već odgovorili na poziv, hrabrost i ustrajnost do smrti.

s. Nada Martinković

U vječnost su se preselili

- + Franjo Arlović - brat s. Teofile;
- + Franjo Široki – tata s. Valerije;
- + Mira Vidas – sestra pok. s. Bonimire,
- + Luca Mutavdžić – sestra s. Erneste Kobaš;
- + Ivanka Japundžić – sestra s. M. Magdalene Kulić;
- + Pavo Đurđević – brat s. Genoveve.

Molimo za pokoj njihovih duša.

Amadejo, pravednice

Tekst i glazba: Nedjeljka Andrić Novinc
Obradio: Đuro Andrić

UVOD:

9

1.Na put Kri - stov po - šla ti si zna - juć za znak os - po - ra - van.
2.Pred Bo - žan - skog Spa - si - te - lja du - šu ti si pro - sti - ra - la,

17

1.Taj znak sr - cem za - gr - liv - ši du - hom ni - si po - sus - ta - la!
2.sve ne - vo - lje, dvo - um - no - sti, Bo - žjem sr - cu pre - da - va - la!

25

A - ma - de - jo, pra - ve - dni - ce!

3. Hrabrost majke si imala i pod cijenu svog života,
vjera duh ti je jačala, krasila ga je dobrotu!
Amadejo, pravednice!
4. I za Zdenku ti si bila zraka sunca u mrklini,
pod majčinski krov ju skrila, od pogublji izbavila!
Amadejo, pravednice!
5. Protiv duha ovog svijeta šutnjom srce si krotila
i Gospine kreposti si u svoj život unosila!
Amadejo, pravednice!
6. Pronicivi pogled majke resio je tvoje lice,
pa od kušnje svakojake štitila si družbenice!
Amadejo, pravednice!
7. Amadejo, pravednice, svjedokinjo čvrste vjere,
sad' svi Božji ugodnici radost neba s tobom dijele!
Amadejo, pravednice!

JUBILEJ

200. OBLJETNICE

ROĐENJA

**BLAŽENE
MAJKE
M. TEREZIJE
SCHERER**

1825. - 2024.

Bl. majka M. Terezija Scherer rođena je 31. listopada 1825. godine u Meggenu, u Švicarskoj. Zajedno s o. Teodozijem Florentinijem, OFM Cap., osnovala je Družbu Milosrdnih sestara sv. Križa. S velikim žarom zauzimala se za djecu, mlade, siromašne, stare i bolesne ljude.

U potrebama vremena otkrivala je volju Božju za sebe i za svoju Družbu. Umrla je 16. lipnja 1888. godine u Ingenbohl (kanton Schwyz), gdje je i pokopana. Sveti Papa Ivan Pavao II. proglasio ju je blaženom 29. listopada 1995. godine.

Izreke majke Marije Terezije kao ohrabrenje i za nas:

- *Ne očajavaj, već gledaj u onoga od koga dolazi sva snaga.*
- *Zajednička molitva ima veliku moć.*
- *Božja dobrota nema granica.*
- *Moraš imati hrabrosti i biti jak.*
- *Otkrijte gram zlata koji se krije u svakom čovjeku.*
- *Bog će dati! Uvijek smo u Božjim rukama.*

 Milosrdne
sestre
sv. Križa
HRVATSKA PROVINCIJA

WWW.SESTRE-SV-KRIZA.HR